

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΝΙΞΥΡΙΑΚΑ
ΧΡΟΝΙΚΑ

Ν.Χ. αρ. 12-24, Αύγουστος 1956 - Οκτώβριος 1958

Σημείωση Συντάξεως:

1. Η κατανομή των περιοδικών στα δύο τεύχη, για λόγους τεχνικούς, δεν ακολουθεί την αυστηρή χρονολογική ή θεματική ενότητα του καθενός.
2. Το ένθετο των «Νισυριακών Αντιλάλων» στα «Νισυριακά Χρονικά» ήταν τυπωμένο σε έγχρωμη (κίτρινη) σελίδα. Λόγοι τεχνικοί επέβαλαν στην παρούσα έκδοση να είναι του ιδίου χρώματος, με τις υπόλοιπες σελίδες του περιοδικού.

ΠΑΝΑΓΙΑ
ΣΤΗΛΙΑΝΗ
ΝΙΣΥΡΟΣ

MP:ΘΥ
ΣΤΗΛΙΑΝΗ

ΙΗΣ ΧΣ

ΝΕΑΥΟΡΚΗ

ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΕΚΔΟΣΙΣ ΓΝΩΜΑΣΤΟΡΑ ΛΟΗΝΩΝ-ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΕΤΟΣ Ρ' ΑΥΤΟΥΣΤΟΣ Δ'ΗΣ ΤΕΥΧΟΣ ΙΡ'

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»

ΔΙΕΥΘΥΝΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ:

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ :	Σύλλογον Νισυρίων ὁ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ
ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΙ	(Διὰ ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ) Λεωφ. Ἑλ. Βενιζέλου (Πανεπιστημίου) 69 - ΑΘΗΝΑΙ
ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ :	Χρῆστον Καρανίκην
ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ	(Διὰ ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ) Ὁδὸς Ἰωάννου Δροσσοπούλου 17 - ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΡΧ. 60 — ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΔΟΛΛΑΡΙΑ 3 — ΤΙΜΗ ΤΕΤΧΟΥΣ ΔΡΧ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Κύριον Ἄρθρον	Σελίς	1
Συλλογικαὶ ἀνακοινώσεις	»	3
Κρίσεις καὶ Σχόλια	»	5
Ἡλεκτροφωτισμὸς - Ὑπὸ Παν. Σακελλαρίδη . .	»	10
Θέματα Συλλογικῆς Δραστηριότητος-Ὑπὸ Ἀρμ. Γιαννίδη	»	11
Ὁ Ἅγιος Νικήτας	»	12
Ἱστορικὸν Σημείωμα περὶ Ἀγ. Νικήτα-Ὑπὸ Ν. Σακελλαρίδη	»	13
Στατιστικὰ Στοιχεῖα Νισύρου	»	15
Ἀπὸ τὰ Παιδικά μου-Ὑπὸ «Ἐνὸς Νισυρίου» . . .	»	16
Πατμιακὰ καὶ Νισυριακὰ Ἐκκλησιαστικὰ Σελίδες Ὑπὸ Καθηγ. Π. Κρητικοῦ	»	17
Συλλογικὰ Ἐπιτεύγματα - Ὑπὸ Κ. Μούρα	»	23
Τὰ γεγονότα τοῦ Ἰουλίου 1903-Ἐπιμέλεια Κ. Σακελλαρίδη	»	25
Τὸ Πιαοῦλι (ποίημα) Ὑπὸ «Παληοῦ Νισύριου» . .	»	29
Ὁ Νικόλας-Ὑπὸ «Παληοῦ Νισύριου»	»	29
Ἄπ' ὅτι θυμᾶμαι-Ὑπὸ Ν. Σακελλαρίδη	»	30
Τὸ Ἡρώον Μανδρακίου Νισύρου	»	31
Νισυριακὰ Πένθη	»	32

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΤΩ ΝΟΜΩ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Ὁ Σύλλογος Νισυρίων «Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ»
Λεωφ. Ἐλευθερίου Βενιζέλου 69 - ΑΘΗΝΑΙ
ΤΥΠΟΓΡ.: Ἀντώνιος Κόμης-Ἱπποκράτους 25 - ΑΘΗΝΑΙ

ΣΗΜ.— Ἡ Εἰκὼν τοῦ ἐξωφύλλου μας εἶναι ὡς γνωστὸν ἔργον τοῦ ἐν Ἀμερικῇ Συμπατριώτου μας Λαζάρου Κοντοβεροῦ.

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΟΥ ΣΥΛΛΟΓΟΥ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΩΝ
ΑΘΗΝΩΝ — ΠΕΙΡΑΙΩΣ "Ο ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ",

Η ΕΠΑΝΕΚΔΟΣΙΣ ΤΩΝ ΝΙΣΥΡΙΑΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ

Ἡ σύνταξις τῆς ἐπανεκδόσεως τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν θεωρεῖ ὡς ἀξιολόγον καὶ ἀξιέπαινον τὴν προσπάθειαν ἣ ὁποία ὁδήγησεν εἰς τὴν ἀρχικὴν ἐκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ μας ὡς μηνιαίου ὀργάνου τοῦ Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν—Πειραιῶς. Ὑπῆρξεν ἀξιοσημεῖωτος ἡ συμβολή του εἰς τὴν προώθησιν τῶν Νισυριακῶν προβλημάτων, συμβολή διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὁποίας θεωροῦμεν περιττὸν νὰ ἐπαναλάβωμεν λεπτομερείας.

Ἀναφερόμενοι ὁμῶς εἰς τὴν πρώτην περίοδον τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν ἡμεῖς ὅπως ὀνομαζόμεθα νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὰς ἀντιθέσεις μεταξὺ συμπατριωτῶν καὶ συλλόγων μας» αἱ ὁποῖαι εἶδον τὸ φῶς εἰς τὰς στήλας τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν καὶ τοῦτο διότι εἰς ὠρισμένους συμπατριώτας παρέμεινεν ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ δημοσίευσίς τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν ἀπετέλεσεν «ὄχι καλὴν Νισυριακὴν ὑπηρεσίαν» ἐκ μέρους τοῦ περιοδικοῦ. Ὑποστηρίζομεν ἀπεριφράστως τὸ ἀντίθετον. Ἡμεῖς εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι αἱ ἀντιθέσεις αὐταὶ ἐδημιουργήθησαν καὶ ὑπῆρχον πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν ἐκδοσιν τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν καὶ μάλιστα εἰς ἐντονωτέραν μορφήν ἀπὸ ὅσον ἄφησε νὰ φανῇ ἡ δημοσιογραφικὴ ἔκφρασις. Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ἀντιθέσεις αὐταὶ ὁδήγησαν τὰ τελευταῖα ἔτη εἰς σχετικὴν ἀδράνειαν εἰς ὅτι ἀφορᾷ τουλάχιστον τὴν ἀπὸ κοινοῦ ἀντιμετώπισιν τῶν πλέον βασικῶν Νισυριακῶν προβλημάτων. Ἡ ἀδράνεια δὲ αὕτη ἐκινδύνευσεν νὰ μετατραπῇ εἰς μόνιμον κατάστασιν ἐξ αἰτίας τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν. Ἐὰν ὁμῶς ξεκινήσωμεν ἀπὸ τὴν ὀρθὴν βάσιν ὅτι ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ συμπατριῶται εἰς τὰς σκέψεις καὶ πράξεις ὁδηγούμεθα ἀπὸ τὴν εἰλικρινῇ ἐπιθυμίαν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸ νησί μας, καταλήγουμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐνῶ δὲν ἦτο δυνατόν νὰ ὑπάρχουν βασικαὶ διαφοραὶ μεταξύ μας, μιὰ σειρὰ ἀπὸ μικροπαρεξηγήσεις, παρανοήσεις καὶ ἐπουνσιώδη σφάλματα τακτικῆς ἡμπόρεσαν νὰ θίξουν τὴν πατριωτικὴν φιλοτιμίαν πολλῶν συμπατριωτῶν μας, γεγονὸς εἰς τὸ ὁποῖον ὀφείλεται ἡ δημιουργηθεῖσα ψυχρότης καὶ ἀδράνεια. Διὰ τὴν ἀλλαγὴν τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἐβोधήθησεν ἡ δυνατότης ἐκφράσεως ἡ ὁποία ἐπέτρεψε εἰς τὸν καθένα νὰ διατυπώσῃ τὰ παράπονα, τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς ἀντιθέσεις του, νὰ κάμῃ τὴν κριτικὴν του καὶ ἀκόμη νὰ δικαιολογήσῃ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἔλαβε ἢ ὡς μέλος τοῦ συλλόγου ἢ ὡς Διοίκησις. εἰς τὰ διάφορα Νισυριακὰ προβλήματα. Μόνον ἀπὸ τὴν ἐκφράσιν τῶν ἀντιθέσεων ἡμπόρεσε νὰ βγῇ τὸ συμπέρασμα ὅτι ἀνεξαιρέτως τακτικῆς ὅλοι οἱ συμπατριῶται μας ἐνδιαφέρονται εἰλικρινῶς διὰ τὴν βοήθειαν τοῦ νησιοῦ. Καὶ τὸ συμπέρασμα αὐτὸ ἀρκεῖ διὰ τὴν ἄρσιν τῶν ἀντιθέσεων καὶ τῆς ψυχρότητος.

Τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ παρέχοντα εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος τὴν ἐκφράσιν τῶν ἀντιθέσεων αὐτῶν ὁδήγησαν εἰς τὴν συμπύκνωσιν τῆς καταθλιπτικῆς ἀτμοσφαιρᾶς ἡ ὁποία ἀπὸ καιροῦ ἐκάλυπτεν τὰς συλλογικάς μας σχέσεις καὶ ἡ ἐξάλειψις τῆς ὁποίας εἶναι ἤδη γεγονὸς τὸ ὁποῖον καὶ ὁδηγεῖ εἰς νέους ὀρίζοντας Παννισυριακῆς συνεργασίας διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τοῦ νησιοῦ μας.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ περίοδος αὕτη συμπίπτει μὲ τὴν

Η ΕΟΡΤΗ ΤΗΣ «ΣΠΗΛΙΑΝΗΣ»

Ἡ ἐπανεκδόσις τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν» συμπίπτει μὲ τὴν ἐορτὴν τῆς Σπηλιανῆς. Τὸ γεγονός αὐτὸ μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀφιερῶσουμε τὸ ἐξώφυλλό μας σ' Αὐτήν. Ἐκφράζουμε ἀσφαλῶς τὴν σκέψιν κάθε συμπατριώτου μας ἐκδηλώνοντες τὴν νοσταλγίαν μας διὰ τὶς ἅγιες ἡμέρας τοῦ Δεκαπενταύγουστου οἱ ὁποῖες εἰς τὴν Θρησκευτικὴν ζωὴν τοῦ νησιοῦ μας ἔχουν ἰδιαίτεράν θέσιν. Δι' ὅλους μας τὰ πανηγύρια καὶ οἱ ἐκδηλώσεις τῆς ἐορτῆς τῆς Παναγίας ἀντιπροσωπεύουν τὶς περὶ νοσταλγικὰς ἀναμνήσεις τῶν παιδικῶν καὶ νεανικῶν μας χρόνων εἰς τὸ νησί.— Εὐτυχεῖς ἐκεῖνοι ποὺ μποροῦν νὰ βρῶσιν αὐτὰς τὶς ἡμέρας αὐτὰς ἐκεῖ. Ἄς προσπαθήσουμε ὅλοι μας εἰς τὸ μέλλον μὲ τὴν συμμετοχὴν μας καὶ τὶς ἀπαιτούμενες ἐνέργειάς μας νὰ συνεχίζεται ζωηρὰ ἡ ἐορταστικὴ παράδοσις τῆς «Σπηλιανῆς».

ἀνανέωσιν τῶν Διοικήσεων τῶν Νισυριακῶν Σωματείων καὶ ἀκόμη περισσότερον εὐχάριστοι εἶναι αἱ πληροφορίες τῶν πρώτων ἐνεργειῶν τῶν συλλόγων μας, ἐνεργειῶν αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὄχι μόνον ἀπὸ ὑποσχέσεις ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἐμπράκτους ἀποδείξεις συνεργασίας καὶ δράσεως.

Μία σειρά ἀπὸ βασικὰ καὶ ἐπείγοντα προβλήματα ἀναμένουν τὴν λύσιν των ἢ τοῦλάχιστον τὴν προώθησίν των εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον. Τὰ προβλήματα αὐτά, ὁ σύντομος καὶ ὀρθὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεώς των, ἀποτελοῦν τὸν βασικὸν σκοπὸν ἐπανεκδόσεως τοῦ περιοδικοῦ μας.

Ὁργανον τοῦ Γνωμαγόρου Ἀθηνῶν—Πειραιῶς τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ θὰ ἀποτελέσουν τὸν φορέα τῶν ἀπόψεων καὶ προσπαθειῶν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ μέσον ἐκφράσεως κάθε Νισυριακῆς ἀπόψεως ἢ προσπαθείας. Τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν συνεργατῶν των, μὲ τὴν διατύπωσιν ἀπὸ τῶν στηλῶν των καὶ ἐπεξεργασίαν παντὸς Νισυριακοῦ θέματος καὶ προβλήματος θὰ βοηθήσουν τὶς προσπάθειες τῶν σωματείων μας προετοιμάζοντα τὸ ἔδαφος διὰ τὴν πραγματοποίησιν παντὸς σκοποῦ.

Ἐκ παραλλήλου τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ κάμνουν ἐκκλησίαν πρὸς ὅλους τοὺς συμπατριῶτας μας διὰ μίαν σοβαρὰν προσπάθειαν «περισυλλογῆς» κάθε Νισυριακοῦ κειμηλίου, ἱστορικοῦ, λαογραφικοῦ, πολιτικοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ ἐγκατάλειψις τῆς ἀναζητήσεως, ἐμφανίσεως ἢ ταξινομήσεως ὀδηγεῖ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου εἰς τὴν ὀριστικὴν ἀπώλειάν του. Καὶ σήμερον ἀκόμη εἶναι καιρὸς. Ἐχομεν συμπατριῶτας ἱκανοὺς οἱ ὅποιοι τὸ ἀπέδειξαν κατ' ἐπανάληψιν μὲ τὶς θανμάσιες ἀτομικὰς των προσπάθειες. Εἰς τὴν Νισυριον ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται ἀκόμη ἀφαντάστου σημασίας πηγὰι αἱ ὁποῖαι ἀναμένουν τὴν διάσωσιν καὶ τὴν ταξινόμησιν των.

Τὰ Νισυριακὰ Χρονικὰ θέτουν ὡς πρωταρχικόν των σκοπὸν νὰ καταβάλλουν κάθε προσπάθειαν εἰς τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τῆς «περισυλλογῆς».

Καλῦτερος τρόπος ἐκδηλώσεως τῆς νοσταλγίας καὶ τῆς ἀγάπης μας γιὰ τὸ νησί μας δὲν ὑπάρχει ἀπὸ τὶς προσπάθειες τὶς ὁποῖες καταβάλλομεν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ του καὶ τὴν ἀπόδοσιν εἰς τὸν πνευματικὸν κόσμον τῆς θέσεως ἢ ὁποῖα τοῦ ἀξίζει.

Ἡ Σύνταξις τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑΙ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ - ΠΕΙΡΑΙΩΣ ΤΗΣ 3-6-56

Εἰς τὸν Πειραιᾶν καὶ τὴν αἴθουσαν τοῦ Ξενοδοχείου «Γαλλία» τοῦ συμπατριώτου μας κ. Δημ. Γιαννίδη συνήλθεν ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου τῶν Νισυρίων Ἀθηνῶν—Πειραιῶς ὁ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ» μὲ θέμα τὴν Λογοδοσίαν τοῦ Δ. Σ. καὶ τὴν ἐκλογὴν νέου τοιούτου. Μετὰ τὴν λογοδοσίαν τοῦ ἀποχωροῦντος Δ. Σ. ἡ ὁλότης τῶν παρισταμένων διεπίστωσεν τὰ ἀκόλουθα :

1ον Ἐχαρκτήρησεν ἐπιτυχὴ τὴν δράσιν τοῦ ἀποχωροῦντος Δ. Σ., συνεχάρη τοῦτο καὶ ἐνέκρινεν τὴν δρᾶσιν αὐτοῦ.

2ον Ἐτονίσθη ἡ ἐνεργὸς συμπαραστάσις τοῦ Νομάρχου κ. Γ. Ρεμπάκου εἰς τὸ ἔργον τοῦ Ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς Νισύρου καὶ ἀπεφασίσθη ὁμοφώνως ὅπως ἀνακυρηχθῇ οὗτος ἐπίτιμον μέλος τοῦ Συλλόγου.

3ον Ἐξέλεξεν ἐξελεγκτικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν δρᾶσιν τοῦ ἀπερχομένου Δ.Σ. καὶ τὴν τοιαύτην του ἐκλεγέντος τοὺς κ. κ. Νικήταν Σακελλαρίδην, Γεώργ. Δημ. Λαμπάδην καὶ Κ. Σακελλαρίδην.

4ον Ἐξέλεξεν ἐφορευτικὴν ἐπιτροπὴν τῶν ἀρχαιρεσιῶν τοὺς κ. κ. Ἰωάννην Οἰκονομίδην καὶ Γεώργ. Ἐμ. Λαμπάδην.

5ον Ἐξέλεξεν ὡς τακτικὰ μέλη τοῦ Νέου Διοικητικοῦ Συμβουλίου τοὺς κ. κ. Πανάγον Ὁδ. Σακελλαρίδην Πολιτικὸν Μηχανικόν, Γεώργιον Κ. Σακλαρίδην Ζωγράφον, Χρίστον Καρανίκην Ἰδιωτικόν Ὑπάλληλον, Ἰωάννην Ἐ. Σακλαρίδην Χημικόν, Γεώργ. Ἐμ. Λαμπάδην Φοιτητὴν, Παῦλον Γεωργάκην Ἐμπορὸν καὶ Ἐμ. Ν. Φραντζῆ σπουδαστήν. Ἀναπληρωματικὰ δὲ τοὺς κ. κ. Ἰωάννην Οἰκονομίδην Φοιτητὴν, Ἰωάννην Οἰκονόμου Διπλωματοῦχον Ἀνωτάτης Σχολῆς Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.

Τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως προήδρευσεν ὁ κ. Γεώργ. Κ. Σακλαρίδης. Προτάσει τοῦ κ. Μούρα διεξήχθη ἔρανος ὑπὲρ τῶν Ναυτοπροσκόπων Νισύρου ἀποδόσας δραχμὰς τετρακοσίας.

ΣΥΝΕΔΡΙΑ ΝΕΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ 9.6.56

Τὸ Νέον Δ.Σ. συνήλθεν εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου 69 Νέα Γραφεῖα τοῦ Συλλόγου καὶ συνεκροτήθη ὡς ἀκολούθως :

Πρόεδρος : Πανάγος Ὁδ. Σακελλαρίδης.

Ἀντιπρόεδρος : Χρίστος Καρανίκης.

Γεν. Γραμματεὺς : Γεώργ. Ἐμ. Λαμπάδης.

Ταμίας : Παῦλος Γεωργάκης.

Σύμβουλοι : Ἰωάννης Σακλαρίδης, Γεώργιος Σακλαρίδης, Ἐμμ. Ν. Φραντζῆς.

Εὐθὺς μετὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ Νέου Δ.Σ. ἐλήφθησαν αἱ ἀκόλουθοι ἀποφάσεις.

1ον Νὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν δραστηριοποιήσιν περὶ τὸν Σύλλογον περισσότερον κατὰ τὸ δυνατόν Νισυρίων καὶ φίλων αὐτῶν, νὰ εἰσπραχθῶσιν αἱ καθυστερούμεναι συνδρομαί, νὰ ἐγγραφῶσιν νέα τακτικὰ ἀντεπιστέλλοντα μέλη καὶ νὰ μεταβληθῶσιν εἰς ἐνεργὰ τοιαῦτα κατὰ τὸ δυνατόν περισσότερα, ἐκ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου.

2ον Ἐκδοσις τοῦ περιοδικοῦ «ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» τὸ ταχύτερον.

3ον Νὰ τελεσθῇ ἀρτοκλασία ἐπὶ τῇ ἑορτῇ τοῦ Ἀγ. Νικήτα καὶ βραδινὴ συγκέντρωσις τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου διὰ τὸν ἑορτασμόν τῶν ἐγ.

καίνειων τοῦ Ναοῦ εἰς τὴν Νίσυρον καὶ τῶν ἔργων Ἑλκτροφωτισμοῦ τῆς Νισύρου τὴν παραμονὴν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἀγ. Νικήτα.

4ον Νὰ παρουσιασθῇ τὸ Δ.Σ. εἰς τὸν Δωδεκανήσιον Ὑπουργὸν Ἑμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Κωτιάδην καὶ ἀπασχολήσῃ αὐτὸν κυρίως μὲ τὸ θέμα τῆς βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν συγκοινωνίας τῆς Νισύρου κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως τῆς Νήσου ἴδια τῆς τοιαύτης τῶν Λουτρῶν Νισύρου.

5ον Ἐξουσιοδοτεῖ τὸν Πρόεδρον καὶ Γεν. Γραμματέα διὰ τὴν ταχυτέραν ἀνακοίνωσιν πρὸς πάντ᾽ τρίτον τῆς συγκροτήσεως τοῦ Δ.Σ. καθὼς καὶ διὰ τὴν ἀνακοίνωσιν εἰς τὸν Νομάρχην Δωδεκανήσου κ. Γ. Ρεμπάκον, τῆς ἀνακυρήξεως αὐτοῦ, συμφώνως πρὸς τὴν ἀπόφασιν τῆς Γ. Συνελεύσεως τῆς 3-6-56 ὡς Ἐπιτίμου μέλους τοῦ Συλλόγου.

ΕΣΠΕΡΙΝΟΣ ΑΓ. ΝΙΚΗΤΑ ΚΑΙ ΒΡΑΔΥΝΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΙΣ 20.6.56

Εἰς ἐκτέλεισιν σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Δ.Σ. ἐτελέσθη τὸ ἑσπέρας 20-6-56 εἰς τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Ἀγ. Γεωργίου Κυψέλης ἀρτοκλασία ἐν συνεχείᾳ δὲ ἐπικολούθησε ἑορταστικὸν δεῖπνον.

Εἰς τὸν Ἑσπερινὸν ἔλαβον μέρος περὶ τὰ ἐξήκοντα μέλη τῆς ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεῖ Νισυρικῆς παροικίας.

Εἰς τὸ ἀκολουθῆσαν δεῖπνον ἔλαβον μέρος περὶ τὰ πενήκοντα ἄτομα εἰς τὴν Νίσυρον ὡς δημοδιδάσκαλος κ. Σάββας Κων)νίδης ἤγηρεν συγκινητικὴν πρόποσιν ὑπὲρ τοῦ ἀγώνος τῶν Κυπρίων. Ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Παν. Σακελλαρίδης ἔλαβεν τὸν λόγο καὶ ἀφοῦ ἠὺχαρίστησεν τοὺς παρευρισκομένους διὰ τὴν προθυμίαν τῆς προσελεύσεως τοὺς εἰς τὸν Ἑσπερινὸν ὅσον καὶ τὸ Κοινὸν δεῖπνον, ἐξῆρε τὴν συμβολὴν τοῦ «Γνωμαγόρα» Ἀθηῶν—Πειραιῶς τόσον εἰς τὴν ἀνοικοδόμησιν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγ. Νικήτα ὅσον ἴδια εἰς τὸ σημαντικώτατον ἔργον τοῦ Ἑλκτροφωτισμοῦ τῆς Νισύρου. Μετὰ τὸν πρόεδρον τοῦ Δ.Σ. ὠμίλησεν ὁ κ. Νικήτας Σακελλαρίδης περὶ τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων διὰ τὴν ζωὴν καὶ τὸ μαρτύριον τοῦ Ἀγ. Νικήτα. Εἰς ἄλλην στήλην δημοσιεύεται ὁλόκληρος ὁ λόγος τοῦ κ. Νικήτα Σακελλαρίδη. Ἐπίσης ὁ τέως Πρόεδρος τοῦ Δ.Σ. κ. Ἀρμόδιος Γιαννίδης ἐξῆρε τὴν τελευτάϊαν δρᾶσιν τοῦ Συλλόγου καὶ τὴν εὐλάβειαν τὴν ὅποیان αἰσθάνεται κάθε Νισύριος διὰ τὸν εἰς Νίσυρον Νεομάρτυρα.

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς βραδυῆς συγκεντρώσεως ἐκυκλοφόρησεν πανόδετος τόμος μὲ τὰ ἐκδοθέντα μέχρι σήμερον τεύχη τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν. Ἡ χαρακτηρίζουσα τὴν συγκεντρώσιν ἀτμόσφαιρο ἦτο ἡ γνωστὴ εὐχάριστος τοιαύτη τῶν συγκεντρώσεων τοῦ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑ».

ΣΥΝΕΛ. ΝΙΣΥΡΙΑΚΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΟΣ ΑΘΗΝΩΝ "ΑΓ. ΙΩΑΝ. Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ,,

Τὸν παρελθόντα Μάιον ἐ. ἔ. συνήλθεν ἡ τακτικὴ Συνέλευσις τῆς ἐν Ἀθήναις Νισυριακῆς Ἀδελφότητος «ΑΓΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ».

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν, τὸ ἐκλεγέν νέον Δ)κὸν Συμβούλιον συνεκροτήθη εἰς Σῶμα ὡς ἀκολούθως:

Πρόεδρος: Ἰωάννης Μιχ. Καμπαλούρης
Ἀντ)δρος: Θεοχάρης Μιχ. Θεοχαρίδης
Γεν. Γραμματεὺς: Ἐμμανουὴλ Δ. Κόκκινος

Ταμίας: Γεώργιος Κ. Σιλβέστρος

Σύμβουλοι: Δημήτριος Νικ. Νικητιάδης

» : Πασχάλης Μιχ. Πασχαλίδης

» : Γεώργιος Κων. Ζαχαριάδης

Κατὰ τὴν πρώτην σενεδριάσιν τοῦ νέου Δ)κὸν Συμβούλιον ἀπε-

Κ Ρ Ι Σ Ε Ι Σ Κ Α Ι Σ Χ Ο Λ Ι Α

**Ἡ σημαντικὴ καὶ ἀξιό-
παινος ἀπόφασις τοῦ Γνω-
μαγόρα Ἀμερικῆς.**

Πληροφοροῦμεθ' ὅτι τὸ «Κέν-
τρον» ἔλαβεν τὴν ἀπόφασιν νὰ χρη-
ματοδοτήσῃ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων εἰς
τὸ νησί μας καὶ μάλιστα κατὰ τρό-
πον «γενναιοτάτον». Ἐπιθυμοῦμεν
νὰ ἐκφράσωμε τὰ θερμότατά μας
συγχαρητήρια διὰ τῶν στηλῶν τῶν
«Νισυριακῶν Χρονικῶν» διὰ τὴν ἱ-
στορικὴν πράγματι ἀπόφασιν τοῦ
«Γνωμαγόρα» τῶν Νισυρίων τῆς Ἀ-
μερικῆς, τόσον εἰς τοὺς πρωταγωνι-
στάς καὶ πρωτεργάτας τῆς εὐγενι-
κῆς ἐκδηλώσεως ὅσον καὶ εἰς ὅλα
τὰ μέλη τοῦ Συλλόγου καὶ τῆς Νισυ-
ριακῆς παροικίας τῆς Ἀμερικῆς. Ἡ
ληφθεῖσα ἀπόφασις μᾶς φέρνει πρὶν
στὰ χρόνια τῆς μεγαλοπρεποῦς δρά-
σεως τῶν παλαιῶν Σωματείων τῆς
Νισύρου, στίς ἡμέρας τῆς «ΠΟΡΦΥΡΙ-
ΔΟΣ» καὶ τοῦ «ΟΜΗΡΟΥ», μᾶς γε-
μίζει συγκίνησι καὶ ἐπιβεβαιώνει ἄλ-
λη μιὰ φορά κατὰ τρόπον ἐντονώ-
τατο: ὅτι ἡ φλόγα τῆς ἀγάπης πρὸς
τὸ ὁμοφυ νησί μας ἄσβηστη διατη-
ρεῖται στὴ καρδίᾳ κάθε Νισύριου.

Τὰ ἔργα ποὺ ἀπεφάσισεν νὰ χρημα-
τοδοτήσῃ τὸ «Κέντρον» εἶναι - πάντα
κατὰ τὰς πληροφορίας μας - τὰ ἀκό-
λουθα: α) Ἀνακαίνησις τῶν ἱαματι-
κῶν Λουτρῶν Νισύρου-ψηφισθὲν κον-
δύλιον παρὰ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως
13.500 Δολλάρια. β) Ἐκτέλεσις Δη-
μοτικῶν ἀποχωρητηρίων - ψηφισθὲν
κονδύλιον παρὰ τῆς Γενικῆς Συνελεύ-
σεως 3.000 Δολλάρια.

Ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐπισήμου γνω-
στοποιήσεως τῶν λεπτομεριῶν τῆς
ἀποφάσεως τοῦ Συλλόγου τῶν Νισυ-
ρίων τῆς Ἀμερικῆς «Ο ΓΝΩΜΑΓΟ-
ΡΑΣ» διὰ τὴν ὡς ἀνωτέρω χρηματο-
δότησιν τῆς ἐκτελέσεως ἔργων εἰς τὸ
νησί μας θεωροῦμεν ἀπαραίτητον νὰ
παραθέσωμεν ὠρισμένους σκέψεις αἱ
ὁποῖαι κατὰ κοινὴν ὁμολογίαν εἶναι
ἀνάγκη νὰ ληθῶσιν σοβαρώτατα
ὕπ' ὄψιν κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ὅλου
ζητήματος τῆς ἐκτελέσεως κοινοφε-
λῶν καὶ παραγωγικῶν ἔργων εἰς
τὴν Νίσυρον.

Τόσον ὁ «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ» Ἀθη-
νῶν—Πειραιῶς, διὰ τῆς κατασκευῆς
τοῦ Μηχανοστασίου καὶ ὠρισμένων
ἄλλων χορηγήσεων εἰς κοινοφελεῖς

φάσισε τὴν στενωτέραν ἐπαφὴν μὲ τὰ λοιπὰ Νισυριακὰ Σωματεῖα, ἰδίᾳ
τῶν Ἀθηνῶν καὶ τὴν συνεργασίαν μετ' αὐτῶν ἐπὶ γενικωτέρων Παννισυ-
ριακῶν ζητημάτων καὶ κοινῶν ἐκδηλώσεων.

Μεταξὺ ἄλλων ἀπεφασίσθη ἐπίσης ἡ ἀποστολὴ τοῦ καθιερωμένου
«Θ ε ο λ ο γ ε ί ο υ β ρ α β ε ί ο υ» διὰ τοὺς πρώτους μαθητάς τοῦ Δημο-
τικοῦ Σχολείου Νικεῖου-Νισύρου καὶ ἡ διοργάνωσις ἐκδρομῆς διὰ τὰ μέλη
τῆς Ἀδελφότητος.

ΑΡΧΑΙΡΕΣΙΑΙ ΑΓ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΝΕΑΣ ΥΟΡΚΗΣ

Γενομένων ἀρχαιρεσιῶν τῆς ἐν Νέα Ὑόρκη Ἀδελφότητος ΑΓΙΟΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ τὴν 22αν Ἰανουαρίου ἐ.ἔ. ἐξελέγησαν οἱ κάτω-
θι οἷτινες καὶ ἀποτελοῦν νῦν τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον αὐτῆς.

Πρόεδρος: Γεώργιος Κ. Κοντεμανώλης
Ἀντιπρόεδρος: Γεώργιος Ἐμμ. Καραβάκης
Γεν. Γραμματεὺς: Θεόφιλος Νικητιάδης
Εἰδ. Γραμματεὺς: Νικόλαος Κόκκινος
Ταμίας: Θεοχάρης Πάππας
Σύμβουλοι: Χαράλαμπος Κοντονικολάου, Γεώργιος Π.
Χαρτοφύλης Δημήτριος Ζαχαριάδης

σκοπούς - όσον και ό «ΓΝΩΜΑΓΟΡΑΣ» τής 'Αμερικής διά τής απόφασεώς του νά διαθέση ποσόν 16500 Δολλαρίων δι' έργα είς τόν Δήμον Μανδρακίου Νισύρου, διέθεσεν και ό πρώτος και πρόκειται νά διαθέση ό δεύτερος τό σύνολον τών διαθεσίμων χρημάτων τών ταμείων των. Διά τήν συγκέντρωσιν τών χρημάτων τών Συλλόγων μας χρειάστηκε νά περάσουν πολλά χρόνια και κατά συνέπειαν ή προσδοκία τής έκτελέσεως νέων έργων μετατίθεται κατά αντίστοιχα χρονικά διαστήματα.

Τό πραγματικόν αυτό δεδομένον είναι ανάγκη νά ληφθή σοβαρότατα ύπ' όψιν από τήν Δημοτικήν μας αρχήν κατά τήν χάραξιν τής πολιτικής της διά τήν έκτέλεσιν έργων. Αί μεγάλοι ανάγκαι τοῦ νησιού μας είς έργα και αί περιορισμέναι δυνατότητες έξευρέεως χρημάτων είναι ανάγκη νά όδηγησουν όλους μας και ιδιαιτέρως τήν Δημοτικήν αρχήν είς τήν έπίδωξιν όπως τά χρήματα χρησιμοποιούνται διά τήν έξασφάλισιν τής μεγίστης παραγωγικότητος αὐτῶν και είς τοῦτο άκριβώς έγκειται ή όρθολογιστική σειρά τών έργων.

Θίγοντες κατ' αρχήν τό βασικόν αυτό ζήτημα, έχομε τήν γνώμην, ότι θά ήτο εύχης έργον έάν κατορθοθή τελικώς νά χρησιμοποιηθώσιν τά 16.500 Δολάρια ως ΠΡΟΪΚΟΔΟΤΗΣΙΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΜΑΣ διά τήν έκτέλεση έργων υπό μορφήν ΑΤΟΚΟΥ ΜΑΚΡΟΧΡΟΝΙΟΥ ΔΑΝΕΙΟΥ, ώστε διά τής έτησίας άποσβέσεως αὐτοῦ νά συγκροτεῖται αὐτομάτως νέον κεφάλαιον διά τήν έκτέλεσιν νέων μικρῶν έργων.

Τό σύνθετο τοῦ ζητήματος θά άποτελέση και πρέπει νά άποτελέση άντικείμενον έρεύνης τόσον τών παργόντων όσον και τών δυναμένων νά έχουν ειδικήν τεχνικο-οικονομικήν συμβουλήν είς τήν μελέτην αὐτοῦ.

Πύκνωσις τών τάξεων τῶν Συλλόγων.

'Αποδίδουμε μεγάλη σημασία στην άπόφαση εκείνη τής πρώτης Συνεδρίας τοῦ νέου Δ.Σ. τοῦ «Γνωμαγό-

ρα 'Αθηνῶν - Πειραιῶς ή όποία άναφέρεται είς τήν ανάγκην νά καταβληθῇ κάθε προσπάθεια πυκνώσεως τών τάξεων τοῦ Συλλόγου μας. Είναι κοινή διαπίστωσις ότι τά τελευταία κυρίως χρόνια ή Συλλογική μας δράσις έχει σ' όλους τοὺς Συλλόγους μας, περιορισθῇ στις προσωπικές προσπάθειες μικροῦ αριθμοῦ φιλοτίμων συμπατριωτῶν μας. Οί γενικές Συνελεύσεις τών Σωματείων μας δέν θυμίζουσιν πειά τίποτε από τίς όμαδικές συγκεντρώσεις πού έχαρακτήριζαν τίς Συνελεύσεις μας πρίν από πολλά χρόνια. Και όμως, τά προβλήματα και οί άνάγκαι τοῦ Νησιοῦ μας είναι σήμερα μεγαλύτερα από τότε. Οί συμπατριῶτες μας τής Νισύρου έχουν σήμερα πολὺ περισσότερο από κάθε άλλη φορά τήν ανάγκην μας.

'Αφ' έτέρου ό αριθμός τών Συμπatriωτῶν μας πού βρίσκονται στην 'Αθήνα - Πειραιά, τήν 'Αμερική και τά άλλα κέντρα, είναι πολὺ μεγαλύτερος σήμερα. Θέλουμε νά πιστεύουμε πώς όλοι οί συμπατριῶτες μας πού δέν συμμετέχουν στην ζωήν τών συλλόγων μας διαπνέονται από τήν ἴδια νοσταλγία, άγάπη και διάθεση νά βοηθήσουν τό νησί μας στο μέτρο τών δυνάμεών των και πώς μιά συντονισμένη προσπάθεια τών Συμπatriωτῶν μας θά τοὺς φέρει πάλι κοντά μας γιά νά νοιώσουμε όλοι μαζί τή χαρά πού άφίνει ή προσπάθεια και ή κάθε θυσία γιά τήν άγαπημένη μας Πατρίδα.

Τό Θεολόγειον Βραβεΐον.

Μέσα στις πρώτες άποφάσεις τοῦ νεοεκλεγέντος Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου "Αγίος 'Ιωάννης ό Θεολόγος, άναφέρεται ή συνέχισις τοῦ "Θεολογείου Βραβεΐου" διά τοὺς άριστεύοντας μαθητάς τών Νικειῶν. Είναι άξιέπαινη ή άπόφασις αὐτή και εύχόμαστε στοὺς συμπατριῶτες μας τῶν Νικειῶν νά βροῦν τήν δυνατότητα νά έπεκτείνουν όσο γίνεται περισσότερον τό ένδιαφέρον τους γιά τά νεαρά βλαστήρια τοῦ χωριοῦ των. 'Η φροντίδα γι' αὐτά είναι ή πειό άναγκαία προσπάθεια πού πρέπει νά καταβάλλεται άπ' όλους μας. "Ημαστε βέβαιοι πώς άναλόγους άποφάσεις θά πάρουν και τά νεοεκλεγέντα Διοικητικά Συμβούλια τῶν άλλων Νισυριακῶν Σωματείων και ότι γενικῶς τά ζητήματα τά

ὁποῖα ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν πρόοδον τῆς Παιδείας στὸ νησί μας θὰ ἀποτελοῦν πάντοτε ἀντικείμενον τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς Συλλογικῆς τῶν Δράσεων.

Ἀνάγκη Παννισυριακῆς Συνεργασίας.

Μετὰ τὸ ἐπίσης τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δ.Σ. τοῦ «Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Θεολόγος» εἶναι καὶ ἡ προσπάθεια διὰ μίαν στενωτέραν Παννισυριακὴν συνεργασίαν. Ἡ συνεργασία αὕτη ἀποτελεῖ βασικὴν ἐπιδιώξιν καὶ τοῦ Συλλόγου ὁ «Γνωμαγόρας». Πέρα ἀπὸ τὰ καθαρῶς τοπικὰ ζητήματα τῶν Νισυριακῶν Δήμων τὰ ὁποῖα καὶ ἀποτελοῦν ἀντικείμενον φροντίδος τῶν ἐπὶ μέρους τοπικῶν Σωματείων μας, ὑπάρχουν ἀσφαλῶς Νισυριακὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν ἐξ ἴσου ἕλους τοὺς Δήμους μας καὶ τῶν ὁποίων ἡ ἐπίλυσις εἶναι συμφέρον ὅλων τῶν Νισυριῶν. Διὰ τὴν προώθησιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν ἐπιβάλλεται συντονισμένη Παννισυριακὴ Συνεργασία, ἡ ὁποῖα πέρα ἀπὸ τὶς διαπιστώσεις διὰ διὰ τὴν ἀναγκαιότητά της πρέπει νὰ πάρῃ σάρκα καὶ ὅσα ἀπὸ τὰ νέα Διοικητικὰ Συμβούλια τῶν Σωματείων μας. Χωρὶς νὰ μποῦμε σὲ λεπτομέρειες νομίζουμε πῶς ἡ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κοινὴ συνεδρίασις τῶν Διοικητικῶν Συμβουλίων τῶν Σωματείων μας τόσον ἐδῶ ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἀμερικὴ ἀποτελεῖ τὴν ἀρχικὴν προϋπόθεσιν τῆς Παννισυριακῆς Συνεργασίας. Ὑστερα, ἐκτός ἀπὸ τὰ κοινὰ προβλήματα καὶ τὸ κοινὸ ἐνδιαφέρον γι' αὐτὰ πρέπει τὸ κάθε Σωματεῖο νὰ γνωρίσῃ τὰ εἰδικὰ προβλήματα τοῦ ἄλλου καὶ νὰ τὸ βοηθήσῃ, ὅσο μπορεῖ, στὴν ἐπίλυσή των. Εἶναι τόσο μικρὴ ἡ Νίσυρος καὶ τόσον πολλὰ καὶ μεγάλα τὰ προβλήματα τῆς ὥστε δὲν δικαιολογεῖται ἡ ἄλλειψις ἐπαφῆς καὶ συντονισμοῦ τῶν Συλλογικῶν μας Δυνάμεων αἱ ὁποῖαι ὅπως πάντοτε, ἔτσι καὶ τώρα ἀποτελοῦν τὴν μεγαλύτερην ἐλπίδα τῶν συμπατριωτῶν μας τῆς Νισύρου.

Τὸ Ἡρώων Νισύρου.

Τὰ Νισυριακά Χρονικά ἀσχολοῦνται εἰς ἄλλην σελίδα λεπτομερέστερα γιὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ Ἡρώου, καὶ ἐκφράζουν

τὰ πειδ θερμὰ τοὺς συγχαρητήρια εἰς τοὺς συμπατριῶτες μας Ἑμμ. Καμπανὴν καὶ Κωνστ. Ἑμμανουήλ, τόσον διὰ τὴν ἰδέαν ὅσον καὶ διὰ τὴν δωρεάν.

Ἡ κατασκευὴ πάντως τοῦ Ἡρώου μᾶς παρέχει τὴν εὐκαιρίαν νὰ κάμωμεν μίαν ὑπόδειξιν εἰς τοὺς συμπατριῶτες μας ἐκείνους τῆς Νισύρου οἱ ὁποῖοι εἶναι κάθε φορὰ οἱ φυσικοὶ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ Δωρεῶν τῶν συμπατριωτῶν μας τοῦ ἐξωτερικοῦ, τῶν προσπαθειῶν τῶν Νισυριακῶν Συλλόγων, καὶ ἀκόμα τῶν Κρατικῶν καὶ Δημοτικῶν Ἔργων.

Ἡ πραγματοποιήσις καὶ τοῦ ἀπλοῦστερου ἔργου ἔχει ἀνάγκην μελέτης καὶ σωστῆς ἐκλογῆς τῆς καλυτέρας μεταξὺ τῶν πολλῶν λύσεων καὶ ἀπόψεων αἱ ὁποῖαι ἡμποροῦν καὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν.—Οἱ Σύλλογοί μας τῶν Ἀθηνῶν ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ βοηθήσουν τὶς Νισυριακὰς ἀρχὰς σὲ κάθε τεχνικὸν, ἢ καλλιτεχνικὸν ζήτημα μὴ καὶμποροῦν νὰ ἔχουν πρόθυμα τὴν γνώμην τῶν πλέον εἰδικῶν Ἑλλήνων εἰς τὰ πάσης φύσεως ζητήματα.

Ἡ φύτευσις δασικῶν δενδρυλίων.

Ὁ συμπατριώτης μας Νίκος Χαρίτος ἀναφερόμενος εἰς τὴν φύτευσιν δασικῶν δενδρυλίων μᾶς γράφει τὰ ἀκόλουθα:

«Ἐνα σπουδαῖο ἔργο ποὺ μαζὺ μὲ τ' ἄλλα θ' αὐξήσουν τὴν τουριστικὴν κίνησιν εἶναι καὶ ἡ φύτευσις δασικῶν δενδρυλίων.

Αὕτη ἔλαβε δύο κατευθύνσεις: ἡ μὲν μία ἀρχικὰ ἀπὸ τὸ λιμάνι καὶ τερματίζει στὰ Λουτρά, ἡ δὲ ἄλλη ἀπὸ τὸν Ναὸν τοῦ Ἀγίου Νικήτα κατευθυνομένη στὸν νεοανοιγόμενον δρόμον τοῦ Ἀργους.

Τὰ δασικὰ δένδρα ἐφυτεύθησαν ὑπὸ τῶν κ.κ. Νικολάου Μίχαλου, Γεωργίου Σταυριανοῦ, Γεωργίου Πιστικακῆ, Δημητρίου Παριανοῦ, Δημητρίου Βεζιρογλου, Ἀντωνίου Χαρτοφύλη, Θωμᾶ Φωτίου, Νικολάου Κάσδαγλη καὶ Μιχαὴλ Κυπραίου.

Οἱ προαναφερθέντες πατριῶται μας, παρειαρισκομένου καὶ τοῦ Δημάρχου κ. Γ. Γιαλούρη ἀφιέρωσαν ἕνα Κυριακάτικον ἀπόγευμα διὰ τὴν φύτευσιν τῶν δασικῶν δενδρυλίων ἧτις ἀνέρχεται περὶ τὰ ἑκατὸν τεσσαράκοντα.

Εἰς τοὺς προσελθόντας καὶ ἄνευ χρηματικῆς ἀμοιβῆς πατριώτας μας ἀξίζει κάθε ἐπαινος.

Θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον, ν' ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα αὐτὸ καὶ πολλοὶ ἄλλοι, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ κοινοῦ συμφέροντος».

Ἀπὸ τότε ποὺ ὁ κ. Χαρίτος μᾶς ἔγραφε τὰ παραπάνω ἔχουν περάσει ἐπτά μῆνες. Ἐν τῷ μεταξύ δὲν ἔχουμε στοιχεῖα γιὰ τὴν συνέχεια τῆς ὁμορφῆς αὐτῆς προσπάθειας. Τὰ περιμένουμε καὶ πάλιν ἀπὸ τὸν κ. Χαρίτον. Ὅλοι μας καταλαβαίνουμε τὴν σημασίαν τοῦ πρασίνου γιὰ τὸ νησί μας ποὺ στηρίζει πολλὰς ἐλπίδας στὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Τουρισμοῦ. Κάθε προσπάθεια γιὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ πρασίνου εἶναι ἀξία κάθε ἐπαίνου.

Ἑξωραϊστικὴ Ἐπιτροπὴ Μανδρακίου.

Ἡ ἑξωραϊστικὴ ἐπιτροπὴ ἀνασυσταθεῖσα ἀπὸ τὴν ἐπὶ τῶν κ.κ. Ν. Διακομιχάλη, ὡς προέδρου, Ἀπ. Μαστρογιάννη ὡς Γεν. Γραμματέως, Ἐμ. Κρούσκου ὡς ταμίου καὶ Ι. Πασχαλάκη καὶ Φρ. Ζερβοῦ ὡς μελῶν. Σχετικῶς μετὰ τὴν Ἑξωραϊστικὴ ἐπιτροπὴ, ἡσυχάζει εἰς τὸ προηγουμένον τεῦχος μας ὁ ἐκλεκτὸς συνεργάτης μας κ. Κ. Μούρας.

Τὰ Ν.Χ. καὶ ὁ Γνωμαγόρας Ἀθηνῶν—Πειραιῶς παρεστάθησαν εἰς τὴν ἐπιτροπὴν ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς. Μέχρι τοῦδε ὁ Γνωμαγόρας ὑλικῶς ἔχει ἐνισχύσει τὴν ἐπιτροπὴν μετὰ 2.000 δρχ. περίπου.

Θέλουμε νὰ τονίσουμε καὶ πάλι τὴν σημασίαν ποὺ ἔχει ἡ ἑξωραϊστικὴ ἐπιτροπὴ, ἡ ὁποία μετὰ τὴν δραστηριότητά της ἔχει βοηθήσει τὸν Δῆμον εἰς τὸ νὰ ἐμφανίζεται τὸ Μανδράκι περισσότερον συγχρονισμένον.

Ἡ ἑξωραϊστικὴ ἐπιτροπὴ ἀπευθύνει ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ συμπατριώτας καὶ ζητεῖ πλὴν τῆς ἡθικῆς καὶ τὴν ὑλικὴν συνδρομὴν τῶν.

Πιστεύουμε ὅτι πολλοὶ συμπατριῶται θὰ ἀνταποκριθῶν καὶ παρακαλοῦμεν ὅπως τὰ ἐμβάσματα ἀποστέλλονται εἴτε εἰς τὴν Ἑξωραϊστικὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Δήμου-Μανδρακίου Νισύρου εἴτε εἰς τὸν Γνωμαγόρα Ἀθηνῶν-Πειραιῶς Ἐλ. Βενιζέλου 69 Ἀθῆναι διὰ τὴν Ἑξωραϊστικὴν ἐπιτροπὴν.

Ναυτοπρόσκοποι Νισύρου.

Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνώσται μας μετὰ πολλὴ εὐχαρίστησι καὶ ἱκανοποίησι θὰ διαβιβάζουν τὰ ὅσα γράφει γιὰ τοὺς Ναυτοπροσκόπους μας ὁ κ. Κων. Μούρας, εἰς τὰ «Συλλογικά Ἐπιτεύγματα» ποὺ δημοσιεύωμε σὲ ἄλλη σελίδα. Ὁ ἴδιος καθὼς καὶ ὁ τέως Πρόεδρος κ. Ἀρμόδιος Γιαννίδης, μὰς μίλησαν γι' αὐτοὺς στὴ τελευταία Γενικὴ Συνέλευσι τοῦ Συλλόγου μας, κατὰ τὴν ὁποία ἀπὸ πρόχειρον ἔρανο ποὺ ἔγινε συγκεντρωθῆκαν 400 δρχ. ποὺ ἐστάλησαν ἀμέσως στὴ Νίσυρον. Ὁ νέος Πρόεδρος κ. Παναγ. Σακελλαρίδης ὑπεσχέθη ὅτι τὸ τμήμα θὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν. ἦν μεγάλη ἐπίδρασις ποὺ ἔχει ὁ Προσκοπισμὸς στὴ διαμόρφωσι χαρακτηριστῶν στὰ παιδιὰ, τὴν γνωρίζομε σχεδὸν ὅλοι. Χρησιμοποιώντας τὸ παιχνίδι καὶ τὴν ἐκδρομὴν, κατορθώνει νὰ τὰ φέρῃ πολὺ πλεονέκτημα τοῦ νὰ ἐμπνεύσῃ σ' αὐτὰ αὐτοπεποίθησι, δραστηριότητα, λατρεῖα πρὸς τὴν ἐργασίαν καὶ ἀπεριόριστη ἀγάπη πρὸς τὸν συνάνθρωπον. Ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ Θεό, τὴν πατρίδα καὶ τὴν οἰκογένειαν, καλλιεργεῖται ἐπίσης μετὰ πρακτικὴ μεθοδικότητα.

Ὅλα αὐτὰ τὰ ἐπιτυχεῖ μετὰ συχνὰς συγκεντρώσεις, μετὰ ἐκδρομὰς καὶ μετὰ κατασκηνώσεων. Στὶς τελευταῖες αὐτές, ὅπου τὸ παιδί βρίσκεται ἀπομονωμένον ἀπὸ τὸ οἰκογενειακὸ τοῦ κύκλου αὐτενεργεῖ καὶ γενι-

κὰ δέχεται πλεονέκτημα καὶ ἀφορμὴν πρὸς γρήγορα καὶ σὲ μεγαλειότερον βαθμὸν τὴν διδασκαλίαν ποὺ τοῦ γίνεται. Οἱ Ναυτοπρόσκοποι μας ὅμως δὲν μποροῦν νὰ κατὰσκήνωσι, γιὰτὶ δὲν ἔχουν τὸ ὑλικὸ ποὺ χρειάζεται. Ἔχομε πολὺ καλὰ τὶς δύσκολες περιστάσεις ποὺ περνοῦμε καὶ δὲν παραγνωρίζομε, ὅτι συχνὰ πικρὰ καλοῦμεθα νὰ προσφέρωμε. Τολμοῦμε ὅμως νὰ κάνωμε ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς ἀναγνώστας μας καὶ ὅλους τοὺς Νισυρίους νὰ ἐνισχύσουν τὴν προσπάθειάν των. Ἰὸ Κέντρον καὶ οἱ Νισύριοι τῆς Ἀμερικῆς εἴμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ τοὺς βοηθήσουν ἐπίσης ὅπως τοὺς ἀξίζει.

Ἡ ἱστορία τῶν Συλλόγων τοῦ νησιοῦ μας.

Ἀπὸ τῶν στοιχείων τοῦ περιοδικοῦ μας θὰ ἀρχίσωμε τὴν συνοπτικὴ Ἱστορίαν τῶν Συλλόγων τῆς πατρίδας μας. Μετὰ τὴν μεγαλύτερη δυνατὴ ἐπιμέλεια καὶ ἐνσυνείδησιν φιλοδοξοῦμε νὰ δώσουμε στοὺς ἀναγνώστας τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν μιὰ σύντομη ἀλλὰ συμπετυκνωμένην εἰκόνα τῆς δράσεως τῶν Συμπatriῶν μας ἀπὸ τὴν ἰδρύσιν των μέχρι σήμερα. Ἡ προσπάθεια αὕτη βέβαια δὲν εἶναι εὐκόλῃ χρειάζονται πολλὰ στοιχεῖα, καὶ ἡ σύνταξις τῶν Νισυριακῶν Χρονικῶν ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκη ὅλων τῶν συμπatriῶν μας ποὺ ἡ κατὰ καιροὺς ἐνέργος συμμετοχὴ των στὶς συλλογικὰς μας προσπάθειαις τοὺς ἐπέτρεψε νὰ διατηροῦν ἀκόμη στὴ μνήμη σας γεγονότα καὶ πρόσωπα τῆς ἀξιοθαύμαστης Νισυριακῆς συλλογικῆς δράσεως. Τοὺς παρακαλοῦμε νὰ μᾶς τὰ στείλουν. Ἔτσι θὰ μπορέσουν οἱ νεώτεροι νὰ γνωρίσουν τὴν εἰκόνα τῆς ἐξόχου φιλοπατρίας τῶν πατέρων μας καὶ τῶν πραγματικῶν εὐγενικῶν των αἰσθημάτων. Προκαταβολικὰ θὰ ἠθέλωμε νὰ τονίσωμε ὅτι ὑστεροῦμε ἡμεῖς οἱ νεώτεροι καὶ ὅτι προσπάθειά μας εἶναι νὰ καλέσωμε ὅλους τοὺς Νισυρίους σὲ μιὰ «ἀτάσθαλη αἰσθημάτων» γιὰ νὰ μπορέσωμε νὰ φτάσωμε καὶ νὰ συνεχίσωμε τὴν εὐγενικὴν παράδοσιν.

Τὰ Νισυριακά Χρονικά καὶ οἱ ἀνταποκριταὶ των.

Διὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸν προορισμὸν των τὰ Νισυριακά Χρονικά ὡς ὄργανον-μέσον τῆς Παννισυριακῆς Συνεργασίας διὰ τὴν προώθησιν τῶν Νισυριακῶν προβλημάτων ἔχουν ἀνάγκη τῆς οἰκονομικῆς συνδρομῆς καὶ συνεργασίας ὅλων τῶν συμπatriῶν μας ὅπουδῆμοτε καὶ ἂν εὑρίσκονται, στὸ νησί, τὰ ἄλλα Δωδεκάνησα στὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἀμερικὴν, τὴν Αἴγυπτον καὶ ἄλλοι. Οἱ ἀνταποκρίσεις ἀπὸ τὰ κέντρα αὐτὰ πρὸς τὰ Νισυριακά Χρονικά πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὸ βασικὸ ὑλικὸ διὰ τὴν διάρθρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ὕλης τοῦ περιοδικοῦ μας. Ἀπὸ τοὺς ἀνταποκρι-

τάς μας-αυτομάτως μέλη της Συντακτικής επιτροπής-πέραν από την απλήν περιγραφήν των ἐκάστοτε νέων περιμένων νὰ κατατοπιστοῦμε λεπτομερῶς διὰ τὰ προβλήματα τις ἀποφάσεις, καὶ τις γνώμες τῶν Νισυρίων τῆς περιοχῆς των. Ἡ τοποθέτησις τοῦ περιοδικοῦ μας πρέπει νὰ εἶναι ἡ συνισταμένη τῶν ἀπόψεων καὶ προσπαθειῶν τῶν ἀπανταχοῦ Νισυρίων». Καὶ ἡ ἐπαφὴ μας μαζὺ τῶν πρέπει βασικὰ νὰ πραγματοποιεῖται μὲ τοὺς ἀνταποκριτάς μας.

Ἀκόμη μεγαλύτερῳ πρέπει νὰ εἶναι ἡ συμβολὴ τῶν ἀνταποκριτῶν μας εἰς τὴν προσάδειαν «περισυλλογῆς» διὰ τὴν ὁποίαν καμνομεν ἐκκλησίαν πρὸς τοὺς συμπατριῶτας μας εἰς τὸ κύριον ἄρθρον, καθὼς ἐπίσης διὰ τὴν συγγραφὴν τῆς σύντομης ἱστορίας τῶν Νισυριακῶν σωματείων. Χρειάζονται στοιχεῖα πολλά, στοιχεῖα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν στὸ ὅτι θυμᾶται καὶ γνωρίζει γιὰ τοὺς θυσαυροὺς τοῦ νησιοῦ μας καὶ τὴν πρόσφατη ἱστορία του, ὁ κάθε Νισυρίος ὁποῦδήποτε καὶ ἂν εὐρίσκεται.

Ἀνάγκη συχνῆς ἐπαφῆς Συλ. Διοικήσεων — Νησιοῦ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, ὅπως ἀναφέρει καὶ ὁ τέως πρόεδρος κ. Ἀρμ. Γιαννίδης σὲ ἄρθρο του δημοσιευόμενῳ σ' αὐτὸ τὸ τεύχος, ὅτι ἀπὸ κάθε πλευρὰ ἐπιβάλλεται ἡ συχνὴ παρουσία τῶν ἀντιπροσώπων τῶν Νισυριακῶν παροικιῶν στὸ νησί καὶ ἡ στενὴ συμπάραστασις των στὰ πολλὰ καὶ δύσκολα προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ δημοτικὲς καὶ καὶ γενικὰ οἱ Νισυριακὲς ἀρχές. Ἡ συμπάραστασις αὕτη ἀποτελεῖ ἀφάνταστον ἐνίσχυσιν στὸ κουράγιο ποὺ χρειαζόταν οἱ συμπατριῶτες μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση νῶν τόσων των ἀναγκῶν μὲ τὰ πενιχρά μέσα ποὺ ἔχουν στὴν διάθεσιν τῶν. Πέρα ὅμως ἀπὸ τὴν καθαρὰ συναισθηματικὴν ἱκανοποίησιν καὶ ἡθικὴν ἐνίσχυσιν ποὺ παρέχει στοὺς Νισυρίους τοῦ νησιοῦ ἡ συμπαραστασις τῶν ἐκλεκτῶν συμπατριωτῶν των, μένει πάντα καὶ ἡ πρακτικὴ βοήθεια τῶν ὁποίων ἔχομε νὰ προσφέρουμε σὲ κάθε μας ἐπίσκεψιν γνωρίζοντες ὅχι μόνον σὲ γενικὲς γραμμὰς ἀλλὰ καὶ στὶς λεπτομέρειες τὸ κάθε Νισυριακὸ πρόβλημα. Ἀκόμη καὶ τὸ ἀπλουστερο ζήτημα μπορεῖ νὰ παρουσιάξῃ συχνὰ ἰδιιομορφίες ποὺ καθιστοῦν τὴν λύση του ὅχι πάντα εὐκόλῃ. Ἐτσι πολὺ συχνὰ συνέβη εὐρισκόμενοι μακριὰ ἀπὸ τὸ νησί νὰ ἀποροῦμε καὶ νὰ δυσανασχετοῦμε μὲ τὶς Νισυριακὲς ἀρχές γιὰ τὴν ἔλλειψιν δῆθεν δραστηριότητος τὴν ὁποίαν μᾶς φαίνεται ὅτι παρουσιάζουν ἐνῶ στὴν πραγματικότητά μας τὰ πράγματα δὲν εἶναι τόσο ἀπλά ὅσο καὶ ἂν μᾶς φαίνεται ἀπὸ μακριὰ. Ὑστερα, πῶς μποροῦμε νὰ συμβουλευθῶμε ἢ νὰ δώσουμε βοήθεια ποὺ νὰ

πιᾶση πραγματικὰ τόπο χωρὶς νὰ γνωρίζουμε ἀκριβῶς τί χρειάζονται καὶ τί μᾶς ζητοῦν οἱ συμπατριῶτες μας τοῦ νησιοῦ. Καὶ αὐτὰ ἀπὸ μακριὰ, ἀπὸ πληροφορίες ἢ ἀπὸ...ἐπιβάτας ἐκ Νισύρου δὲν μαθαίνονται σωστά.

Συγκινητικὴ ἐκδήλωσις.

Ἡ δῶξις τῶν καθηγητῶν καὶ ἡ προσπάθεια ἀφανισμοῦ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας ποὺ ἐξασκεῖται ἀπὸ τοὺς ἄγγλους κατακτητὰς στὴν Κύπρο μᾶς θυμίζει τὴν Ἰταλικὴ κατοχὴ, καὶ τὴν ἀξιοθαύμαστην συμβολὴν τῶν δασκάλων, κῶν νησιῶν μας στὴν ἐθνικὴ μόρφωση τῆς παιδείας στὰ δωδεκάνησα. Μὲ τὴν συγκίνηση τῆς ἀναμνήσεως αὐτῆς δημοσιεύουμε τὸ παρκατὸ γράμμα ποὺ πρὶν ἀπὸ καιρὸ ἐστάλη στὰ Νισυριακά Χρονικά ἀπὸ τὸν συμπατριώτη μας καθηγητὴ Χρῆστο Καραπάκη. Ὅσα γράφει μᾶς δίνουν συγκίνηση καὶ ὑπεριφάνεια γιὰτὶ ἀναφέρεται στὴν τότε δράση καὶ τῶν δασκάλων μὰ καὶ τῶν συλλόγων μας.

Πρὸς

Τὸν Γνωμαγόραν Νισυρίων

Πειραιᾶ.

Ἀγαπητοί μου κύριοι.

Ὅταν στὰ χρόνια τῆς Ἰταλικῆς κατοχῆς οἱ ἐχθροὶ μας μὲ ἔδωξαν ἀπὸ τὸ νησί μας καὶ ἔφθασα στὴν Ἀθήνα γιὰ νὰ διοριστῶ ὁ Σύλλογός σας τότε μοῦ ἔδωκε βοήθημα χιλίων δραχμῶν.

Τὸ πῆρα μὲ δάκρυα στὰ μάτια, ὅχι μονάχα γιὰτὶ προερχόταν ἀπὸ συμπατριῶτες καὶ φίλους ποὺ ἀεγνώρισαν τὴν οικονομικὴν μου τότε παρὰλυσιν ἀλλὰ καὶ γιὰτὶ ἦταν σὰν μιὰ σιωπηλὴ ἀναγνώριση τῆς ἐθνικῆς δράσεως καὶ τῆς ἐλληνοπρεποῦς στάσεως ποὺ εἶχα ἐπιδείξει ἐνάντια στὸν Ἰταλικὸ φασισμό ποὺ προσπαθοῦσε τότε νὰ μᾶς ἐξιταλίσῃ τὰ νεαρά μας βλαστάρια.

Γιαὐτὸ σᾶς στέλλω τώρα μιὰ ἐπιταγὴ δραχ. 300 καὶ ἀργότερον θὰ σᾶς ἀποστείλω καὶ ἄλλα.

Γράφετέ μοι ἂν θὰ τὰ πάρετε καὶ ἂν ὁ Σύλλογός σας λειτουργεῖ μὲ συνδρομητὰς γράφετέ με καὶ μένα ἀνάμεσα στὰ μέλη σας, θεωρῶντας με σὰν ἓνα φίλο καὶ συνεργάτη σας.

Μὲ ἐκτίμησιν
Χ. ΚΑΡΠΑΘΑΚΗΣ

ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟΣ

Τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΟΥ ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ
Προέδρου τοῦ «Γνωμαγόρα»

Γενική εἶναι ἡ ἱκανοποίησις ὅλων τῶν Νισυρίων γιατί πῆρε «σάρκα καὶ ὅστα» μιὰ μακρόχρονη προσπάθεια ποὺ ξεκινούσε ἀπὸ ἓνα φλογερὸ ὄνειρο. Τὸ ὄνειρο νὰ ἡλεκτροφωτισθῇ τὸ νησί μας, ἡ πανέμορφη ἀλλὰ μικρὴ καὶ φτωχεῖα ΝΙΣΥΡΟΣ.

Εὐλογία εἶναι ἡ ὑπερηφάνεια ἐκείνων ποὺ ἀναπτύξανε δραστηριότητα καὶ κουράστηκαν. Ἴσως γιὰ τὸ ὠραῖο αὐτὸ ἔργο καὶ δικαιοματικὰ εἶναι ἄξιοι τῶν πιὸ θερμῶν συγχαρητηρίων.

Τὸ ἡλεκτρικὸ φῶς μαζὺ μὲ τὸ ἄφθονο καὶ καθαρὸ νερό, ἀποτελοῦν τὰ πιὸ βασικὰ στοιχεῖα, ποὺ χαρακτηρίζουν τὴν ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.

Τὸ πρῶτο ἀπὸ τὰ δύο βασικὰ στοιχεῖα καταχτήθηκε. Τὸ δεύτερο ἀποτελεῖ τὴν ἐπόμενη ἐπιδίωξη, ποὺ δὲν εἶναι μόνη της, ἀλλὰ ἓνας κρίκος στὴν ἀλυσσίδα τῶν ἔργων ποὺ σκοπὸν ἔχουν νὰ δημιουργήσουν συνθήκες κατάλληλες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ ἀπαραιτήτου γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ νησιοῦ Τουρισμοῦ. Κοινὴ συνείδηση εἶναι, πῶς, τὰ ΛΟΥΤΡΑ μὲ τὴν μακρόχρονη ἱστορία τους, σὲ συνδιασμό μὲ τὸ ξηρὸ κλίμα καὶ τὶς ὁμορφιὲς τοῦ νησιοῦ ἀποτελοῦν τὴν βάση γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς τουριστικῆς κινήσεως, ποὺ κάμνει τοὺς νησιῶτες μας νὰ ἀναπνέουν «ζωογόνο ἀέρα» τοὺς θερινοὺς μῆνες.

Πόσο ὁ ἡλεκτροφωτισμὸς τοῦ νησιοῦ μαζὺ μὲ τὸ ΠΑΓΟΠΟΙΕΙΟ ποὺ πολὺ γρήγορα θὰ εἶναι τὸ ἐπόμενο ἔργο ἐπακόλουθο τοῦ πρώτου, θὰ προωθήσῃ τὴν κίνηση τῶν λουτρῶν μας εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ φαντασθοῦμε. Πόσο ὁ ἡλεκτροφωτισμὸς καὶ ἡ ὑπαρξη ἄφθονου πάγου θὰ γίνῃ ἀφορμὴ νὰ κινήθῃ ὁ ξενιτεμένος Νισύριος γιὰ παραθερισμὸ στὸ νησί, μὲ τὴ γνωστὴ συμβολὴ του στὴν οἰκονομία τοῦ νησιοῦ κι' αὐτὸ εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ καταλάβωμε.

Πόσο θὰ συμβάλῃ στὴ νοσταλγία τοῦ συνταξιούχου συμπατριώτη μας, νὰ «ἀράξῃ» στὸ ὁμορφο νησί γιὰ νὰ ξεκουραστῇ ἀπὸ τὴν ἐντατικὴ δουλειὰ ποὺ τοῦ κάλυψε τὰ καλύτερα χρόνια καὶ νὰ προσφέρῃ μὲ τὴν παρουσία του κι' αὐτὸς τὴν οἰκονομικὴ του συμβολὴ γιὰ νὰ ἀπομακρυνθῇ ὁ μαρασμὸς, ἡ ὑπαρξη βασικῶν ἀνέσεων γιὰ διαβίωση καὶ αὐτὸ εἶναι εὐκόλο νὰ τὸ νοιώσουμε.

Τωνωτικὴ ἔνεση μεγάλης ἀποδόσεως γίνηκε μὲ τὸν ΗΛΕΚΤΡΟΦΩΤΙΣΜΟ τοῦ νησιοῦ καὶ συγχρόνως γίνεται ἓνα ζωντανὸ προκλητήριο γιὰ νὰ συμβάλῃ κάθε Νισύριος σὲ μιὰ σειρά νέα ἔργα, ποὺ πρέπει καὶ μπορεῖ νὰ γίνουν γιὰ τὸ ἀνέβασμα τοῦ νησιοῦ γιὰ τὸ συγκράτημά του ἀπὸ τὸ μαρασμό. Γιὰ τὸ παοσκλητήριο αὐτὸ δὲν χρειάζονται πολλὰ πράγματα, χρειάζεται ἡ ἀγάπη γιὰ τὴ Νίσυρο καὶ αὕτὴ εἶναι κοινὸ μυστικὸ πῶς φλογίζει τὴν καρδιά ὅλων τῶν παιδιῶν της.

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΟΣ

Τοῦ κ. ΑΡΜΟΔΙΟΥ Ι. ΓΙΑΝΝΙΔΗ
Τέως Προέδρου τοῦ Γνωμαγόρα

Ἀποχωρῶν ἐκ τῆς Διοικήσεως τοῦ Συλλόγου, μέ ἥσυχον τὴν συνείδησιν ὅτι ἐξεπλήρωσα πλήρως τὸ καθήκον μου καὶ πρὸς αὐτὸν καὶ πρὸς τὴν Πατρίδα, αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ ἐπικοινωνήσω μέ τοὺς συμπατριώτας, οἱ ὅποιοι δὲν ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρακολουθοῦν ἐκ τοῦ πλησίον τὴν κίνησιν τοῦ Συλλόγου, καὶ ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν Νισ. Χρονικῶν, μέ τὰ ὁποῖα συνδέομαι δι' ἰδιαιτέρων δεσμῶν, διότι ἡ ἐκδοσίς τῶν ὑπῆρξε μία τῶν ἐπιδιωξεῶν μου. ἡ ὁποία ἔσχε τόσο εὐμενὴ ὑποδοχὴν ἀπὸ τὴν Νισυριακὴν κοινὴν γνώμην ὥστε ν' ἀποτελέσῃ δι' ἐμέ ὑψίστην ἠθικὴν ἱκανοποίησιν.

Κατ' ἀρχὴν θέλω νὰ ἐκφράσω εὐχαριστίας πρὸς ὅλους τοὺς συμπατριώτας καὶ φίλους τοῦ Γνωμαγόρα, διότι μέ τὴν ἐκτίμησιν καὶ μέ τὴν συμμετοχὴν τῶν εἰς τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ συλλόγου, ἐβοήθησαν τὸ ἔργον τῆς Διοικήσεως.

Ἐπίσης εὐχαριστῶ ὅλους τοὺς ὁμιλητὰς οἱ ὅποιοι εἰς τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν ἐπήνεσαν τὸ ἔργον μας, ἐγκρίναντες τὸν τρόπον δράσεως τοῦ Συλλόγου.

Ἀκόμη αἰσθάνομαι τὴν ἀνάγκη νὰ εὐχαριστήσω τὰ μέλη τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου τὰ ὁποῖα συνειργάσθησαν μαζί μου, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Προεδρείας μου.

Τέλος θέλω διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν νὰ ἐκφράσω τὴν εὐγνωμοσύνην μου πρὸς τὸν ἀπαπητὸν φίλον κ. Γεώργ. Ρεμπάκον διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔδωσεν ὁσάκις ἀπέτανθη, διὰ Νισυριακὰ θέματα, εἰς αὐτὸν καὶ διὰ τὸ πρὸς τὴν Νισυρον ἐνδιαφέρον του ὡς πρὸς δευτέραν αὐτοῦ Πατρίδα.

Ἐκ τῆς διετοῦς θητείας μου ἀπεκόμισα πείραν τινα εἰς πρὸς τὸν τρόπον μέ τὸν ὁποῖον ὁ Σύλλογος δύναται νὰ ἐξασφαλίζῃ τὰ μέσα διὰ τὴν καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς Πατρίδος. Θεωρῶ ὅτι δύναμαι ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω, νὰ ἐκφέρω συμπεράσματα τινά, τὰ ὁποῖα πιθανόν νὰ δώσουν στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι χρήσιμα διὰ τοὺς ἀφιερώνοντας τὰς δυνάμεις τῶν διὰ τὴν προκοπὴν τῆς Πατρίδος.

Διεπίστωσα κατ' ἀρχὴν ὅτι ἡ συχνὴ ἐπίσκεψις τῆς Νισύρου ἀπὸ μέλη τῆς Διοικήσεως τοῦ Γνωμαγόρα εἶναι ἐπωφελεστάτη διότι δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ διαγνωσθοῦν ἀνάγκαι καὶ νὰ μελετηθοῦν προβλήματα ἐπιτοπίως. Ἐπίσης δύναται νὰ δοθοῦν λύσεις εἰς χρονίζοντα θέματα, καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου χαρακτηριστικῶς ἀναφέρω περίπτωσιν τὴν ὁποίαν θυμοῦμαι ἐκ τοῦ πρόσφατου παρελθόντος. Ἐχρόνιζε τὸ θέμα τῆς ἐξευρέσεως χώρου διὰ τὴν ἀνε-

γερσιν τοῦ μηχανοστασίου καίτοι πρὸς τοῦτο εἶχε καταρτισθεῖ ἀρμοδία ἐπιτροπὴ, τοῦτο δὲ ὅχι ἐξ ἀμελείας ἢ ἀνικανότητος τῆς ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ προφανῶς ἐκ δεσμεύσεων αἱ ὁποῖαι ἔφερον τὴν ἐπιτροπὴν εἰς δύσκολον θέσιν ὁσάκις ἀνευρίσκετο διαθέσιμος χώρος. Ὄταν τὸν Αὐγουστον τοῦ 1955 ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐπισκέψεως τοῦ κ. Νομάρχου εἰς Νίσυρον, μετέβην μετὰ τοῦ ἀντιπροέδρου πρὸς συνάντησιν του, εὐρομέν εἰς κρίσιμον σημεῖον τὴν κατάστασιν, λόγω τῆς εἰδοποιήσεως τοῦ κ. Νομάρχου ὅτι ἐφ' ὅσον δὲν ἐξευρεθῇ χώρος κινδυνεύει ἡ Πατρίς μας νὰ στερηθῇ τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἔργου τοῦ ἠλεκτροφωτισμοῦ.

Διὰ τῆς ἐπεμβάσεώς μας κατορθώθη ἡ ἐξεύρεσις χώρου καὶ ἡ θεμελίωσις τοῦ μηχανοστασίου αὐθημερόν, οὗτω ὁ κίνδυνος τῆς μὴ ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου ἀπεφεύχθη.

Ἄλλο θέμα ποῦ ἀπασχολεῖ συνεχῶς τὸν Σύλλογον, εἶναι ἡ ἐξεύρεσις χρημάτων.

Αἱ συνδρομαὶ ὑπερκαλύπτουν τὰ ἐξοδα τῆς Διοικήσεως, ἀλλὰ διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἔρθῃ ἀρωγὸς εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς Νισύρου, ὁ Σύλλογος ἔχει ἀνάγκην μεγαλυτέρων κεφαλαίων τὰ ὁποῖα μόνον κανονικαὶ ἐκδηλώσεις δύναται νὰ τοῦ προσκομίσουν. Τοῦτο τὸ ἀντελήφθημεν ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων μας διότι ἡ ἀφορμὴ τῆς ἀναμίξεώς μου εἰς τὰ τοῦ Συλλόγου ὑπῆρξεν ἡ πρόθεσις νὰ ὀργανώσωμεν μίαν ἑορτὴν διὰ τῶν εἰσπράξεων τῆς ὁποίας θὰ ἐνισχύαμεν τὸ ἔργον τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Νικήτα.

Ἡ πρόθυμος συμμετοχὴ τῶν συμπατριωτῶν εἰς τὴν ἑορτὴν ἐκείνην μᾶς ἔπεισεν ὅτι ὅχι μόνον πόροι ἐδημιουργοῦντο σημαντικοὶ διὰ τὸν Σύλλογον μέ τοιαύτας ἐκδηλώσεις, ἀλλὰ καὶ σημαντικὸν ὄφελος προέκυπτεν ὡς ἐκ τῆς ἐπαφῆς ἡ ὁποία ἐπήρχετο μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ Συλλόγου.

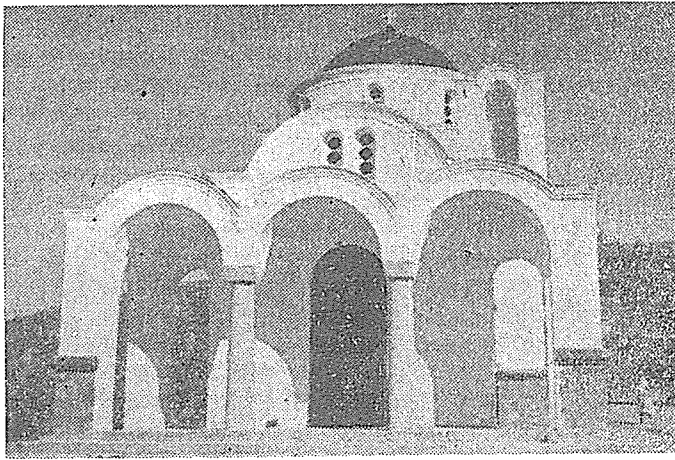
Ἐπίσης καὶ ἐκ μικροτέρων κοινωνικῶν ἐκδηλώσεων προκύπτει ὄφελος ὡς καταδεικνύεται ἐκ τοῦ τεῖου τὸ ὁποῖον διὰ τὸν Σύλλογον ὀργάνωσαν αἱ κ.κ. Βίλμα Πανάγου Σακελλαρίδῃ, Ζήλῃ Παύλου Σακελλαρίδῃ, Πόπη Χ. Καρανίκη καὶ Μαρία Νικ. Βαγιάτῃ. Ἐπ' εὐκαιρίᾳ θέλω καὶ πάλιν νὰ εὐχαριστήσω τὰς προειρημένους κυρίας αἱ ὁποῖαι ἔσχον τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τῆς διοργανώσεως τοῦ τεῖου.

Διὰ νὰ καταδειχθῇ ὁποῖοι πόροι δύναται νὰ δημιουργηθοῦν ἐκ τῶν κοινωνικῶν ἐκδηλώσεων, ἀναφέρω ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν 80.000 δραχμῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπετέλεσαν τὴν ταμειακὴν κίνησιν κατὰ τὴν περίοδον 1954 - 56 προέρχονται ἐκ χοροεσπερίδων

Ο ΑΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΑΣ

Σε διάστημα λιγότερο από τρία χρόνια, ή Χριστιανική Ένωσις Κυριών και Δεσποινίδων «ο Νεομάρτυς Άγιος Νικήτας ο Νισύριος» έπέτυχε να πραγματοποιήσει τον κύριο σκοπό της, με την άνεγερσι του Ναού, που αφιέρωσε στη μνήμη του Νισυρίου Άγίου. Η έπιτυχία αυτή, αποτελεί γιά όλους μας μιá ακόμη όλοκάθαρη άπόδειξι του τι μπορεί να άποδώση μιá με γαλ ότ νοη συλλογή ή δρᾶσι, που δέν στηρίζεται σε στενό-καρδους μαθηματικούς ή υπολογισμούς αλλά σε μιá ένθουσιώδη πίστη.

Ο Γνωμαγόρας Άθηνών που περιέβαλε με στοργή και άγάπη τό έργο αυτό της Ένώσεως, δέν παρέλειψε μαζί με τή μνήμη του Άγίου να έορτάση και να έξάρη την έπιτυχία της αυτή, τά δε «Νισυριακά Χρονικά»



πιστεύουν ότι διερμηνεύουν την γνώμη των Νισυρίων Άθηνών - Πειραιώς, άπευθύνοντας προς αυτήν, τά ποιά έγκάρδια συγχαρητήριά των. Προς χάριν των άναγνωστών μας, παραθέτομε μαζί με την φωτογραφία, του όραι-

στάτου Ναού και μερικές πληροφορίες. Ο Ναός έθεμελιώθη στις 27 Ιουλίου 1953 σε χώρο που δώρησε ή έν Αμερικη συμπατριώτισσά μας Μαρία χήρα Γ. Φασουλαρίδη, τό γένος Γεωρ. Σακελλαρίδη άπό τό γνωστό κτήματις στη θέση «Άγιος Θεολόγος» του λιμανιού.

Τό σχέδιο έξεπόνησε ό γνωστός Άκαδημαϊκός Καθηγητής κ. Άναστάσιος Ορλάνδος Διευθυντής της Έκκλησιαστικής Άρχιτεκτονικής στο Υπουργείο Παιδείας, είναι δε ρυθμού Βυζαντινού με τρούλλο, προσορμωμένον

και συναφών έκδηλώσεων.

Άπό τά μεγάλα έργα τά όποια θα άπασχολήσουν τον Σύλλογον τώρα, μετά την έπίτευξιν του ηλεκτροφωτισμού, Νομίζω πως προέχει ή έξεύρεσις του τρόπου ύδρευσεως, είτε διά της κατασκευής ύδραγωγείου, είτε διά μεγάλων ύδατοδεξαμενών.

Παραλλήλως τό θέμα της προεκτάσεως του λιμενοβραχίονος ένέχει σπουδαιότητα σημασία, διότι έκτός της έξυπηρετήσεως της έπιβατικής κινήσεως, θα έξασφαλίση τους άλιείς μας και γενικώς τους εις την θάλασσαν εργαζομένους συμπατριώτας μας, οι όποιοι δεινώς χειμάζονται.

Τό έργον είναι μεγάλον και απαιτείται ή κρατική συνδρομή, προϋπόθεσις δε άπαραίτητος είναι ή σύνταξις μελέτης του έργου. Προς την κατεύθυνσιν αυτήν έγιναν διαβήματα εις τον Υπουργόν Εμπορικής Ναυτιλίας κ. Κωτιάδη, και ήδη ως πρό τιнос με έπληροφόρησεν, έδωσεν έντολήν εις ειδικόν μηχανικόν όπως μεταβή εις Νίσυρον.

Τό θέμα θα πρέπη άνελλιπώς να παρακολουθείται άπό τον Γνωμαγόραν, ό όποιος να τό προωθή έν στενή έπαφή μετά του Δημάρχου και όταν τελικώς έπιτευ-

χθ ή μελέτη, ό Δήμος να προβή εις μακροπρόθεσμον δάνειον και με την συνδρομήν της Νομαρχίας να άποπερατωθ ή τό έργον.

Τό ταμείον του Γνωμαγόρα έχει πάγιον κεφάλαιον 26 λίρες. Πρόθεσις μας ήτο να συμπληρώσωμεν τό ποσόν και να τό διαθέσωμεν εις την έξωραίστικην έπιτροπήν του Δήμου, διά την άποπεράτωσιν του δρόμου «Ηλικιωμένης. Προέκυψεν όμως ή ανάγκη της άνεγέρσεως παγοποιείου δι' αυτό και άνεστείλαμεν την άπόφασίν μας, προκρίναντες την άντιμετώπισιν την δαπάνης της άνεγέρσεως του Παγοποιείου διά του ποσού των 26 λιρών συμπληρουμένου διά δανείου τό όποιον θα έξωφλείτω έκ των εισπράξεων διαφόρων έκδηλώσεων του Γνωμαγόρα, πλην με την λήξιν της θητείας μας τό θέμα παρέμεινεν έκκρεμές. Νομίζω ότι κατά τον αυτόν τρόπον πρέπει και ή νέα διοίκησις να άντιμετωπίση τό θέμα.

Τέλος θα ήθελα να έπιστήσω την προσοχήν εις τό έργον της έξωραίστικης έπιτροπής, τό όποιον πρέπει να συνεχίση ό Γνωμαγόρας ένισχύων, διότι είναι έξαιρετικής σημασίας διά την Νίσυρον. Α.Γ.

στη Δωδεκανησιακή παράδοσι. Ἔχει μήκος 10 μ. πού μέ τό θωραϊότατο πρόστυλο του φθάνει τά 12.50. Ἡ κάτοψη του παρουσιάζει σταυρό μέ μέγιστο πλάτος 5,25 μ. καί ἐλάχιστο 3 μ. Τό ὕψος του στό θόλο τοῦ τρούλλου φθάνει τά 8.75. Τό τέμπλο κατεσκευάσθη θρόνιο, ξυλόγλυπτο ἀπό τόν συμπατριώτη μας Ἰάκωβο Γεωργιάκη, σέ σχέδιο πού συνέταξε ὁ Ἐπιθεωρητής Ἀρχιτέκτων τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχιεπισκοπικῆς κ. Εὐστ. Τσίκας Μένει ἀκόμη νά γίνη ἡ ξυλόγλυπτη Ὠραία Πύλη, πού θά συμπληρώσῃ ἀλλά καί θά ἀξιολογήσῃ μέ τήν λεπτή ἐμφάνισί της, ὁλόκληρο τό τέμπλο. Δρύτιος, ξυλόγλυπτος ἐπίσης εἶναι καί ὁ Ἀρχιερατικός θρόνος, στό σχέδιο τοῦ θρόνου τῆς «Ποταμήτισσας» πού ἀφιερωθή ἀπό Νισυρίαν τῆς Ἀμερικῆς εἰς μνήμην τοῦ συζύγου της, τῆς ὁποίας ὅμως, δυστυχῶς, δέν γνωρίζομεν τό ὄνομα.

Τίς Ἁγίες Εἰκόνες τοῦ τέμπλου ἱστορήσεν ὁ συμπατριώτης μας ἁγιογράφος κ. Γεώρ. Σακκαριδῆς. Τρεῖς ἀφιερώθηκαν ἀπ' τόν ἴδιον καί τή σύζυγόν του, δύο δέ ἀξίας δραχ. 5.000 παρὰ τοῦ συμπατριώτου μας Δημητρίου Παπακέντρη εἰς μνήμην τῶν γονέων του. Ὁ κ. Σακκαριδῆς ἀφιέρωσεν ἐπίσης τόν «Μέγα Ἀρχιερεά» τῆς Ὠραίας Πύλης καί τόν «Ἐσταυρωμένον» τῆς Ἁγίας Τραπέζης, ἱστορεῖ δέ τῆς εἰκόνες τοῦ Μαρτυρίου τοῦ Ἀγίου, τῆς ὁποίας ἤρχισαν νά ἀφιερώνουν εὐσεβεῖς συμπατριῶται μας καί μέ τίς δύο εἰκόνες θά γίνη ἡ ἁγιογράφουσι μεγάλου μέρους τοῦ Ναοῦ.

Ἀπό τό προϊόν τοῦ δευτέρου ἐράνου πού ἔκαμεν ὁ συμπατριώτης μας κ. Κ. Μούρας, διὰ τήν κατασκευήν λειψανοθήκης διὰ μέρος τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀγίου καί ὁ ὁποῖος ἀπέ-

δωσε δραχ. 4 500, διετετέθησαν Δραχ. 2.500. Δραχμές 1.500 γιά τήν καμπάνα καί τό ὑπόλοιπο ἐστάλη εἰς τήν Χρυσίαν. Ἐνωσι. Ἡ λειψανοθήκη, εἰς τήν ὁποίαν ἐναπετέθη κατὰ τρόπον ἀσφαλῆ ὁ σπόνδυλος τοῦ Ἀγίου πού εὑρίσκετο πρῖν ἀπό πολλά χρόνια σέ μοναστήρι τῆς Ρόδου, κατεσκευάσθη ἀπό ἀσήμι καί χρυσό, σέ διαστάσεις 0,23X0,14 καί ἀποτελεῖ πραγματικό ἔργο τέχνης, μέ χαραγμένη τήν εἰκόνα τοῦ Ἀγίου καί ἄλλα Βυζαντινά ποιήματα. Ὁ Ναός ἔχει βέβαια ἀκόμη καί ἄλλες ἐλλείψεις (περιτοιχισμα. στέρνα κλπ.) καί θά πρέπει νά ἐπιπλωθῇ μέ πολυέλαιο. μανάλια, κανδυλία κλπ. (Ἐνα μικρό πολυέλαιο ἀφιέρωσεν ἡδη ὁ δῶν συμπατριώτης μας Κων. Μαντουδάκης). Ὅλες οἱ πληροφορίες πού ἔχουμε, συμπέπτουν εἰς τό ὅτι τά ἐγκαίνια καί ἡ φετινὴ γιορτή τοῦ Ἀγίου, ἀπετέλεσαν ἕνα ἱστορικό θρησκευτικό γεγονός γιά τήν πατρίδα. πού ἔφθασε τά ὅρια μιᾶς θρησκευτικῆς ἐξάρσεως, χωρίς προηγούμενο. Τόν κύριο λόγο, διεδραμάτισε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ λειψάνου τοῦ Ἀγίου, τὸ ὁποῖον ὑπεδέχθησαν γονατιστοὶ ὅλοι οἱ κάτοικοι πού εἶχαν συγκεντρωθῇ ἀπό νωρίς στό λιμάνι μέ πρωτοφανῆ θρησκευτικὴ κατάνυξι, καί μέσα σέ μιὰ νεκρικῇ, μπορεῖ κανεῖς νά πῇ σιγῇ. Μετὰ τὸν Ἐσπερινό πού τελείωσε στίς 10 τὸ βράδυ, ἄρχισε ἡ Ἀγρυπνία καί συνεχίστηκε μέχρι τὸ πρωτὶ τὸ προσκύνημα. Τὸ πρωτὶ ἔγινε ἡ πανηγυρικὴ λειτουργία, τὸ δέ μεσημέρι δόθηκε στό «Ζωσιμοπούλειο» πλούσιο τραπέζι καί ἀκολούθησε ἡ κοῦπα μέ καθολικὴ συμμετοχὴ τῶν κατοίκων.

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΠΕΡΙ ΑΓ. ΝΙΚΗΤΑ

(Λόγος ἐκφωνηθεὶς ὑπὸ τοῦ κ. Νικήτα Σακελλαριδῆ κατὰ τὴν Συγκέντρωσιν τῆς 20ης Ἰουνίου 1956 ἐν Ἀθήναις.

Ὁ Ἅγιος τὸν ὁποῖον πανηγυρίζομεν σήμερον ἐγεννήθη εἰς Μανδράκιον τῆς Νισύρου. Ἡ ἀκριβὴς χρονολογία τῆς γεννήσεώς του δέν μᾶς εἶναι γνωστή. Αἱ ὑπάρχουσαι πληροφορίες ἀναφέρουν ὅτι ἐμαρτύρησεν εἰς ἡλικίαν 15 ἢ 16 ἐτῶν, ἐπομένως ἐγεννήθη περὶ τὸ 1716-1717. Οὐτε περὶ τῶν γονέων του γνωρίζομεν ἀκριβῶς. Εἰμποροῖμεν ὅμως νά εἰπώμεν ὅτι εἶναι τῆς οἰκογενείας Καρμοῖρη, ἐάν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν παράδοσιν.

Ὅταν ὁ μακαρίτης Νικήτας Βαγιατίης ἐπρόκειτο νά βαπτίσῃ τὸν υἱόν του, ὁ Πατὴρ Νικόλαος Οἰκονόμος γαμβρὸς τοῦ Χατζῆ-Παπανικήτα τοῦ Σακκέλλη καί πατέρας τοῦ Θεμιστοκλεῆ Οἰκονομίδη, τὸν ἐβίαζε νά βγάλῃ τὸ παιδί του δηλ. τὸν Γεώργιον Βαγιατίην, Καρμοῖρη, διὰ νά μὴ χαθῇ τὸ ὄνομα τὸ ὁποῖον ὡς ἔλεγεν ἦτο οἰκογενειακόν. Διότι οἱ Σακκέλληδες, Καφετζῆδες καί Μπαγιατίδες ἦσαν συγγενεῖς, προερχόμενοι ἀπὸ τὸ Σακκέλλικο σόι.

Ὁ Πατὴρ Νικόλαος Οἰκονόμος ἀποθανὼν τὸ 1876 καί εἰς ἡλικίαν ἄνω τῶν 80 ἐτῶν, εἶχε γεννηθῇ πρὸ τοῦ 1800 καί κατὰ συνέπειαν ἦτο πιὸ κοντὰ εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ μαρ-

τυρίου. Ἐπομένως γιά νά ἐπιμένῃ νά δοθῇ τὸ ὄνομα Καρμοῖρης, τὸ ὁποῖον δέν εἶναι καί κανένα καλὸν ὄνομα (καρὰ - μοῖρης) κακότυχος, καὶ θετικὰ πράγματα θά ἤξευρε. Τὸ ὅτι ὑπῆρχεν οἰκογένεια Καρμοῖρη μαρτυρεῖ τὸ διασωθὲν σπῆμα τῆς Καρμοῖρη μαρτυρῇ. ἡ κατοικία τοῦ Καπετάν Περονλῆ εἰς τὸν Ἐγκρεμό. Ἡ δὲ γυναῖκα τοῦ Καπετάν Περονλῆ, ἡ Μαρία Γρυπάρη ἔκαμνε τακτικὰ τὸ ἀντίδωρον τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἀγίου, τιμῶσα τὸν συγγενὴ τῆς Νεομάρτυρα.

Διὰ τὸν πατέρα τοῦ Μαρτυρός γνωρίζομεν ἀπὸ τὸν βιογράφον του Νικηφόρον ἱεροδιάκονον τὸν Χίον, ὅτι ἦτο προεστὼς εἰς τὴν Νίσυρον. Περιέπεπεν ὅμως εἰς τὴν δυσμένειαν τῶν Τούρκων καί προσήχθη εἰς δίκην εἰς Ρόδον. Ἐκεῖ διὰ νά ἀπαλλαγῇ ἐπροτίμησε νά ἐξισλαμισθῇ, παρὰσύρας καί τὴν οἰκογένειάν του.

Ὑστερα ἀπὸ τὸ ὀλίσιθμα αὐτὸ δέν ἐτόλμηση νά ἐπιστρέφῃ εἰς Νίσυρον καί παρέμεινεν εἰς Ρόδον. Ὁ νεώτερος ἀπὸ τοὺς υἱούς του Νικήτας μετωνομάσθη Μεχμέτ. Φαίνεται ὅμως ὅτι θεῖα χάρις ἐπεσκέαζε τὸ παιδί ἐκεῖ-

νο διὰ νὰ τὸ βοηθήσῃ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν προγονικὴν πίστιν. Μίαν ἡμέραν ἐνθ' ὃ Νικήτας ἔπαυσε μὲ κάποιον Ὁθωμανὸν ὁμήλικόν του ἦλθεν εἰς προστριβὴν μὲ αὐτὸν καὶ ὑπερίσχυσε. Τότε ἡ μητέρα τοῦ Ὁθωμανοῦ τὸν ὕβρισε καὶ τὸν ἀπεκάλεσε μουρτάρον (ἀκάθαρτον) καὶ ἄπιστον. Ἡ ὕβρις αὐτῇ τὸν ἔκαμε νὰ ἀπορήσῃ, διότι ἐθεώρει τὸν ἑαυτὸν τοῦ ὁμώθησαν μὲ τὸν ὁμήλικόν του. Ἐπίσης λοιπὸν τὴν μητέρα του, ἀπὸ τὴν ὁποίαν καὶ ἔμαθεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης ἐπῆλθε μία ἀλλαγὴ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ Νικήτα, καὶ μία σκέψις ἐκυρίαρχε εἰς αὐτόν. Πῶς νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸν Χριστόν. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο, ἔπρεπε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν Ρόδον καὶ τοὺς γονεῖς του. Καὶ ὅταν μίαν ἡμέραν εἶδε ἓνα πλοῖον νὰ κατευθύνεται εἰς Χίον, ἐπέβη αὐτοῦ, καὶ εἰς ἡλικίαν 14 ἢ 15 ἐτῶν ἀπεβιβάσθη εἰς κάποιον Μαστιχωρίον τῆς Χίου ὀνομαζόμενον «Λιθὴς Λιμένα».

Ὁ δρόμος τὸν ὁποῖον ἠκολούθησε τὸν ὠδήγησεν εἰς τὴν περιφημον «Νέαν Μονήν». Ἐκεῖ παρουσιάσθη εἰς τὸν ἡγουμένον καὶ τοῦ ἐζήτησε τὴν συμβουλὴν του. Ἐκεῖνος τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸν ἐκεῖ τότε ἐφησυχάζοντα ἀρχιερέα πρῶην Θηβῶν Μακάριον, ὁ ὁποῖος καὶ τὸν συνεβούλευσε καταλλήλως. Οἱ Πατέρες τῆς Μονῆς ἀμέσως τὸν ἔχρισαν μὲ μῦρον καὶ ἐπελήφθησαν τῆς κατηχήσεως αὐτοῦ. Κατὰ τὴν παραμονὴν του εἰς τὴν Μονὴν ἔζη βίον ἀσκητικόν, ὅλες δὲ τὶς ἡμέρας του τὶς διήρχετο μὲ νηστείαν, προσευχὴν, μετάνοιαν καὶ γονυλάσεις. Ὅταν δὲ ἤκουσεν ὅτι οἱ ἔξωμόσαντες καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς Χριστὸν ἔχουν καθήκον νὰ θυσιάσουν καὶ τὴν ζωὴν των ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ, μία τὸν ἐκυρίευσεν σκέψις. Πῶς νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ μαρτυρίου. Καὶ ἡ εὐκαιρία τοῦ ἐδόθη. Ὅτε διήρχετο ἀπὸ τὴν τοποθεσίαν «Μῶλος» ὁ εἰσπράκτωρ τοῦ κεφαλικοῦ φόρου τοῦ ἐζήτησε τὸ χαράτσι. Ἐπειδὴ ὅμως ὁ Νικήτας δὲν εἶχε χρήματα ὁ ὑπάλληλος τοῦ φόρου Κριμλῆς τὸν ἐκράτησε διὰ νὰ τὸν μεταφέρει εἰς τὴν φυλακὴν. Τὴν ὥραν ἐκείνην ἔτυχε νὰ περνᾷ γνωστός του ἱερεὺς, ὀνομαζόμενος Δανιήλ, ὁ ὁποῖος ἤξευρε τὸν Νικήταν ὡς Ὁθωμανὸν καὶ ἠπόρησε πῶς ἐζητεῖτο φόρος καὶ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Ἐκεῖνος ὅμως διεμαρτυρήθη καὶ εἶπεν εἰς τὸν ἱερεᾶ ὅτι δὲν ἦτο Τούρκος ἀλλὰ Χριστιανὸς καὶ ὅτι ὀνομάζεται Νικήτας. Ὁ Κριμλῆς ἀντελήφθη ὅλα αὐτὰ καὶ ἀπὸ ἀνάκρισιν ἡ ὁποία ἔγινεν ἐνώπιον τῶν Ἀρχῶν, διεπιστώθη ὅτι ὁ Νικήτας ἦτο πρότερον πιστὸς τοῦ Κορανίου, καὶ τώρα ἠπάσθη τὸν Χριστιανισμόν.

Κολακείαι, ὑποσχέσεις καὶ ἀπειλαὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ ἀποτρέψωσι τὸν Νικήτα ἀπὸ τοῦ πόθου νὰ μαρτυρήσῃ ὑπὲρ τοῦ Χριστοῦ. Διὰ τοῦτο καὶ ἐπικολούθησαν τὰ βασανιστήρια. Καὶ ἀφοῦ τὸν ἐβασάνισαν ἐπὶ 10 ὁλόκληρα ἡμερονύκτια τὸν παρέδωσαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ μαινομένου συρφετοῦ πιστῶν τοῦ Κορανίου, καὶ τὸν ἔσυραν εἰς μίαν ἄκραν τῆς πόλεως «Κάτω Αἰγιαλόν», ὅπου τὴν 21 Ἰουνίου 1732 τὸν ἀπεκεφάλισαν.

Πολλὰ θὰ εἶχε κανεῖς νὰ εἴπῃ διὰ τὴν παραμονὴν του εἰς τὴν Μονήν, διὰ τὰ βασανι-

στήρια καὶ τὰ ἐπακολούθησαντα τοῦ θανάτου θαύματα, ἀλλὰ δὲν θέλω νὰ κάμω κατάχρησιν τῆς καλωσύνης σας.

Τοιοῦτος μὲ ἀπόλυτον συντομίαν ὁ ἑορταζόμενος Ἅγιος συμπολίτης μας, τοῦ ὁποῖου ἡ μνήμη παρήρχετο σχεδὸν ἀπαρτίτρητος καὶ εἰς αὐτὴν τὴν γενέτειράν του ἐπὶ 200 ἔτη. Τύχῃ ἀγαθῇ. Τὸ θῆρος τοῦ 1931 εὐρισκόμενος εἰς Ἀθήνας ὁ τότε ἀρχιμανδρίτης καὶ σήμερον μητροπολίτης Κῶ Ἐμμ. Καρπάθιος, μὲ ἐξέφρασε τὴν εὐχὴν ὅπως ἀναλάβῃ ὁ Γνωμαγόρας τὴν πρωτοβουλίαν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς διακοσιετηρίδος τοῦ Ἁγίου Νικήτα. Τοῦ ὑπεσχέθηκα δὲ ὅτι ἐν καιρῷ θὰ φέρω τὸ θέμα εἰς συνεδρίαισιν τοῦ ὑπ' ἐμὲ Δ.Σ. τοῦ Συλλόγου. Πράγματι κατὰ τὴν συνεδρίαισιν τῆς 7.3.1932, εἰσήγαγον τὴν πρότασιν τοῦ πανηγυρισμοῦ εἰς τὸ Δ.Σ. τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 203]3 πράξεως αὐτοῦ τὴν ἀπεδέχθη παμψηφεῖ, παρέπεμψεν ὅμως αὐτὴν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν. Ἀλλὰ καὶ αὕτη ἐμφορομένη ἀπὸ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τὴν ἐνέκρινε κατὰ τὴν συνεδρίαισιν τῆς 29.5.32 διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 210]10 πράξεώς της. Τὸ ὑπ' ἐμὲ Δ.Σ. ἐκ τῶν κ.κ. Βασ. Ἀθανασίου ἀντιπροέδρου, Γ. Σακλαριδὶ ταμίου, Γ. Στρίκη γραμματέως καὶ Δημ. Σακελλαριδῆ, Ἀλ. Χατζηδημητρίου, Κ. Σαρρῆ συμβούλων, συνῆλθεν αὐθημερόν, καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθ. 211]11 ἀποφάσεώς του προέβη εἰς τὸν καταρτισμὸν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Πανηγυρισμοῦ.

Εἰς τὸν πανηγυρισμὸν ἠθελήσαμεν νὰ δώσωμεν Δωδεκανησιακὸν χαρακτῆρα, διὰ τοῦτο ὡς μέλη τῆς ἐπιτροπῆς συμπεριελάβαμεν καὶ μὴ Νισυρίους. Τελειωτικὰ ἡ ἐπιτροπὴ κατηρτίσθη ἐκ τοῦ Μιτ. Παπαμανώλη Προέδρου τῶν Καρπαθίων, Ἐμμ. Κοντομανώλη προέδρου τοῦ Συλλόγου Νικιῶν, Ἰω. Κωσιτίδη συμβούλου τῶν Κασσίων, Νικήτα Σακελλαριδῆ προέδρου Γνωμαγόρας, Κων. Γιαννίδη, τῆς κ. Κατίνης Σακλαριδῆ, καὶ τῶν δεσποινίδων Μαρτίνας Ζούνη, Ματθίλδης Ζούνη καὶ Σοφίας Παντελίδου. Ὁ πανηγυρισμὸς ἔγινε συγχρόνως εἰς τὴν Νισυρον ὅπου ἀντιπροσώπευσαν τὸν Σύλλογον ὁ γραμματεὺς Γ. Στρίκης καὶ ὁ ἐκ τῶν συμβούλων Κων. Σαρρῆς, καὶ εἰς Ἀθήνας εἰς τὸ προάστειον Βουλιαγμένην, παρενρέθησαν δὲ εἰς τὴν ἑορτὴν ἐκτὸς τῶν Νισυρίων καὶ ἀρχετοὶ Δωδεκανήσιοι.

Εἰς τὸν ναῖσκον τοῦ ὀρφανοτροφείου Βουλιαγμένης ἐτελέσθη κατανυκτικὸς μέγας ἑσπερινός, τὸν ὁποῖον ἐτέλεσαν ὁ ἐκ Καρπαθίου ἱερεὺς - οἰκονόμος Ἰω. Παπαγεωργιάδης, μετὰ δὲ τὴν ἀπόλυσιν παρετέθη κατὰ τὰ πανελλήνια ἑορταστικῇ κοινῇ τράπεζᾳ. Κατὰ τὰ ἐπιδόρπια ὠμίλησεν ὁ πρόεδρος τοῦ Γνωμαγόρας, ἡγεῖραν δὲ προτάσεις οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ἄλλων νήσων. Ἰδιαιτέρην ἐντύπωσιν προεκάλεσαν αὐτοσχέδιος ποιητικὴ πρόποσις τοῦ ἀντιπροσώπου τῶν Κασσίων κ. Ἰω. Κωσιτίδη τὴν ὁποίαν παρακαλῶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐπαναλάβω

Κύριε Πρόεδρε τῶν Νισυρίων
δύο λογάκια θὰ σᾶς πῶ
ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου τῶν Κασσίων
μὲ τὴ καρδιά μου νὰ σᾶς εὐχθῶ.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΝΙΣΥΡΟΥ

Ἐγκαινιάζομεν τὴν σελίδα τῶν στατιστικῶν στοιχείων τῆς Νισύρου.

Στὴ σελίδα αὕτῃ θὰ γράφεται κάθε πληροφορία ποὺ θὰ εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν σύνδεσι τῆς σημερινῆς εἰκόνας τοῦ Νησιοῦ καὶ τῶν κατοίκων του καθὼς καὶ κάθε ἄλλη πληροφορία ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἱστορία του καὶ τὴν ἐξέλιξί του. Σήμερον ἀρχίζομεν ἀπὸ τὰ βασικώτερα στοιχεία.

ΕΚΤΑΣΙΣ :	42 Τετραγωνικά χιλιόμετρα ἢ 42000 στρέμματα.
ΣΥΝΟΙΚΙΣΜΟΙ :	Μανδράκι (πρωτεύουσα)-Ἐμπορεῖο-Πάλοι-Νικεϊά.
ΚΑΤΟΙΚΟΙ :	Μανδράκι (Δῆμος) 1335 ἄτομα 400 οἰκογένειες.
	Ἐμπορεῖο-Πάλοι (Κοινότης) 560 » 160 »
	Νικεϊά (») 458 » 90 »
	Σύνολον 2353 650 »

ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑΙ ΕΚΤΑΣΕΙΣ Τὰ 18 0)0 τῆς ὅλης ἐπιφανείας.

ΕΔΑΦΟΣ : Ἡφαιστειακοὶ Τόφοι Λακκί : Γονιμώτατον
"Ἄργος : Γόνιμον

Ἐδάφη : ἀβαθῆ, Πυρὴν : Λατερίται (σκληρότητος Γρανίτου)

ΥΨΟΣ ΒΡΟΧΟΠΤΩΣΕΩΣ : Μέσον ὕψος βροχοπτ. 650 χιλστά. (Κῶς 835).

ΚΛΙΜΑ : Ξηρόν.

ΚΑΛΛΙΕΡΓΟΥΜΕΝΑΙ ΕΚΤΑΣΕΙΣ.

	Καλλιέργεια.	Βοσκότοποι.	Δασώσεις	Βοσκότοποι
Μανδράκι	3000 στρέμ.	12000 στρέμ.	1500 στρέμ.	
Ἐμπορεῖο - Πάλοι	2000 »	8000 »	1000 »	
Νικεϊά	1500 »	6000 »	1000 »	

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΚΑΤΟΙΚΩΝ ΚΑΤΑ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΑ.

α)α Ἐπαγγέλματα	Μανδράκι	Ἐμπορεῖο - Πάλοι	Νικεϊά
1. Γεωργοὶ	120	35	30
2. Κτηνοτρόφοι	4	2	6
3. Γεωργοὶ-κτηνοτρόφοι	6	3	3

Κυρίες, Κύριοι καὶ Δεσποινίδες
θὰ εἶμαι σύντομος γιατί' εἶναι ἕξ ὥρας
νὰ γίνουν πρῶγμα τὰ ὄνειρα κι' οἱ ἐλπίδες
κι' ἀπρόσκοπτα νὰ προσδεύῃ ὁ Γνωμαγόρας.
Τὸ σθένος ποῦδειξεν ὁ Ἅγιος Νικήτας
πρέπει παράδειγμα νὰ μᾶς γενῇ,
καὶ γιὰ χατῆρι τῆς σκλάβας μας πατρίδας
καθέννας μας ἀντάξιός του νὰ φανῇ.
Δώδεκα ἀγαπημένες ἀδελφοῦλες
στοῦ Αἰγαίου τὰ γαλανὰ νερά
νὰ μὴ ξεχνάτε πὼς εἶναι δοῦλες
καὶ περιμένουν ἀπὸ μᾶς τὴ λευτεριά.
Δὲν εἰμπορῶ νὰ μὴ σᾶς πῶ
μιά μου κρυφὴ λαχταριστὴ ἐλπίδα
Τοῦ χρόνου ἐτοῦτον τὸν καιρὸ
πὼς θὰ γιορτάσουμε σ' ἐλεύθερη Πατρίδα.
Καὶ ὅλα αὐτὰ πὼς θὰ γένουν
μὲ πίστι τὸ χέρι μου σᾶς δίνω,

κι' ἡ τωρινὲς ἡ πίκρες γιὰ νὰ ξεχαστοῦν
ἐτοῦτο τὸ ποτῆρι στήν ὑγείᾳ σας πίνω.

"Ὅπως βλέπετε ἀλλοτρωτοὶ τότε οἱ Δωδεκανήσιοι δὲν παρελείπομεν εὐκαιρίαν νὰ τονίζομεν τὸν πόθον μας διὰ τὴν ἑνωσιν μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἀς ἐπωφεληθῶμεν λοιπὸν τῆς σημερινῆς εὐκαιρίας, ἐλεύθεροι πλέον ἡμεῖς, νὰ ἀπευθύνωμεν ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους ἀδελφούς μας Κυπρίους, καὶ ἄς παρακαλέσωμεν ὅλοι μας τὸν πανηγυριζόμενον Ἅγιόν μας, ὅπως ταῖς πρεσβείαις του φωτίσῃ ὁ Θεὸς τοὺς Ἰσχυροὺς τῆς Γῆς καὶ ἀποδώσῃ δικαιοσύνην εἰς τὸν ἀγωνιζόμενον διὰ τὴν ἐλευθερίαν του Κυπριακὸν λαόν.

Ἡ χάρις τοῦ Ἁγίου τοῦ ὁποίου τὴν μνήμην ἐορτάζομεν σήμερον ἄς εἶναι πάντοτε μαζί μας.
Ν.Σ.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΙΔΙΚΑ ΜΟΥ

Κάθε βράδυ ἄμα σκολούσαμε ἀφ' τὸ σκολεῖό, ἐγὼ καὶ ἄλλοι συμμαθηταὶ μου ἐπααίναμε στὰ χωράφια νὰ νὰ πορολοῖσῶμε καναν ἀμύγδαλο καὶ γιὰ νὰ κλέψῶμε κανα κουκὶ ροβύθια, ἀπφίδες κλπ. Ἐκεῖνο τὸ ἀπόγεμα ἐπήαμε στοῦ Κουβῆ τὸ Δάλι (ὁ Θεὸς σχωρέσοι τον) γιὰ νὰ κλέψῶμε ζιζιφά. Ἦμπαμε οὐλλοι μέσα στὸ χωράφι καὶ μαέβγαμε ζιζιφά κάτω ἀφ' τῆ ζιζιφιά. Ὁ Ἰωάννης, ὁ Θεὸς σχωρέσοι τον καὶ αὐτόν, ἀνέβηκε πάνω στὴ ζιζιφιά. Σὲ λιγάκι ἐφάνην ὁ Κουβῆς καὶ ἄμα μᾶς εἶδε μᾶς ἐσαούρδισε τὸ δαβρίν του καὶ τό 'φαι ὁ Ἄρης στὴν

ἄτσαν του. Ἐμεῖς τότε ἐπήραμε δρόμο καὶ φήκαμε τὸν Ἰωάννη πάνω στὴ ζιζιφιά. Ὁ Κουβῆς ἀφοῦ μᾶς κυνήησε ὡς στὴν ἐξωμεριά ἐγύρισε πίσω καὶ πῆεν κάτω ἀπὸ τὴν ζιζιφιά καὶ ἐμάεβγε ζιζιφά.

Ὁ Ἰωάννης τότε γιὰ νὰ μὴ γυρίσῃ πάνω καὶ δῇ τὸν ἐσάτθαρε πάνω τοῦ καὶ τὸν ξάπλωσε χάμω, ὥσπου νὰ σηκωθῇ ὅμως ὁ Κουβῆς ἀφτὸς πῆρε μιὰ μεγάλη λεβίδα καὶ ἦρτε κοντά μας καὶ κατεβήκαμε ὅλοι στὸ λιμάνι ἀπὸ τοῦ Κρανιοῦ τὸ δρόμο.

ΕΝΑΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ

α)α	Ἐπαγγέλματα	Μανδράκι	Ἐμπορεῖο-Πάλοι	Νικειὰ
4.	Ἀλιεῖς	35	20	1
5.	Ἐργάται	100	60	40
6.	Διάφοροι	135	20	10

ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΙ.

α)α	Εἶδος	Μανδράκι	Ἐμπορεῖο - Πάλοι	Νικειὰ
1.	Σῖτος	80 στρέμ.	20 στρέμ.	17 στρέμ.
2.	Κριθή	2200 »	1500 »	1000 »
3.	Ὕσπρια	1000 »	50 »	30 »
4.	Ἐλαιόδενδρα	24000 δένδρα	5000 δένδρα	5000 δένδρα
5.	Ἐσπεροειδῆ	250 »	27 »	5 »
6.	Συκιές	2000 »	1500 »	3000 »
7.	Ἀμυγδαλιές	6000 »	4000 »	3000 »
8.	Ἀπιδιές	1000 »	300 »	200 »
9.	Ἀμπέλια	100 στρέμ.	75 στρέμ.	50 στρέμ.

ΖΩΑ.

α)α	Εἶδος ζώου	Μανδράκι	Ἐμπορεῖο-Πάλοι	Νικειὰ
1.	Μουλάρια	3 τεμάχ.	— τεμάχ.	1 τεμ.
2.	Γαϊδούρια	250 »	200 »	100 »
3.	Βώδια	35 »	80 »	50 »
4.	Πρόββατα	50 »	10 »	70 »
5.	Κατσίκες	700 »	300 »	600 »
6.	Ὕρνια	1000 »	800 »	500 »
7.	Χοῖροι	80 »	300 »	150 »

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ: Τὰ ἀνωτέρω στοιχεῖα ἐλήφθησαν ἀπὸ τὴν Τεχνικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπ(μ)ατος ΑΤΕ Κω μερίμνη τοῦ κ. Πανάγου Οδ. Σακελλαρίδη.

ΠΑΤΜΙΑΚΑΙ ΚΑΙ ΝΙΣΥΡΙΑΚΑΙ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΝ. Γ. ΚΡΗΤΙΚΟΥ

Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου Ἀθηνῶν

Εἰς τὰ Νισυριακά Χρονικά (τεῦχος 9ον σελ. 6), δημοσιεύονται ὀλίγα τινα περὶ τοῦ Μητροπολίτου Καισαρείας Γρηγορίου, καταγομένου ἐκ Νισύρου καὶ ἀδελφοῦ τῆς Ἱερᾶς καὶ Βασιλικῆς Μονῆς Πάτμου.

Ἐκ τούτου ἐκκινῶν, ἐσκέφθην νὰ γράψω περὶ ἐκείνων, ὅσοι ἐκ Νισύρου καταγομνοί, διετέλεσαν ἀδελφοὶ τῆς ἐν Πάτμῳ Μονῆς.

Τὰς πληροφορίας μου περὶ αὐτῶν ἠρύσθην ἀπὸ τὸ *Βραβεῖον τῆς Μονῆς*, ἥτοι τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναγράφονται βραχέα χρονικά τῶν θανάτων τῶν ἀδελφῶν τῆς Μονῆς.

Ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου ἀναφέρονται χρονικά ἀπὸ τοῦ 1542, ἀντιγραφέντα ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. χπδ', χειρογράφου*, τῆς Πατμιακῆς βιβλιοθήκης (ἔτει αωά') ἐν συνεχείᾳ δὲ τοιαῦτα γραφέντα κανονικῶς κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ θανάτου τῶν ἀναφερομένων ἀδελφῶν.

Μεταξὺ τῶν χρονικῶν ἀναφέρονται ἀρκετὰ εἰς ἀδελφοὺς τῆς Μονῆς καταγομνους ἐκ Νισύρου, ἐν οἷς καὶ ὁ προαναφερθεὶς Μητροπολίτης καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Γραβανὸς ὁ ἀγιάσας, ὡς ἡ σχετικὴ περιγραφή τοῦ βραβεῖου ἀναφέρει.

Παραθέτω ἐνταῦθα χρονολογικῶς τὰ σχετικὰ χρονικά:

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1565) Ὁκτωβρίου 15 ἐκοιμήθην ὁ Νίκανδρος μοναχὸς ἐν τῇ νήσῳ Νισύρῳ (σελ. 4).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1577) Ὁκτωβρίου 22 ἐκοιμήθην ὁ παπακυρ-Νεῖλος ὁ Νισύριος (σελ. 7η).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1584) ἐκοιμήθην Κοσμάς μοναχὸς ὁ Νισύριος (σελ. 8).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1594) Ἰουλίου 10 ἐκοιμήθην Καλλίνικος μοναχὸς ὁ ἐκ Νισύρου (σελ. 10).

Τῷ 1614 Νοεμβρίου 20 ἐκοιμήθην Γεννάδιος μοναχὸς ὁ Νισύριος.

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1616) Νοεμβρίου 30 ἐπνίγην εἰς τὴν Νίσυρον ὁ παπα-Γεδεὼν ὁ Νισύριος (σελ. 15).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1623) Φεβρουαρίου 6 ἐκοιμήθην εἰς τὴν Νίσυρον ὁ ἐν Ἱερομονάχοις Ἱερεμίας Πλάτζης, ὁ Νισύριος (σελ. 17).

Τῷ αὐτῷ ἔτει 1625 Ὁκτωβρίου 9 ἐκοιμήθην ὁ ἐν Ἱερομονάχοις Ναθαναήλ ὁ Νισύριος (σελ. 11).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1626) Ἰουνίου 15 ἐκοιμήθην ὁ ἐν μοναχοῖς Μακάριος ὁ Νισύριος (σελ. 17).

1630 Φεβρουαρίου 16 ἐκοιμήθην Γρηγόριος Ἱερομόναχος καὶ προηγούμενος ὁ Νισύριος (σελ. 18).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1634) Μαΐου 11 ἐκοιμήθην ὁ κυρ-Γρηγόριος Μητροπολίτης Καίσαρείας ὁ Νισύριος κάτω εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν.

Οὗτος εἶναι ὁ κτήτωρ τῶν κελλίων τῆς Ἀποκαλύψεως καὶ αἰωνία ἡ μνήμη Αὐτοῦ (σελ. 19).**

* Ι. Σακκελλίωνος. Πατμιακὴ Βιβλιοθήκη, σελ. 268 (1890).

** Ὁ Μιχ. Μαλανδράκης [Πατμιάς, σελ. 87 (1911)] ἀναφέρει ὅτι ὑπῆρχον πρὸ τοῦ Μακαρίου (τοῦ Καλογερά) κελλία τινὰ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Ἀποκαλύψεως, ἅτινα ὠκοδόμησεν ὁ Καισαρείας Γεράσιμος ὡς λέγεται ἐν τῷ Βραβεῖῳ τῆς μονῆς τοῦ Θεολόγου: «τῷ 1636 Μαΐου 11 ἀνεπαύθη ἐν τῇ Ἱερᾷ Ἀποκαλύψει ὁ μητροπολίτης Καισαρείας Γεράσιμος ἐκ τῆς νήσου Νισύρου καταγόμενος καὶ κτήτωρ ὑπάρξας τῆς τε περιοχῆς καὶ κελλίων τῆς Ἀποκαλύψεως».

Τὰ ἀνωτέρω ὑπὸ τοῦ Μαλανδράκη γραφόμενα διαμφισβητοῦνται ὑπὸ τοῦ Περ. Ζερλάντη, [Ἱστορικαὶ ἐρευναι περὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν νήσων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου Θαλάσσης Α, σελ. 181 καὶ 194 (1922)], βεβαίῳ δὲ οὗτος ὅτι ἐν τῷ Βραβεῖῳ, ἐξ οὗ μετέγραψε τὰ σημειώματα, οὐδὲν τοιοῦτον σημείωμα ὑπάρχει, ἐνῶ δὲν ὑπάρχει Γεράσιμος ἀλλὰ Γρηγόριος Μητροπολίτης Καισαρείας.

Σήμερον ἐν τῷ Βραβεῖῳ ὑπάρχει τὸ Χρονικόν, ὡς τὸ ἀναφέρω, τῆς δευτέρας παραγράφου προστεθείσης προφανῶς ἐκ τῶν ὑστέρων, τοῦ Γρηγορίου, ὡς ἐκ τῆς ἐν

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1634) Νοεμβρίου 11, παγαίνοντας εἰς τὴν Νίσυρον ὁ παπᾶ Ἰερεμίας ὁ Καλλαρῆς, ἐσκότωσαν αὐτὸν οἱ Φράγγοι (σελ. 19η).

1635 Ἀπριλίου 2 ἐπίασεν ὁ Μπεκέρ-πασᾶς τὸν ἐν μοναχοῖς Ἰωάννην τὸν Γαρμπῆν τὸν ἐκ Νισύρου καὶ ἔδειρεν αὐτόν, ὅπου ἀπέθανεν ἀπὸ τὸν δαρμόν καὶ ἔθαπνεν του εἰς τὸν Λειψόν (σελ. 19).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1636) Αὐγούστου 22 ἐκοιμήθην ὁ προηγούμενος παπᾶ κύρ Σάββας ὁ ἐκ Νισύρου (σελ. 20).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1639) Αὐγούστου 15 ἐκοιμήθην ὁ ἐν Ἱερομονάχοις Κύριλλος ὁ ἐκ Νισύρου τὸ ἐπὶ κλην Ζαγκλιβάνης (σελ. 21η).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1644) Ἰουνίου 3 ἐκοιμήθην ὁ ἐν μοναχοῖς Μακάριος ὁ Μουχούρτης, ὁ ἐκ Νισύρου (σελ. 22).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1645) Σεπτεμβρίου 20 ἐκοιμήθην ὁ ἐν Ἱερομονάχοις Ἱερεμίας ὁ Καλαφάτης ὁ ἐκ Νισύρου (σελ. 23).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1649) Δεκεμβρίου 29 ἐκοιμήθην Νικηφόρος Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Νισύρου (σελ. 25).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1654) ἐκοιμήθην Ναθανάηλ Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Νισύρου εἰς αὐτὴν τὴν χώραν Νίσυρον (σελ. 26).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1656) Σεπτεμβρίου 2 ἐκοιμήθην Γεδεών Ἱερομόναχος ὁ ἐκ Νισύρου εἰς τὸ Μετόχιον τῆς Κῶ (σελ. 26).

1659 Ὀκτωβρίου 13 ἐκοιμήθην εἰς τὴν Νίσυρον Μακάριος Μοναχὸς ὁ Κουτρούλης (σελ. 27).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1661) ἐκοιμήθην ὁ παπα-Ἰάκωβος ὁ Νισύριος εἰς τὴν Πόλιν (σελ. 27).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1676) Ὀκτωβρίου 5 ἐκοιμήθην ὁ ἐν μοναχοῖς Ναθανάηλ ἐκ νήσου Νισύρου εἰς τὴν αὐτοῦ πατρίδα (σελ. 29).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1676) Ἀπριλίου 23 ἐκοιμήθην ὁ παπα-Γρηγόριος Μωραΐτης εἰς τὴν Νίσυρον (σελ. 29).

Ἐν τῷ αὐτῷ ἔτει (1684) Νοεμβρίου 20 ἐκοιμήθην Γεράσιμος ὁ Νισύριος (σελ. 30).

1692 Μαΐου 10 ἐκοιμήθην ὁ παπα-Ἰωσήφ ὁ Σταντοριναῖος εἰς τὸ μετόχι τῆς Νισύρου (σελ. 31).

1707 Μαΐου 25 ἐκοιμήθην Λέοντιος Ἱεροδιάκονος Νισύριος (σελ. 32).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1715) Σεπτεμβρίου 25 ἐκοιμήθην ὁ παπα-Μακάριος ὁ Ἀγγελοῦς, ὁ ὅποιος ἐρχόμενος ἀπὸ τὴν Νίσυρον ἐτσακίσθησαν εἰς τὴν Ψαλίδᾶ καὶ ἐπνίγην (σελ. 33).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1727) Δεκεμβρίου 13 ἐκοιμήθην Γερμανὸς Ἱερομόναχος ὁ Μορφινὸς εἰς τὴν Νίσυρον (σελ. 35).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1753) Σεπτεμβρίου 29, ἐκοιμήθην ὁ παπα-Καλλίνικος ὁ Νισύριος εἰς τὸ Κατρίλι μεθ' αὐτὸν τῆς πανώλης (σελ. 39).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1761) Δεκεμβρίου 16 ἐκοιμήθην Ναθανάηλ ὁ ἐκ Νισύρου νήσου (σελ. 42).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1777) Φεβρουαρίου 8 ἐκοιμήθην εἰς τὴν Κῶ Ἱερεμίας Ἱερομόναχος Νισύριος μεθ' αὐτοῦ (σελ. 45).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1808) Ἰουλίου 8 ἐκοιμήθην ὁ Θεόκτιστος μοναχὸς ἀπὸ τὴν Σόφια καὶ ὑποτακτικὸς τοῦ κυρ-Γρηγορίου ἀσκητοῦ** καὶ ἐτάφη εἰς τοὺς ἰδίους κόπους αὐτοῦ κάτω εἰς τοῦ Γραβᾶ καὶ ὁ Θεὸς ἀναπαύσει αὐτόν (σελ. 54).

Τῷ αὐτῷ ἔτει (1812) Ἀπριλίου 22 ἐτελεύτησεν ὁ συνάδελφος ἡμῶν ἐν Ἱερομονάχοις, κυρ-Γρηγόριος ὁ καὶ ἀσκητής, ὅστις καὶ τοῦ Γραβᾶ τὰ κτίρια ἐκτίσεν, ὦν ἐκ τῆς νήσου Νισύρου, θανάτῳ φυσικῷ ἐν τῇ νήσῳ Ἰκαρία (εἰς τὰ 1815 ἔγινεν ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἀνῶθεν, ὅστις καὶ ἡγίασεν, ποιῶν θαύματα πολλὰ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ Λειψανα) (σελ. 55).

Ἀπὸ τοῦ 1812 καὶ ἐφεξῆς δὲν ἐμφανίζονται πλέον ὀνόματα ἐκ Νισύρου ἀδελφῶν τῆς Μονῆς ἐν τῷ Βραβεῖω.

σελ. 4 ἀναφερομένης πλακὸς ἐμφαίνεται, χορηγήσαντος διὰ τὸ περιτείχισμα τῆς Ἱερᾶς Ἀποκαλύψεως.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Μαλανδράκη ἀλλαγὴ τοῦ Γρηγορίου εἰς Γεράσιμον εἶναι προφανῶς λάθος γραφῆς.

* Κάβος τῆς Πάτμου.

**Πρόκειται περὶ τοῦ ὑπηρέτου - μοναχοῦ τοῦ ἐκ Νισύρου Γρηγορίου τοῦ Γραβανοῦ, περὶ οὗ θέλομεν ἀναφέρει κατωτέρω.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω χρονικῶν ἐμφαίνεται ἐν τῷ ἐν λόγῳ Βραβείῳ περιλαμβάνονται κατὰ βαθμὸν ἱερωσύνης . 8 μ ο ν α χ ο ί , 1 ἱ ε ρ ο δ ι ά - κ ο ν ο ς , 15 ἱ ε ρ ο μ ό ν α χ ο ι , 2 ἀκαθορίστου ἐκκλ. βαθμοῦ, 2 π ρ ο η - γ ο ύ μ ε ν ο ι οἱ Γρηγόριος (†1635) καὶ Σάββας (†1636), 2 ὑ π ἔ ρ τ ῆ ς ὀ ρ θ ο δ ό ξ ο υ ἡ μ ῶ ν π ί σ τ ε ω ς μ α ρ τ υ ρ ῆ σ α ν τ ε ς καὶ 1 Ἀ ρ - χ ι ε π ί σ κ ο π ο ς ἐκ Νισύρου καταγόμενοι, μεταβαίνοντες ἢ θανόντες εἰς Νίσυρον.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω Χρονικῶν καταφαίνεται ὡσαύτως καὶ ἡ ὑπαρξις Μετοχίου τῆς Μονῆς ἐν Νισύρῳ.

Ἀπὸ τοὺς προαναφερθέντας θὰ σκιαγραφήσω δύο τοὺς σημαντικωτέ- ρους, ἥτοι τὸν Μ η τ ρ ο π ο λ ί τ η ν Κ α ι σ α ρ ε ί α ς τ ῶ ν Κ α π π α - δ ο κ ῶ ν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ν καὶ τὸν Γ ρ η γ ό ρ ι ο ν τὸν Γ ρ α β α ν ό ν , ἀφήνων εἰς ἄλλους ἐκ Νισύρου ἐρευνητὰς τὴν συστηματικὴν μελέτην τῶν δύο προηγουμένων (διατελεσάντων δηλονότι Ἡγουμένων τῆς Μονῆς Πά- τμου) καὶ τῶν σημαντικωτέρων ἐν τῷ Βραβείῳ ἀναφερομένων λοιπῶν ἐκ Νισύρου ἀδελφῶν.

† Γ ρ η γ ό ρ ι ο ς Ἀ ρ χ ι ε π ί σ κ ο π ο ς Κ α ι σ α ρ ε ί α ς τ ῶ ν Κ α π π α δ ο κ ῶ ν *

Οὗτος ὡς ἐν τῷ Βραβείῳ ἀναφέρεται κατήγετο ἐκ Νισύρου, ἐχρημά- τισεν δὲ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καισαρείας Καππαδο- κίας ἀπὸ τοῦ 1603 - 1623, ὡς ὁ Ἄνθιμος ὁ Ἀμασειᾶς ἀναφέρει εἰς τοὺς Χ ρ ο ν ο λ ο γ ι κ ο ῦ ς κ α τ α λ ό γ ο υ ς τ ῶ ν ἀ π ό Χ ρ ι σ τ ο ῦ ἱ ε - ρ α ρ χ ε υ σ ά ν τ ω ν κ α τ ' ἑ π α ρ χ ί α ς . **

Καθαίρεθεις τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1623 ὑπὸ τοῦ τότε Πατριάρχου Ἀνθίμου ἀντεκατεστάθη ὑπὸ τοῦ Γερμανοῦ, καταγομένου ἐκ τῆς Μήλου.

Πλὴν ὅμως μὴ συντελεσθέντος τοῦ προβιβασμοῦ τοῦ Γερμανοῦ πα- πέμεινεν ὁ Γρηγόριος εἰς τὴν Μητρόπολιν Καισαρείας.***

Οὗτος φέρεται ὑπογράφων ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας εἰς πλείονα ἔγγραφα.

Τὸν Μάρτιον τοῦ 1622 συνυπογράφει εἰς συνοδικὸν σιγιλλιδῶδες γράμμα τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας Πατριάρχου Κυρίλλου, διὰ τοῦ ὁποίου αἱ Ἐπισκοπαὶ Μεθώνης καὶ Κορώνης, ἀποδίδονται εἰς τὴν Μητρόπολιν Πα- λαιῶν Πατρῶν. ****

Τὸν Φεβρουάριον τοῦ 1623 συνυπογράφει συνοδικὸν σιγιλλιδῶδες γράμμα τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω Πατριάρχου, ἀφορῶν εἰς τὴν ἀνασύστασιν τῆς Πατριαρχικῆς Ἐξαρχείας Πυργίου καὶ Βολισσοῦ. *****

* ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ: Π α ν . Γ . Κ ρ η τ ι κ ο ῦ , Πατμιακὰ τοπωνύμια. Δωδεκανησια- κὸν Ἀρχεῖον Α, σελ. 65 (1955). Μ ι χ . Μ α λ α ν δ ρ ά κ η , Ἡ Πατμιάς Σχολή, σελ. 87 (1911). Π ε ρ . Ζ ε ρ λ έ ν τ η , Ἱστορικαὶ ἐρευναι περὶ τῆς Ἐκκλησίας τῶν Νήσων τῆς Ἀνα- τολικῆς Μεσογείου Α, σελ. 158, 181 καὶ 192-194 (1922) καὶ τὰ ἐν ταῖς ὑποσημειώσεσι ἀναφερόμενα μελετήματα.

** Νεολόγος Κων)πόλεως ΚΕ', 28 Φεβρουαρίου 1890.

*** Κ . Ν . Σ ά θ α . Μεσαιωνικὴ βιβλιοθήκη Γ' σελ. 563 καὶ Μ η ν ᾱ Χ α μ ο υ δ ο - π ο ὕ λ ο υ . Ἀρχιερατικαὶ ἐναλλαγαί (Ἐκκλ.σ. Ἀλήθεια Κων)πόλεως Β', σελ. 668, 1881- 82). Εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Κ . Ν . Σάθα δημοσιευομένην περίληψιν Πατριαρχικῶν ἐγγράφων τῆς Νομικῆς Συναγωγῆς Δοσιθέου τοῦ Ἱεροσολύμων εὐρηται ὑπόμνημα ψηφίσεως τοῦ Ἐπιφα- νίου εἰς τὴν μητρόπολιν Καισαρείας Καππαδοκίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν Ἰουνίου τοῦ 1624 ἀντι- τοῦ παραιτηθέντος Γρηγορίου. Τοῦτο κατὰ τὸν ἐρλέντην ἀποτελεῖ σφάλμα τοῦ ἐνεργή- σαντος τὴν περίληψιν τῆς νομικῆς συναγωγῆς [Ἱστορικαὶ ἐρευναι περὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν Νήσων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογ. Θαλάσσης Α, 193 καὶ 194 (1922)].

**** Χ ρ ι σ τ ο φ ό ρ ο υ Κ ν ί τ η . Συμβολαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐπισκοπῆς (Ἐκκλ. Ἀλήθεια Κων)πόλεως, ΛΑ', σελ. 319-321, (1910).

***** Ἰ ω α κ ε ί μ Φ ο ρ ο π ο ὕ λ ο υ . Ἐγγραφα τοῦ Πατριαρχικοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ (Ἐκκλ.σ. Ἀλήθεια Κων)πόλεως ΙΘ' σελ. 23-34, 1889).

Τὸν Αὐγουστον τοῦ 1623 συνυπογράφει εἰς εὐεργετικὸν συνοδικὸν γράμμα τοῦ προαναφερθέντος Πατριάρχου, δι' οὗ ἡ ἀνωτέρω ἐξαρχία διδεται εἰς τὸν Μιχαὴλ Καββάκον, τοῦ ἐγγράφου ἐπιδοθέντος εἰς αὐτὸν τοῦτον τὸν ἑξαρχον.*

Τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1624 συνυπογράφει εἰς ὑπόμνημα ψηφίσεως εἰς τὴν Μητρόπολιν Γάνου καὶ Χώρας τοῦ Ἰωαννικίου, τέλος δὲ συνυπογράφει τὸν Μάιον τοῦ 1624 εἰς σιγιλλιδες γράμμα τοῦ αὐτοῦ Πατριάρχου ἀφορῶν εἰς τὸ ἐν Δημητσάνῃ μοναστήριον τῆς Θεοτόκου.**

Τὸν Ἰούνιον τοῦ 1627, παραιτηθέντος τοῦ Γρηγορίου ἀπὸ τὴν Μητρόπολιν Καισαρείας, ἐκλέγεται ὁ Μητροφάνης ὁ ἐξ Ἀμίδης, ἐνῶ ὁ Γρηγόριος ἔρχεται εἰς τὴν Πάτμον, ὅπου ἐξεμίσθωσε τὸ Κάθισμα τῆς Ἀποκαλύψεως, τὸ ὁποῖον καὶ περιετείχισε, ὡς ἐμφαίνεται ὑπεράνω τῆς εἰσόδου τῶν παλαιῶν κτιρίων ἐπὶ τοῦ ὑπερθύρου κειμένης ἐπιγραφῆς, ἐχούσης οὕτω :

ΕΤΕΛΕΕΙΩΘΗΝ ΤΟ ΠΑΡΟ'ΙΝ|
ΠΕΡΙΤΥΧΕΙCΜΑ ΤΗΣ ΑΓΙΑC
ΑΠΟΚΑΛΙΨΕΩC ΔΙΑ ΧΕΙΡΟC|
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΔΙΑ CΙΝΔΡΟΜΕΙC
ΚΕΞΟΔΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΚΑΙ
CΑΡΙ|ΑC| ΚΥΡΟΥ ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ Κ.. ΙΩΝ ΚΑΡΑΒΟΚΥ
. ΕΠΙ ΕΤΕΙ ΖΡΛΕ ΧΥ ΕΤΙ ΑΧΚΖ

Ἀπέθανεν εἰς τὴν Ἀποκάλυψιν, ὡς ἐκ τῆς σχετικῆς περικοπῆς τοῦ Βραβείου ἐμφαίνεται, τὴν 11ην Μαΐου τοῦ 1634.

† Γρηγόριος ὁ Γραβανὸς

Οὗτος «ὢν ἐκ τῆς νήσου Νισύρου», ὡς ἐν τῷ σχετικῷ χρονικῷ τοῦ Βραβείου ἀναφέρεται, ἡσκήτευσεν ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου ἐν Ἰκαρίᾳ*** ἐνθα καὶ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ ἀπόκεινται λείψανα.

Ἐξ ἐγγράφου τοῦ Ἰσιδώρου Ἱερομονάχου Κυριακοπούλου πρὸς Νικόδημον, δημοσιευομένου ὑπὸ τοῦ Ε. Σταματιάδου, ἐνθα ἀναφέρονται τὰ τῆς ἱστορίας τοῦ ἐκ τῶν ἰδρυτῶν τῆς ὡς ἄνω Μονῆς Ἀγίου Νήφωνος, ἐξάγεται ὅτι οὗτος ἀναχωρήσας ἐξ Ἀθῶνος κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ περὶ Κολύβων ἀναβρασμοῦ παρέλαβε μεθ' ἑαυτοῦ τέσσαρας πατέρας, τοὺς Γρηγόριον Ἀνανίαν, Ἀγαθάγγελον καὶ Ἰωσήφ καὶ διεξεπεραιώθησαν ἀρχικῶς εἰς Σάμον διαμείναντες ἐν τῇ Ἀγίᾳ Κυριακῇ, μεθ' ὃ εἰς Πάτμον ὅπου οἰκοδόμησαν μονύδριον εἰς ὃ καὶ παρέμειναν ἐπὶ τι χρονικὸν διάστημα.

Ἐκεῖθεν παραλαβὼν ὁ Νήφων τὸν Γρηγόριον μετέβη εἰς Λειψοὺς ὅπου ἵδρυσεν ἕτερον Μονύδριον, λόγῳ δὲ τῶν πειρατικῶν ἐπιδρομῶν ἔφυγεν ἐκεῖθεν κι' ἦλθεν εἰς Ἰκαρίαν ἐνθα ἔκτισεν τὸ 1775 τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, εἰς ἣν ἔλθων καὶ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Κορίνθου, μετέπειτα Ἅγιος Μακάριος, ἡσκήτευσεν καὶ οὗτος ἐν τῇ Μονῇ.

Ἐπειδὴ ὅμως συνεκεντρώθησαν πολλοὶ Μοναχοὶ ἐγκατέλειψαν ταύτην καὶ ἔκτισαν κοινόβιον εἰς τὴν Σκίαθον ἐπ' ὀνόματι καὶ πάλιν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Ἐκ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν τὸ 1810 ἐπέστρεψαν τρεῖς ἱερομόναχοι ὁ Ἀ π ω λ λ ὦ ὁ Πελοποννήσιος μετὰ τῶν Ἀ γ ά θ ω ν ο ς τοῦ Χίου καὶ

* Ἐνθα ἀνωτέρω, ΙΘ' σελ. 59-60, 1889.

** Π. Ζ ε ρ λ ε ν τ η, «Ἱστορικαὶ ἔρευναι περὶ τὰς Ἐκκλησίας τῶν Νήσων τῆς Ἀνατολ. Μεσογείου Θαλάσσης, τόμος Α', σελ. 193 (1922).

*** Ἐ π α μ. Ι. Σ τ α μ α τ ι ά δ ο υ, Ἱκαριακά, ἥτοι ἱστορία καὶ περιγραφή τῆς νήσου, Κεφ. Θ', μοναὶ ἐν Ἰκαρίᾳ (Σάμος 1893).

Σισώη τοῦ Κεφαλλήνου καὶ τῶν μοναχῶν Ζήνωνος, Ἰγνατίου καὶ Ἀπολλοδώρου, οἵτινες καὶ ἐπανελθόντες εἰς τὴν Μονὴν τῆς Ἱκαρίας, ἐπανέθεσαν αὐτὴν ἐν λειτουργίᾳ.

Ἐκ τούτων ὁ Ἀπωλλῶ μὴ δυνάμενος νὰ ἐφαρμόσῃ μοναστικὴν αὐστηρότητα καὶ ἀκρίβειαν ἐγκατέλειψε τὴν Μονὴν καὶ ἀρχικῶς ἐγκατεστάθη εἰς Κάθισμα παρὰ τὸ χωρίον Ράχες τῆς Ἱκαρίας, μεθ' ὃ διεπεραιώθη εἰς Πάτμον καὶ ἄφ' οὗ παρέμεινεν εἰς διάφορα ἡσυχαστήρια, ἔδρυσεν τέλος τὸ δμῶνυμον αὐτοῦ Κάθισμα, ἐπωνομαζόμενον τοῦ *Ἀπωλλοῦ** ἐνθα διήνυσεν ἐπὶ τεσσαράκοντα ἔτη (20 Ἰανουαρίου 1859) τὸν μοναχικὸν βίον.

Οἱ πέντε λοιποὶ ἀδελφοὶ παρέμειναν ἐν τῇ Μονῇ τῆς Ἱκαρίας. Δὲν πρόκειται νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὴν περαιτέρω δρᾶσίν των, ἐπανερχόμενοι καὶ αὖθις εἰς τὸν Γρηγόριον.

Οὗτος ὡς ἀναφέρει ὁ Σταματιάδης ἐπίσημος ἐν τοῖς Μοναστοῖς ἐγένετο.

Ἐλθὼν εἰς Πάτμον ἡσκήτευσεν εἰς διάφορα Καθίσματα, τέλος ἐγκατεστάθη εἰς μίαν περιοχὴν καλουμένην τοῦ *Γραβᾶ*, ὅπου ὅπως λέγει τὸ Βραβεῖον καὶ τοῦ *Γραβᾶ τὰ κτίρια ἐκτίσεν*. Ὡρισμένοι ἐσφαλμένως (Σμυρνάκης κ. ἄ.) ἐπεξηγοῦν τὸ τοπωνύμιον τοῦ Γραβᾶ ἐκ τοῦ Γραβανοῦ. Ἡ τοιαύτη ἐπεξήγησις δὲν εὐσταθεῖ, ἀντιθέτως ὁ Γρηγόριος ὠνομάσθη Γραβανὸς ἐκ τοῦ Γραβᾶ καὶ τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὅτι εἰς τὸ Κοινοτικὸν τῆς Πάτμου Κτηματολόγιον τοῦ 1676, πολὺ πρὶν δηλ. ἀναφανῆ ὁ Γρηγόριος ὁ Γραβανός, ἀναφέρεται τὸ τοπωνύμιον τοῦ Γραβᾶ.** Ὁ ἴδιος φέρεται καὶ ὡς κτήτωρ τμήματος τοῦ ἐν Πάτμῳ Καθίσματος τῶν Ἀγ. Πάτμῳ τῆς Κουμάνας.

Ἦτο ἀνὴρ ἐνάρετος, διάγων βίον πράγματι ἀσκητικόν, καὶ ἔχαιρε μεγάλης φήμης καὶ σεβασμοῦ ἐν τῇ νήσῳ, πλῆθος δὲ κατήρχοντο εἰς τὸ Κάθισμα, διὰ νὰ ἐξομολογηθοῦν εἰς αὐτόν.

Παρέμεινεν ἐκεῖ μετὰ τοῦ ὑποτακτικοῦ αὐτοῦ μοναχοῦ Θεοκτίστου ἀπὸ τὴν Σόφιαν, ὅστις καὶ ἐκαλλιέργει τὸ Κάθισμα, ἀπέθανεν δὲ ὁ τελευταῖος οὗτος, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῷ Βραβεῖῳ πρὸ τοῦ Γρηγορίου, ταφείς εἰς αὐτὸ τοῦτο τὸ Κάθισμα (εἰς τοὺς ἰδίους κόπους αὐτοῦ κάτω εἰς τὸν Γραβᾶν).

Ὁ Γρηγόριος ὁ Γραβανὸς ἔχαιρε μεγάλης φήμης καὶ παρὰ τῷ Πατριάρχῃ Κων)πόλεως Νεοφύτῳ τῷ 7ῳ, οὗτινος ἦτο καὶ πνευματικός.

Ὅτε ὁ Πατριάρχης κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Σουλτάνου ἀπεμακρύνθη τοῦ Πατριαρχικοῦ θρόνου του, ἐξωρίσθη εἰς Πάτμον καὶ διέμενε εἰς τὸ Κάθισμα τοῦ Γραβᾶ, φιλοξενούμενος ὑπὸ τοῦ Γρηγορίου.

Μίαν ἡμέραν καθ' ἣν στιγμὴν οἱ δύο γέροντες ἐπεριπάτουν ἐντὸς τοῦ Καθίσματος, εὗρισκοντο καὶ διεσκέδαζον εἰς τὰ *Βραστὰ** νέοι τινὲς καλόγηροι οἱ ὅποιοι ἤρχισαν νὰ εἰρωνεύονται τὸν Πατριάρχην καὶ νὰ κτυποῦν χάλκινα σκευή. Οἱ δύο γέροντες, δώσαντες τόπον τῇ ὀργῇ εἰσῆλθον ἐντὸς τοῦ Καθίσματος. Ὅταν βραδύτερον ὁ Πατριάρχης ἀνεκλήθη καὶ πάλιν εἰς τὸν θρόνον, δι' ἐγγράφου του διέταξεν αὐτοὺς νὰ παρουσιασθοῦν ἵνα λογοδοτήσουν ἐνωπίον του κλαίοντες καὶ ὀλοφυρόμενοι ἔφθασαν εἰς Βασιλεῦσσαν, ὅπου καὶ ἐζήτησαν νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸν Πατριάρχην, συνοδευόμενοι ὑπὸ τοῦ γέροντος Γρηγορίου, ὅστις ἔπεσεν εἰς

* Παν. Γ. Κρητικοῦ: Θερμιά Πάτμου, Δωδ. Ἐπιθ. Α. (1947)-

** Ἐπὶ τῆς ἐπεξηγήσεως τοῦ τοπωνυμίου καὶ τῆς ἱστορίας τοῦ Καθίσματος βλέπε Π. Γ. Κρητικοῦ «Πατριακά τοπωνύμια» ὑπὸ δημοσίευσιν εἰς τὸ Υ.Β. τόμον τοῦ Δωδεκανησιακοῦ Ἀρχείου (1956).

*** Περιοχὴ πλησίον τοῦ Γραβᾶ.

τούς πόδας, του καὶ ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν Νεόφυτον νὰ τοὺς συγχωρήσῃ, ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ἡ ἐκ πάτμου ἀναχώρησις του ὀφείλεται εἰς τὸ ἐξῆς : Εἰς πάτμον εἶχε διαπραχθῇ τότε κλοπὴ ἐκ τοῦ κελλίου τοῦ Ἱερομονάχου Δανιὴλ Φασόλα.

Ὁ κλέπτης μεταμεληθεὶς μεταβαίνει τὸ βράδυ εἰς τὸν ἐξομολογητὴν καὶ τοῦ παραδίδει τὰ κλοπιμαῖα καὶ παρακαλεῖ τοῦτον νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν κάτοχον, χωρὶς νὰ τὸν προδώσῃ. Ὄντως τὴν πρωΐαν μεταβαίνει ὁ Γρηγόριος καὶ παραδίδει εἰς τὸν κάτοχον τὰ κλοπιμαῖα.

Ὁ κάτοχος ὅμως ἐζήτει νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ κλέπτου. Ὁ Γραβανὸς τὸν ἐρωτᾷ : «λείπει τίποτα ;» ἀπαντᾷ «ὄχι»· «τότε, τοῦ λέγει, εἰς τί θὰ χρειασθῇ νὰ μάθῃς τὸ ὄνομά του ;» καὶ ἀπῆλθεν κατευθυνόμενος εἰς τὴν Μονήν, τῆς ὁποίας ἦτο ἀδελφός.*

Ἐκεῖνος ὅμως θέλων νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ κλέπτου ἐκ περιεργείας, ὅταν εἶδε τὸν Γραβανὸν μεταβαίνοντα εἰς τὴν Μονήν, κατευθύνεται εἰς τὸ κάθισμα τοῦ Γραβᾶ, ἐκεῖ δέ, διὰ παραπειστικῶν ἐρωτήσεων, μανθάνει παρὰ τοῦ ἀφελοῦς ὑποτακτικοῦ τοῦ Γρηγορίου Θεοκτίστου, τὸ ὄνομα τοῦ νυκτερινοῦ ἐπισκέπτου. Τὸ ἐπεισόδιον διεδόθη τότε εἰς τὴν Πάτμον, ὃ δὲ κλέπτης νομίζων ὅτι ὁ Γρηγόριος τὸν ἐπρόδωσεν ἡπείλει νὰ τὸν φονεύσῃ.

Ἔνεκα τούτου ὁ Γρηγόριος μετέβη εἰς Ἱκαρίαν κατὰ τὸ 1810.

Ἰνα μὴ οἱ ἐν τῇ Μονῇ Πάτμου ἀδελφοὶ τοῦ Γρηγορίου μετὰ θάνατον ζητήσουν τυχὸν περιουσίαν τοῦ Γρηγορίου ὡς ἀδελφοῦ συμφώνως, πρὸς τὰ ἐν τῇ Μονῇ ἰσχύοντα, οὗτος ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς ἐν Πάτμῳ, πρὸς βεβαίωσιν τῆς παντελοῦς ἀπορίας του, τὴν κάτωθι ἐπιστολήν :

«Διὰ τοῦ παρόντος μου φανερώνω ἐγὼ ὁ Γρηγόριος Ἱερομόναχος ὅτι ἀνεχώρησα ἀπὸ τὴν Πάτμον κ' ἦλθον ἐδῶ εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Ἱκαρίας· ἴσως νομίζουνσι τινὲς ὅτι νὰ εἶχα ἄσπρα καὶ τὰ ἔφερα εἰς τοὺς πτωχοὺς τούτους. Μάρτυρα ἔχω τὸν Θεὸν ὅτι δὲν ἔφερα ἓνα ἄσπρο μὲ τὸ νὰ μὴν εἶχα.

Ὅταν ἀνεχώρησα ἐκ τῆς Πάτμου εἶχα ὡς τεσσαράκοντα γρόσια καὶ εἰς τοὺς ναύλους καὶ εἰς τὰ ἔξοδά μου τὰ ἔφερα ἴσα ἴσα, ὅπου δὲν μοῦ ἔμειναν οὐδὲ πέντε γρόσια, ἀλλ' οὐδὲ πέντε παράδες νὰ τοὺς δώσω. Ὁ-θεν παρακαλῶ νὰ μὴν τοὺς ἐνοχλήσῃ τις μετὰ τὸν θάνατόν μου, διὰ νὰ μὴν ἀμαρτήσῃ εἰς τὸν Θεόν.

Ἐγὼ εἴ τι μοῦ ἐτύχαινε, τὸ ἐξώδευσα εἰς τὸ Κάθισμα** νομίζοντας ὅτι ἔχω νὰ τελειώσω ἐκεῖ, αἱ ἀμαρτίαι ὅμως δὲν μὲ ἄφησαν καὶ ἄς εἶναι εὐλογημένον τὸ ὄνομα αὐτοῦ εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν

1810 Δεκεμβρίου 8
Γρηγόριος Ἱερομόναχος
αὐτοχείρως γράφοντας
βεβαιῶ τὰ ἄνωθεν

Εἰς τὴν Μονὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ εἰς Ἱκαρίαν κατὰ τὸν Σταματιάδην, περισώζοντο (τὸ 1893) ἐν ὠρολόγιον καὶ ἐν δισκοπότηρον, προσενεχθέντα ὑπ' αὐτοῦ μετὰ τῆς ἐπιστολῆς.

* Τὸν Πανοσιώτατον κ. Ἀμφιλόχιον Μακρὴν εὐχαριστῶ διὰ τὰς πληροφορίες· τὰς ὁποίας μοῦ παρέσχε.

** τοῦ Γραβᾶ.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ

ΥΠΟ Κ. ΜΟΥΡΑ

Χάρης εἰς τὴν ἐπίμονον προσπάθειαν τοῦ Γνωμαγόρου Ἀθηνῶν καὶ τὴν πεφωτισμένην ἀντίληψιν καὶ εὐμενὴ διάθεσιν τοῦ Νομάρχου Δωδεκανήσου κ. Γεωργίου Ρεμπάκου, ὁ ἡλεκτροφωτισμὸς τῆς πατρίδος μας, διὰ τὸν ὁποῖον τόσα ἐλέχθησαν καὶ ἐγράφησαν, ἐνίοτε μάλα εἰς ἀσυνήθως ὀξὺ τόνον, κατέστη πραγματικότης.

Ἐνα ἀπαράιτητον ἔργον πολιτισμοῦ καὶ δημιουργικῆς προόδου, ἐπείγουσας μορφῆς καὶ πανθομολογουμένης ἀνάγκης συνετελέσθη.

Τὴν δαπάνην διέθεσεν ὁ Ὅργανισμὸς Δημοκρίτειος Δωδεκανησιακῆς περιουσίας, ὁ ὁποῖος συνεστήθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη καὶ προεδρεύεται παρὰ τοῦ Νομάρχου. Κατ' ἐξηκριβωμένης πληροφορίας ὁ ὁργανισμὸς ἐνέκρινεν ἐπίσης τὴν ἀναγκαιοῦσαν πίστωσιν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ἡλεκτροφωτισμοῦ καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Κοινότητας τῆς Νήσου καὶ ὁμοίαν ἐκ δρχ. 100.000 διὰ τὴν κατασκευὴν παγοποιεῖοις εἰς τὸ Μανδράκι. Τὸ Τμήμα Ἀθηνῶν κατέσχευσε δαπάναις του τὸ κτίριον τοῦ Ἑργοστασίου, διαθέσας μέχρι τοῦδε περὶ τὰς 30 χιλ. δραχμῶν. Τὴν διαχείρισιν τῆς ἐπιχειρήσεως ἀνέλαβε κατόπιν συμβάσεως μετὰ τοῦ ὁργανισμοῦ ὁ Δήμος, ἀντὶ τοῦ συμβολικοῦ μισθώματος τῶν 500 δραχ. κατ' ἔτος.

Τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἡλεκτροφωτισμοῦ, ἐγένοντο μὲ πάνδημον συμμετοχὴν τῶν κατοίκων καὶ τὰς ζωηρὰς ἐκδηλώσεις τῆς μεγάλης χαρᾶς των, τὴν 8ην Μαΐου ἐ. ἔ. τοῦ Δωδεκανησίου Ὑπουργοῦ τῆς Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας κ. Στέλιου Κωτιάδη, παρισταμένων, τοῦ πρωτοεργάτου Νομάρχου, τοῦ βουλευτοῦ Δωδεκανήσου κ. Γαβριὴλ Χαρίτου, τοῦ τότε Προέδρου τοῦ Τμήματος Ἀθηνῶν Ἀρμοδίου Γιαννίδη, καὶ ἄλλων ἐπισήμων.

Αὐτομάτως ὁμοῦ ἐδημογυρήθη τὸ πρόβλημα τῆς δαπάνης ἐγκαταστάσεως εἰς τὰ σπιτία. Ὁ τρόπος τῆς κατασκευῆς τῶν σπιτιῶν, ἀπαιτεῖ διὰ λόγους ἀσφαλείας (τὸ ρεῦμα εἶναι τριψασικόν) εἰδικὴν ἀνθυγγράν ἐγκατάστασιν,

τῆς ὁποίας ἡ δαπάνη ὑπελογίσθη προχείρως εἰς δραχ. 150 κατὰ φῶς ἢ πρίζαν. Ὡς εἶναι εὐνόητον αἱ περισσότεραι οἰκογένειαι, δὲν διαθέτουν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα.

Ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτάς δὲν δλοκληροῦται ὁ σκοπός, ἐφ' ὅσον πολλοὶ θὰ στερηθοῦν τῆς χαρᾶς τοῦ εὐεργετήματος τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός καὶ θὰ ἀπομείνουν μὲ τὸ πικρὸν αὐτὸ παράπονον. Ἀλλὰ καὶ ὁ Δήμος θὰ ὑποχρεωθῇ ν' ἀναλάβῃ δυσβάστακτον οἰκονομικὸν βάρος δεδομένου ὅτι τὰ ἔξοδα θὰ εἶναι τὰ αὐτά, εἴτε φωτισθοῦν ὅλαι αἱ κατοικίαι, εἴτε μέρος οὐτῶν, ὅποτε θ' ἀναγκασθῇ νὰ περιορίσῃ τὴν, δρᾶσιν του εἰς ἄλλους τομεῖς.

Πρότασις ὅπως διαθέσῃ καὶ τὴν δαπάνην αὐτὴν ὁ Ὅργανισμὸς μὲ τμηματικὴν εἰσπραξίν παρὰ τῶν κατοίκων, προσέκρινον εἰς τὸν Κανονισμόν του, μὴ ἐπιτρέποντα τὴν διάθεσιν κεφαλαίων διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν ἰδιωτικῶν ἀναγκῶν. Τὸ ζήτημα ὁμως ἐνέχει τόσην ζωτικὴν σημασίαν, ὥστε νὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβληθῇ παρὰ τοῦ Δήμου πᾶσα προσπάθεια διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τῆς δαπάνης εἴτε διὰ δανείου παρὰ τοῦ Ὁργανισμοῦ πρὸς αὐτὸν εἴτε δι' οἰουδήποτε ἄλλου μέσου. Ὁ Γνωμαγόρας καὶ ἰδίως τὸ Κέντρον πρέπει νὰ μελετήσῃ τὴν περίπτωσιν αὐτὴν καὶ νὰ βοηθήσῃ εἴτε διὰ τῆς παροχῆς τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης ὑπὸ μορφήν ἀτόκου δανείου, εἴτε διὰ ἀναλήψεως σταυροφορίας διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῶν ἀπόρων Νισυρίων παρ' αὐτοῦ καὶ τῶν συγγενῶν των.

Τὴν 21ην Ἰουνίου ἐξ ἄλλου, ἐορτὴν τοῦ Ἁγίου Νεομάρτυρος Νικήτα τοῦ Νισυρίου, ἐγένοντο μὲ ἐξαιρετικὴν μεγαλοπρέπειαν τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἀνεγερθέντος παρὰ τῆς Χριστιανικῆς Ἐνώσεως Κυριῶν καὶ Δεσποινίδων Ἱεροῦ Ναοῦ, χοροστατούντος τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ρόδου. Ἐγκαίως εἶχεν ἀπισταλῇ εἰς Ρόδον ἡ δαπάναις Νισυρίων τῶν Ἀθηνῶν κατασκευασθεῖσα ἐκ καθαροῦ ἀργύρου καὶ χρυσοῦ λεηνοθήκη, εἰς ἣν εἶχεν ἐναποτεθῇ μέρος τοῦ Ἱεροῦ Λειψάνου τοῦ

Ἀπέθανε ἐκεῖ τὴν 22αν Ἀπριλίου 1812 καὶ ἐτάφη ἐν τῇ Μονῇ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ.

Τὸ χρονικὸν τοῦ θανάτου του ἐν τῷ Βραβείῳ ἀναφέρει *ὅτι εἰς τὸ 1815 ἔγινε ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ ἀνωθεν ὅστις καὶ ἡγήσατο ποίων θαύματα πολλὰ τὰ ἱερὰ αὐτοῦ λείψανα.*

Ἰδιαιτέρως ποιούμεαι μνεῖας τέλος τῶν δύο ἐκ Νισύρου μαρτυρησάντων τοῦ πατρὸς Ἰερεμίου τοῦ ἐπωνομαζομένου Κ α λ λ α ρ έ, τὸν ὁποῖον ἐσκότωσαν οἱ Φράγγοι τῷ 1634, καὶ τοῦ μοναχοῦ Ἰωάννου τοῦ Γαρμπῆ, ὁ ὁποῖος συλληφθεὶς ὑπὸ τὸ Μπεκήρ-Πασᾶ, ἀπέθανεν τῷ 1635 ἐκ τοῦ ξυλοδαρμοῦ καὶ ἐτάφη εἰς τὸν Λειψόν. Π.Κ.

Ἁγίου, ἡ ὁποία ἀφοῦ ἐξετέθη εἰς προσκύνημα εἰς τὸν Ἱ. Ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας (Μητροπόλεως) Ρόδου, μετεφέρθη ἐν πομπῇ εἰς Νίσυρον καὶ ἐναπετέθη εἰς τὸν ἀνεγερθέντα Ἱ. Ναόν.

Ἡ εἰς τόσον σύντομον χρονικὸν διάστημα ἀνέγερσις τοῦ Ἱ. Ναοῦ, παρὰ τὰς σημειωθείσας ἐλαχίστας εὐτυχῶς ἀντιδράσεις, ἀποτελεῖ συλλογικὸν ἐπιτευγμα, ὅσον πάσης ἐξάρσεως καὶ ἀξιόλογον πορταίωμα πρὸς μίμνησιν. Ἡ χριστιανικὴ Ἐνωσις προσέθεσεν διὰ τοῦ ἔργου τῆς μίαν περιλαμπερον σελίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν Νισυριακῶν Συλλόγων, ὥστε νὰ δικαιούται τῶν πλέον θερμῶν συγχαρητηρίων.

Ἡ γνωσθεῖσα ἀπόφασις τοῦ Κέντρου ὅπως διαθέσῃ 13.500 δολλ. διὰ τὴν ἐπισκευὴν τῶν Λουτρῶν καὶ 3.000 δολλ. διὰ τὴν κατασκευὴν δημοσίων ἀφοδευτηρίων, ἐξαροποίησεν ὅλους τοὺς Νισυρίους. Καὶ εἶναι δικαιολογημένη ἡ χαρὰ τῶν, διότι ἀσχετὸς πρὸς τὸ διατιθέμενον ποσόν, ἡ σχετικὴ ἀπόφασις ἐκρίθη ὡς οὐσιαστικὴ μεταστροφή τῶν μέχρι τοῦδε κρατουσῶν ἀντιλήψεων καὶ ὡς ἀπαρχὴ μιᾶς θετικωτέρας καὶ πλέον ἀποφασιστικῆς καὶ γενναίωφρονος δράσεως τοῦ Συλλόγου. Δίκαιος συνεπὼς καὶ ὁ ἀπονεμόμενος ἔπαινος πρὸς τὴν νέαν Διοίκησιν τοῦ Κέντρου καὶ πρὸς ἅπαντα τὰ μέλη καὶ δικαιολογημένη ἡ αἰσιοδοξία διὰ μίαν καλλιτέραν αὐρίων τῆς μικρᾶς μας πατρίδος, διότι ὅλοι πιστεύομεν ὅτι τὸ Κέντρον διαθέτει μεγάλα ἀποθέματα δραστηριότητος καὶ ἀγαθοεργου δράσεως καὶ ὅτι ἡ προμνησθεῖσα ἀπόφασις, ἀποτελεῖ τὸ κέντρον, ἀποτελεῖ ἔναυσμα, διὰ μίαν τοιαύτην δραστηριοποίησιν τοῦ Συλλόγου, ἣν καὶ ὁλοψύχως εὐχόμεθα. Δὲν γνωρίζομεν τοὺς λόγους δι' οὓς δὲν ἐξετελέσθη εἰσέτι ἡ ἀπόφασις τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως. Ἐλπίζομεν ὅμως, ὅτι λίαν συντόμως θὰ πραγματοποιηθῇ, ὥστε νὰ διαλυθῶσιν καὶ αἱ ἀπομεινῶσαι ἐλάχιστοι ὑποψαί, ὅτι θὰ παραμείνῃ ὡς ἀπλή ἱστορικὴ ἀπόφασις.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ, δὲν εἶναι ἄσκοπον νὰ γνωστῇ, ὅτι ἡ Δημοτικὴ μας ἀρχή, κατέχει ἤδη τὴν μελέτην ἐπισκευῆς τῶν λουτρῶν, ὅτι ἡ ἀπαιτουμένη δαπάνη προϋπολογίζεται εἰς διπλάσιον περίπου ποσόν, ὅτι ἔλαβεν ἤδη ἀπόφασιν συνάψεως δανείου, καὶ ὅτι ὑφίστανται ἄρκεται ἐλλπίδες ἐπιτυχῶς ἐκβάσεως τῶν προσπαθειῶν αὐτῆς. Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ ἐπίσης νὰ διατυπώσω καὶ διὰ τῶν στήλων τοῦ δελτίου τὴν ἐκφρασθεῖσαν εἰς προφορικὰς συζητήσεις γνώμην, ὅπως ἡ ὡς ἄνω δωρεὰ τοῦ Κέντρου θεωρηθῇ ἐπίσης ὡς ἄτοκον δάνειον πρὸς τὸν Ἄγιον, ὅπερ θὰ ἀποδοθῇ ἐκ τῶν εἰσπράξεων τῶν Λουτρῶν ἵνα διατεθῇ διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ λιμενοβαραιοῦ. Ἡδὴ καταβάλλεται προσπάθεια παρὰ τοῦ Δημάρχου, ὅπως καταρτισθῇ ἡ σχετικὴ μελέτη. Βεβαίως ἡ ἀπαιτηθὸς δαπάνη θὰ εἶναι σοβαρὰ, ὑπάρχουν ὅμως βράμιοι ἐλλπίδες, στηριζόμεναι ἰδίως εἰς τὴν πείραν χειρισμοῦ παρομοίων ζητημάτων, ὅτι καὶ τὸ Κράτος καὶ οἱ δωδεκανησιακοὶ ὀργανισμοί, θὰ συμβάλουν ἱκανοποιητικῶς.

Ἀποτελεῖ πλέον συνείδησιν, ὅτι τὸ νησί μας, προσφέρεται διὰ Τουριστικὴν ἐκμετάλλευσιν, ἐφ' ὅσον θὰ μπορέσῃ νὰ παράσχῃ εἰς τοὺς ξένους του, ἐκτὸς ἀπὸ τὸ θαυμάσιον κλίμα του, τὰ φημισμένα ἰαματικά νερά του, τὸ φῶς, τὴν φθίγεια καὶ τὸ φιλόξενο πνεῦμα τῶν κατοίκων του καὶ ὠρισμένας ἄλλας στοιχειώδεις ἀνάσεις, ὅπως εἶναι τὸ νερὸ καὶ ἡ ἀκίνδυνος καὶ ἀκροῖς ἀποβίβασις καὶ ἐπιβίβασις εἰς τὸ λιμάνι. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ ὑπαρξὶς ἀσφαλούς λιμένος, πολλὰ ἔχει νὰ προσφέρῃ. Περιορίζομαι μόνον νὰ ἀναφέρω, ὅτι θὰ δημιουργηθῇ, ὅπως γίνεται καὶ εἰς ἄλλα νησιά, μὲ τὴν συνδρομὴν καὶ τοῦ παγοποιείου, ἀλλευντικὸν σταθμὸν συντηρήσεως καὶ μεταφορὰς ἁλιευμάτων ὁ ὁποῖος θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς καὶ συνεπῶς τοῦ εἰσοδήματος ἀρκετῶν οἰκογενειῶν.

Οἱ Ναυτοπρόσκοποι μας, ἐξ ἄλλου, μοῦ ἐπεφύλαξαν κατὰ τὴν τελευταίαν ἐπίσκεψίν μου εἰς τὴν πατρίδα, μίαν ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον ἐκπλήξιν. Διέτελεσα ἐπὶ δετῖαν Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ 20ου Συστήματος Προσκόπων Ἀθηνῶν καὶ παρηκολούθησα τὴν ἐργασίαν ἀρκετῶν συστημάτων τῶν Ἀθηνῶν. Ἐμείνα ὅμως κατάπληκτος ὅταν ἐπισκεφθεῖς τὴν Δέσχη τῶν Ναυτοπρόσκόπων μας, εἶδα στολισμένους τὶς «γωνιᾶς» τῶν Ἐνωμοτιῶν τῆς Ὁμάδος καὶ τὶς «φωλιᾶς» τῆς Ἀγέλης τῶν Λυκοπολίων, αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν δέγμα τῆς συντελουμένης ἐργασίας. Δὲν ὑπερβάλλω διόλου, οὐδὲ παρασύρομαι ἀπὸ ἐνθουσιασμοῦ εἰς βεβαίωσιν τοὺς ἀγαπητοὺς ἀναγνώστας τῶν «Χρονικῶν» ὅτι οἱ Ναυτοπρόσκοποι μας, παρ' ὅλον ὅτι στεροῦνται παντελῶς οἰκονομικῶν μέσων καὶ πεπειραμένον στελεχῶν, δύνανται νὰ ἀντιπαραταχθῶν ἐπιτυχῶς πρὸς παλαιότερα καὶ ἄρτιως ὀργανωμένα συστήματα καὶ μεγάλων ἀκόμη πόλεων. Ἡ παράστασις τῆς Ὁμάδος καὶ αὐτῆς ἀκόμη τῆς Ἀγέλης εἰς τὴν ὑποδοχὴν τῶν ἐπιστῶν κατὰ τὰ ἐγκαίρια τοῦ Ἡλεκτροφωτισμοῦ ὑπῆρξεν ἐπίσης μία ἀποκάλυψις εἰς βαθμὸν ὥστε, οἱ ἐπίσημοι ξένοι μας κατ' ἐπανάληψιν ἐξεδήλωσαν τὸν ἐνθουσιασμόν καὶ τὴν ἱκανοποίησιν των, ὁ δὲ Νομάρχης, ὅπως ἐπὶ ὡς ἐπληροφορήθη, τὴν χορηγήσιν δρχ 4000, διὰ τὴν κατασκευὴν μιᾶς λέμβου. Ὅχι μόνον οἱ Ναυτοπρόσκοποι, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἀκόμη τὰ Λυκόπουλα (παιδιὰ 6 - 12 ἐτῶν), παρουσίασαν ἕνα πειθαρχημένον σύνολον ποῦ ἀποδείκνυε ὅτι ὁ καθένας χωριστὰ εἶχε συνείδησιν τῆς ὀντότητος καὶ τῆς ἀποστολῆς του.

Καὶ ὅλα αὐτὰ, ὀφείλονται ἀναμφισβητήτως εἰς τὴν ἀκαταπόνητον δραστηριότητα τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Συστήματος κ. Γεωργίου Μάγκου, Γραμματέως τοῦ Εἰρηνοδικείου Νισύρου καὶ παλαιοῦ Προσκόπου, καὶ τὴν φιλότιμον προσπάθειαν τῶν ἀρχηγῶν. Ὁ κ. Μάγκος μὲ τὴν πείραν του ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπεριόριστον ἀγάπην του πρὸς τὸν Προσκοπισμὸν, καὶ τὴν ἄνευ προηγουμένου ἐργατικότητά του, ἀποτελεῖ φωτεινὸν παράδειγμα τοῦ τί δύναται πράγματι νὰ ἐπιτελέσῃ ὁ ἀνθρώπος πρὸς τοῦς καὶ θέλει. Θεωρῶ συνεπῶς ἐπιβεβλημένον μου καθήκον, ὅπως καὶ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ 1903

Επιμέλεια ΚΩΝΣΤ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗ

Όταν ο Σουλτάνος Σουλεϊμάν ο Μεγαλοπρεπής κατέλαβε τα νησιά μας έδéchθη στην απέναντι Μικρασιατική ακτή αντίπροσωπεία των νήσων των χαρακτηριζομένων ως αγόνων: Σύμης, Καλύμνου, Νισύρου, Τήλου, Χάλκης...

Η αντίπροσωπεία με έπικεφαλής τους Συμαίους έξιστόρησε στο Σουλτάνο την άθλιαν οικονομική κατάσταση των νήσων και έζήτησε την προστασίαν και βοήθειάν του.

Τότε ο Σουλεϊμάν έδωσε τα περίφημα προνόμια στα νησιά μας. Έπέβαλε *κατ' αποκοπήν* (ΜΑΚΤΟΥ) έτήσιον φόρον σέ κάθε νησί πληρωτέον στο αυτοκρατορικό ταμείο, και παρεχώρησε στους κατοίκους αυτοδιοίκησιν.

Οί μετ' έπειτα Σουλτάνοι έσεβάσθησαν τα προνόμια. Δέν έλειψαν όμως κατά το μακροχρόνιον διάστημα της δουλείας αί προσπάθειαι των εκάστοτε Βαλίδων της Ρόδου να τα περιορίσουν. Είς τας προσπαθείας αυτάς οί νησιώται πάντοτε αντέδρασαν με έπιτυχίαν.

Τά έγγραφα που παραθέτω είναι παρμένα από τα αρχεία του Δήμου Μανδρακίου και ανάγονται στα γεγονότα του καπνού του 1903. Είναι ένδεικτικά του αγώνος των συμπατριωτών μας δια την διατήρησιν των προνομίων που τους επέτρεψαν να διατηρήσουν την θρησκείαν και την έθνικότητα των κατά τους χρόνους της δουλείας

ΚΩΣΤΑΣ ΟΔ. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

Προς τον ύψηλόν επί των Έσωτερικών Υπουργόν της Όθωμ. Αυτοκρατορίας έξοχ. Μεμδούχ Πασάν.

Έξοχώτατε και Εύμενέστατε Αύθέντα,

Ός γνωστόν τη ύψηλη Αυτοκρατ. Κυβερνήση ή νήσος Νίσυρος χάρις τη μεγαθυμία και άνεξαντλήτω εύσπλαχνία των Άειμνήστων ένδόξων Σουλτάνων Ιδία δέ του νύν εύκλεους κραταιότητας και εύεργετικοτάτου ήμών "Ανακτος Σουλτάνου Άπτούλ Χαμίτ Χάν Αύθέντου ύμωv, άπολαύει ως και ή Κάλυμνος και αί άλλαι γνωσταί μικραί και άγνοι νήσοι έξαιρετικών αυτοκρατορικών παραχωρήσεων και διατελεί άνεκαθεν Μακτού άποκεκομμένον έτήσιον φόρον άποτίουσα μόνον τω Αυτοκρατορικώ Ταζηρέ. Ένεκα των μεγαλοθύμων Αυτοκρατορικών τούτων παραχωρήσεων οί πτωχοί κάτοικοι είχον τό δικαίωμα κατά την αρχαίαν συνήθειαν ίνα φυτεύωσι και όλίγον καπνόν προς χρήσιν Ιδίαν αυτών ως έσωτερικήν κατανάλωσιν, όπως τούτο γίνεται έλευθέρως και

από των στηλών των «Χρονικών» του εκφράσω ως Νισύριος, τά όλόθερμα συγχαρητήριά μου και τās άπείρους εύχαριστίας μου.

Διά να εφαρμόσουν όμως πλήρως τά συνθήματα του Προσκοπισμού «Αίέν άριστεύειν» και «Έσω έτοιμος», έχουν ανάγκην της ήθικης και της ύλικης συμπαράστασεως όλων μας.

Διότι πράγματι στεροϋνται των πάντων. Στεροϋνται του άποραιτήτου κατασκηνωτικού ύλικού, ούτως ώστε να μη είναι δυνατή ή δργάνωσις πολυημέρων κατασκηνώσεων, κατά τās όποιās, ως γνωστόν παρέχονται αί δυνατότητες μίς άρτίας εκπαιδεύσεώς των. Τό τμήμα Άθηνών δια προχείρου έράνου, ενεργ-

γηθέντος κατά την τελευταίαν Γενικήν Συνέλευσιν, τους ένίσχυσεv ήδη, ή δέ νεοεκλεγείσα Διοίκησις ύπεσχέθη την ένίσχυσίν των. Πιστεύω ότι και τό Κέντρον και όλοι μας θα εκτελέσωμεν τό καθήκον μας και θα ένίσχυσωμεν τους Ναυτοπροσκόπους μας δια να δυνηθοϋν να συμπληρώσουν την Έκπαιδευσί των, ή όποία, ως γνωστόν, αποβλέπει εις τό να τους παράσχη χρησίμους γνώσεις εις την ζωήν, κυρίως όμως να έδραιώση την πίστιν αυτών προς τόν Θρόνον και την Πατρίδα και την άγάπην προς την οικογένειαν και τόν άνθρωπον.

Άθήναι Ιούλιος 1906

ΚΩΝ. ΜΟΥΡΑΣ

εἰς τὴν Κάλυμνον καὶ εἰς τὰς ἄλλας μικρὰς νήσους τὰς ἀπολαυούσας τῶν αὐτῶν Αὐτοκρατορικῶν παρχωρήσεων. Μετὰ μεγάλης ὁμῶς λύπης ἐσχάτως τὸ Μονοπωλεῖον τῶν καπνῶν ἐπανειλημμένως ἀπεπειράθη ἵνα ἐφαρμώσῃ τὸ σύστημα τοῦ Μονοπωλείου καὶ ἐν τῇ ἡμετέρᾳ πτωχῇ νήσῳ ἡ λύπη ἡμῶν ἐστὶ μείζων ἀπέβη καθότι συνεπεία διαταγῶν τελευταίων τῆς Καϊμακαμίας Κῶ, ἡ ἐπιτόπιος Ἀρχὴ δι' ἀπειλῶν καὶ βίας ἐπιμένει ὅπως ἐφαρμώσῃ παρ' ἡμῖν τὸ σύστημα τοῦ Μονοπωλείου καὶ διὰ διαφόρων βαιῶν μέσων κατὰ τῶν κατοίκων ἐπιζητεῖ ὅπως ἐκσπάσῃ τὰ ἥδη φυτευθέντα ὀλίγα καπνὰ πρὸς χρῆσιν τῶν πτωχῶν κατοίκων καὶ παρακωλύσῃ ὀλοοχερῶς τὴν καπνοφυτείαν, ἔνεκα δὲ τούτου πάντες οἱ πτωχοὶ κάτοικοι τῆς νήσου ἡμῶν ἀνέκαθεν πιστοὶ ὑπῆκοοι τῆς κραταιᾶς αὐτοκρατορίας διατελοῦσιν ἐν μεγάλῃ ταραχῇ καὶ ἀνησυχίᾳ καθότι οὐδέποτε ἐκ τῆς νήσου ἡμῶν οὐσῆς Μακτοῦ δυνατόν ὅπως γένηται παραδεχθῇ ἡ παρ' ἡμῖν ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος τοῦ Μονοπωλείου ὅπερ οὔτε ἡ Κάλυλνος οὔτε αἱ ἄλλαι μικραὶ νῆσοι παρεδέχθησαν μέχρι τοῦδε. Γινώσκοντες τὸ Φιλοδίκαιον τῆς ὑψηλῆς Αὐτοκρατορικῆς Κυβερνήσεως τοῦ Εὐεργετηκοτάτου ἡμῶν Ἄνακτος καὶ τὴν βαθεῖαν πολιτικὴν σύνεσιν τῆς ὑμετέρας περιουσιότητος Ἐξοχότητος ἱκετεύομεν τὸ ὕψος αὐτῆς ἵνα ἐν τῇ ὑπὲρ τῆς ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως ἡμῶν τῶν πιστῶν ὑπηκόων τῆς Αὐτῆς Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος ὑψηλῇ μερίμνῃ αὐτῆς εὐδοκίῃ διατάξῃ τὰς ἀρμοδίους Ἀρχάς, ὅπως τοῦ λοιποῦ παύσωσιν ἐπιμένουσαι καὶ ἐκβιάζουσαι τὴν παρ' ἡμῖν παράνομον ἐφαρμογὴν τοῦ Μονοπωλείου τῶν καπνῶν διατηρηθῇ δὲ τὸ ἀρχαῖον καθεστὼς καὶ παρ' ἡμῖν. Ἐπὶ τῇ μεγάλῃ ταύτῃ ἐσόμεθα εὐγνώμονες τῷ ὕψει αὐτῆς καὶ οὐ παύομεθα δεόμενοι ὑπὲρ μακροημερεύσεως τῆς δόξης τοῦ εὐσπλαχνικωτάτου ἡμῶν Ἄνακτος.

Διατελοῦμεν μετὰ βαθυτάτου σεβασμοῦ τῆς ὑμετέρας περιουσιότητος Ἐξοχότητος.

Ταπεινότατοι δοῦλοι.

καὶ ἐν ὀνόματι τῶν κατοίκων τῆς νήσου Νισύρου,

16 Ἰουνίου 1903

Οἱ Δημογέροντες

Κύριε Κασιματίδη,

Εἰς Κάλυμνον

Μετὰ τῆς παρούσης μας θὰ σὰς ἐπιδώσῃ ὁ κ. Μενέλαος Βασιλείου ἰδιαίτερον φάκελλον μὲ ἐγγραφα ἀπευθυνόμενα πρὸς τὴν Α. Ἐξοχότητα τὸν Ἱπποκράτην Ταυλάριον Ἐφφένδην, πρὸς ὃν γράφομεν νὰ συνεννοηθῇ μεθ' ὡμῶν διὰ τὰ περαιτέρω καὶ τὸν ὁποῖον ἀποδίδετε. Ὁ τόπος μας εὐρίσκεται εἰς δυσάρεστον περιόδον ἀπὸ τὴν προχθὲς 14 τρέχοντος θὰ μᾶθετε τὰ καθέκαστα παρὰ τοῦ ἐπιφέροντος τοῦ χρόνου μὴ ἐπιτρέποντος πρὸς ἐξιστόρησιν. Ἄγνωστον δὲ ποῦ θὰ καταληξῶσι τὰ πράγματα. Ἐσωκλείτως εὐρίσκεται δύο συστατικὰς ἐπιστολάς ἀνοικτάς, μιὰ διὰ Σάμου αἱ ὁποῖαι θὰ σὰς χρησιμεύσωσιν ἂν ἀποφασισθῇ νὰ μεταβῇτε ἐκεῖ πρὸς ἐπίδοσιν τριῶν τηλεγραφικῶν τὰ ὁποῖα εὐρίσκονται εἰς τὸν φάκελλον. Θὰ σὰς ἐπιδώσῃ ὁ κ. Μενέλαος ἐπὶ εἰκοσὸφραγμα ὅσα ἡδυνήθημεν προχείρως νὰ οἰκονομήσωμεν, ἐν περιπτώσει καὶ χρειασθῶσι περισσότερα χρήματα λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ τὰ καταβάλετε ἔχετε δὲ τὴν ὑπόσχεσίν μας ὅτι ἐγκαίρως θὰ ἔχητε πᾶν ὅ,τι ἐξωδεύσατε. Ἡμεθα πεπεισμένοι εἰς τὰ ἐγγενῆ πατριωτικὰ αἰσθηματὰ σας ὅτι θὰ πράξητε πᾶν ὅτι αἱ περιστάσεις ἀπαιτοῦσιν ὑπὲρ τοῦ τόπου μας.

Διατελοῦμεν μεθ' ὑπολήψεως

Οἱ Δημογέροντες

Ἀριθ. 66. Ἐν Νισύρῳ τῇ 16/7/1903

Πρὸς τὴν ἀξιότιμον Δημογεροντίαν τῆς νήσου Κάλυμνον

Ἐν τιμοὶ κυριοί,

Ἀσμένως ἐκομισάμεθα τὸ ἀπὸ 30 παρελθόντος μηνὸς ἀδελφικὸν ὡμῶν γράμμα, καὶ προθυμούμεθα νὰ ἐκφράσωμεν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας μας διὰ τὸ πολὺ ἐνδιαφέρον μεθ' οὗ ἐυερεστήθητε νὰ γνωρίσητε ἡμῖν πολυτίμους ὁδηγίας ἀπέναντι τῆς αὐστηρᾶς στάσεως τοῦ Μονοπωλείου καπνῶν ὑποβοηθούμενον παρὰ τῶν ἀρχῶν κατὰ τῆς μικρᾶς καπνοφυτείας τῆς νήσου μας. Ἀπὸ τὴν 14 τρέχοντος εὐρισκόμεθα πρὸ πρωτοφανῶν γεγονότων διὰ τὸν τόπον μας ἐλθόντων ἐκ Κῶ τοῦ Μεμούρη τῶν καπνῶν μεθ' ἑνὸς Γιούσμπας, τριῶν Ἀστυνόμων καὶ ὀκτὼ ζαπτιέδων. Ὁ λαὸς συνηθροίσθη εὐσημένως ὅπως ἀκολουθήσῃ τὰ διαδοθέντα διαβήματα τῶν, ὅτε ἀπροόπτως ἐπετέθησαν βαναύσως κατὰ τοῦ πλήθους διὰ ξηφῶν ροπαλῶν καὶ πετρῶν πληγθέντων περὶ τῶν εἴκοσιν ἀνδρῶν, εὐρέθησαν ὁμῶς πρὸ ἀντιστάσεως γυναικῶν καὶ παιδῶν, αἵτινες διὰ πετρῶν τοὺς ἠνάγκασαν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἐκτοτε μέχρι τὴν σήμερον τὰ πράγματα βαίνουν ἡσυχῶς, ἔστειλαν ὁμῶς καὶ περιμένουσιν ὁδηγίας ἀπὸ Κῶν μετὰ νέας στρατιωτικῆς δυνάμεως ὥς διεδόθη. Εἰς τὴν περίστασιν ταύτην ὁ τόπος μας εἶναι ἀποφασισμένος νὰ ἐξακολουθήσῃ ἀντιστάμενος νὰ ὑποχωρήσῃ

μόνον πρό ἐσχάτων μέτρων. Πρό τῆς καταστάσεως ταύτης ἀπευθύνομεν σήμερον σχετικὰ ἐγγράφῳ πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐξοχότητα τὸν Ἱπποκράτην Ταυλάριον Ἐφένδην μετὰ παρακλήσεως νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Διατελοῦμεν μετ' ἐξαιρέτου ὑπολήψεως καὶ ἀδελφικῆς ἀγάπης
Οἱ Δημογέροντες

Ἀριθ. 67.

Πρὸς τὴν Αὐτοῦ Ἐνδοξότητα τὸν Καϊμακάμην Κῶ Ρηφαὰτ Βέην

Ἐ ν δ ο ξ ό τ α τ ε,

Οἱ ὑποφαινόμενοι πολῖται τῆς νήσου Νισύρου βλέποντες μετὰ μεγάλης λύπης μας τὴν ἔκκρυθμον κατάστασιν ὑπὸ τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ὁ τόπος μας κατ' αὐτὰς λαμβάνομεν τὴν τιμὴν νὰ ἀπευθύνωμεν πρὸς τὴν Ὑμ. Ἐνδοξότητα τὴν παροῦσαν ἀναφορὰν μας, ἐκθέτοντες τὰ λαβόντα χώραν δυσάρεστα καὶ ζητοῦντες τὴν ἄμεσον ἐπέμβασιν αὐτῆς πρὸς ἡσυχίαν τοῦ τόπου.

Ἀνεξαρτήτως τοῦ ὀφισταμένου ζητήματος τῆς καπνοφυτεῖως οἱ σταλέντες ἐνταῦθα ἀπέδειξαν στόσιν ὅμως ἐναντίον τῆς ἐντολῆς των, διότι ζητοῦσιν ἐκάστοτε διὰ βανουσότητος νὰ ἐπιφέρωσι σοβρὰν κατάστασιν εἰς τὸν τόπον διὰ τῆς ἀτόπου διαγωγῆς των, ὁ λαὸς ὅμως φρονίμως ποιών μεθ' ὑπομονῆς ἀνέχεται ταύτην ἐλπίζων ὅτι ἡ Σ. Αὐτοκρ. Κυβέρνησις ἐν τῇ Φιλοδικαίῳ πάντοτε πορεῖα Αὐτῆς θὰ θέσῃ τέρμα εἰς τὰ συμβαίνοντα.

Τὴν 14 τρέχοντος ἡμέραν τῆς ἀφίξεως τῶν ἐλθόντων ἐπετέθησαν οἱ Ζαπτιέδες μετ' ἐξίφῃ ρόπαλα καὶ πέτρας κατ' ἐντολὴν τοῦ Γιούσμπαση πληγώσαντες περὶ τοὺς εἴκοσιν, καὶ οἱ μὲν ἄνδρες μεθ' ὑπομονῆς ὑπέστησαν τὰ κτηγώματα, αἱ γυναῖκες ὅμως μεταξὺ τῶν ὁποίων πολλὰ ἐπληγώθησαν ἀντεπεξῆλθον μετὰ τῶν παιδίων των διὰ πετρῶν ἐναντίον τῶν ἐπιτεθέντων. Ὁμολογοῦμεν ὅτι ἡ διαγωγή τῶν γυναικῶν καὶ παιδίων δὲν ἦτο εὐχάριστος, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκτεθέντων, θὰ γνωρίσῃ ἡ Ὑμ. Ἐνδοξότης ὅτι εὐρέθησαν εἰς τὴν ἀνάγκην διὰ τὴν στάσιν τῶν ἀρχῶν πρῶτος δὲ ὁ δόσας παράδειγμα ἦτο ὁ Μουδῖρης μας, ὅστις ἐν ἀρχῇ ἐκτύπησε γυναῖκα. Οἱ Ζαπτιέδες περιφερόμενοι διαπράττουσι πολλὰ τὰ ἀτοπα, ὅπως τὴν 17 τρέχοντος ἐν μέθῃ εὐρισκόμενοι ἔδειραν ἀναιτίως τὸν πολίτην Ν. Λυριστὴν εἰς σημεῖον νὰ κινδυνεύῃ ἡ ζωὴ του καὶ σχεδὸν εὐρίσκεται ἐπιθανάτιος. Πάντες δὲ οἱ πληγωθέντες φέρουσιν ἐπίσημα ριπόλτα τοῦ ἱατροῦ. Ὅλα δὲ ταῦτα διαπράττονται τῇ ἀνοχῇ τοῦ Μουδῖρη μας, τοῦ Γιούσμπαση καὶ τῶν Ἀστυνόμων. Ἐκθέτοντες τὴν δυσάρεστον ταύτην κατάστασιν τοῦ τόπου μας πρὸς τὴν Ὑμ. Ἐνδοξότητα ἐλπίζομεν ἡ ἀναφορὰ μας νὰ ληφθῇ εὐμενῶς καὶ ληφθῶσι τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα πρὸς ἡσυχίαν τοῦ τόπου. Διατελοῦμεν μετὰ μεγάλης ὑπολήψεως, οἱ θεράποντες τῆς Ὑμ. Ἐνδοξότητος.

Οἱ Δημογέροντες

Ἀριθ. 68.

Νίσυρος 18 Ἰουνίου 1903

Τ η λ ε γ ρ ά φ η μ α

Πρὸς τὸ Ὑψηλὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον.

Ὡς γνωστὸν ἡ νήσος Νίσυρος ξηρὰ καὶ ἀγονος οὔσα, ἀνέκαθεν ἀπολαύει, ὥς καὶ ἡ Κάλυμνος χάρις τῇ ἀνεξαντλήτῳ εὐσπλαχνίᾳ καὶ μεγαλοθυμίᾳ τοῦ Κραταιοτάτου ἡμῶν Ἀνακτος εὐεργετικῶν παραχωρήσεων καὶ προνομίων πληρῶνους μόνον ἐτησίως ἀποκεκομμένον φόρον (Μακτοῦ) κατὰ συνέπειαν οἱ κάτοικοι δὲν ἠδύναντο ἢ νὰ ἀντιστῶσι πρὸς τὰς προσπάθειάς, εἰς ἃς κατὰ διαφόρους περιστάσεις προέβη τὸ Μονοπῶλιον τῶν καπνῶν ὅπως ἐπιβάλλῃ καὶ εἰς ἡμᾶς τὸ σύστημα αὐτοῦ. Τελευταῖον ὁ Μουδῖρης τῆς ἡμετέρας νήσου κατὰ διαταγὴν τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ ἐζήτησεν ὅπως ἐκβιάσῃ ἡμᾶς δι' ἀπειλῶν φυλακίσεων καὶ ἄλλων διαφορῶν μέτρων, πρὸς ἐκρίψωσιν τῆς μικρᾶς φυτείας τῶν καπνῶν, ἅτινα οἱ κάτοικοι ἐφύτευσαν πρὸς χρῆσιν αὐτῶν ἐσωτερικῇ. Ἐπειδὴ δὲ ὁ λαὸς κατὰ δίκαιον λόγον ἠρνήθη τὴν παραδοχὴν τοῦ παρανόμου τούτου μέτρου, ὁ Καϊμακάμης Κῶ ἀπέστειλε τὴν 14 τρέχοντος μηνὸς εἰς τὴν νήσον ἡμῶς ἓνα ἐκατόνταρχον μετὰ τριῶν ἀσυννόμων καὶ ἱκανῶν χωροφυλάκων, οἵτινες κατὰ διαταγὴν καὶ ὑπὸ τὴν ὁδηγίαν τοῦ Μουδῖρη καὶ τοῦ Μεεμούρη τοῦ Μονοπωλείου ἐν Κῶ ἐπετέθησαν διὰ ροπαλῶν πετρῶν καὶ ξιφῶν κατὰ τῶν φιλησύχων κατοίκων τῆς ἡμετέρας νήσου καὶ ἐπληγῶσαν πλεον τῶν εἴκοσι προσώπων, ἀνδρας καὶ γυναῖκας, δυστυχῶς δὲ ὁ Μουτεσαρίφης Χίου ὅστις κατὰ τὰς ἡμέρας ταύτας περιέρχεται τὰς νήσους ἡμῶν ἐπὶ τοῦ Ἀτμοπλοίου τοῦ Μονοπωλείου δὲν ἠθέλησεν ὅπως λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰ δίκαια ἡμῶν παράπονον ἐπὶ τοιαύτῃ πρωτοφανῇ θλιβερᾷ καταστάσει. Κατὰ συνέπειαν καταφεύγομεν εἰς τὸ ἔλεος καὶ τὸ φιλοδίκαιον τῆς Ὑμ. Ὑψηλῆς Ἐξοχότητος καθικετεύοντες ὅπως εὐδοκίῃ διατάξας τὰ πρέποντα πρὸς καταστολὴν τῶν παρανόμων μέτρων καὶ ἐξασφάλισιν τῆς ἡσυχίας καὶ ἀναπαύσεως

τῶν πιστῶν τῷ Κραταίῳ Αὐτοκρατορικῷ Θρόνῳ κατοίκων οὔτινες οὐ παύσονται δεόμενοι ὑπὲρ υἰείας καὶ δόξης τοῦ Εὐεργετικοτάτου ὑμῶν Ἀνακτος.

Ἐν ὀνόματι τοῦ πιστοῦ λαοῦ Νισύρου.

Οἱ Δημογέροντες

Πρὸς τὴν αὐτοῦ Ἐξοχ. τὸν Ἱπποκράτην Ταυλάριον Ἐφένδη.

Ἐξοχώτατε,

Κατόπιν τοῦ γράμματός ἀπευθύνομεν τῇ Ὑμ. Ἐξοχώτητι ὑπὸ ἡμερ. 16 τρέχοντος λαμβάνομεν τὴν τιγὴν νὰ φέρωδεν εἰς γνῶσιν Αὐτῆς ὅτι αἱ ἀρχαὶ ἐξακολουθοῦσι βάνουσα κατὰ τοῦ λαοῦ μέτρα προκαλοῦσαι αὐτόν, ὁ λαὸς ὅμως ὑπομένη καὶ ἀποφεύγει σύγκρουσιν διὰ τὰς συνεπείας. Οἱ Ζαπτιέδες τῇ ἀνοχῇ τῶν ἀνωτέρων τῶν περιφέρονται οὐχὶ μόνον ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἐξοχὰς ἐνοπεύοντες τὸν τρόπον εἰς τὰς γυναῖκας, καὶ κομίζοντες ὅτι ἐν τοῖς ἀγροῖς εὐρωσιν. Τὴν 17 οἱ αὐτοὶ ὑπὸ τὸ κράτος μέθῃ ἐπετέθησαν ἀναιτίως κατὰ ἐνὸς πολίτου, ὅστις συνεπεία τοῦ ξυλοκοπήματος εὐρίσκεται ἐν κρισίμῳ καταστάσει καὶ κατὰ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ ἱατροῦ, ἡ σωτηρία του εἶναι ἀμφίβολος. Ἐκθέτοντες τῇ Ὑμ. Ἐξοχώτητι καὶ ταῦτα, παρακαλοῦμεν ὅπως αὕτη ὁδηγήσῃ ὑμᾶς ἃν πρέπει καὶ νέα τηλεγραφήματα νὰ ἀπευθύνωμεν, ἢ ἡ Ὑμ. Ἐξοχότης ἐν τῇ ιδιότητι Αὐτῆς ὡς πληρεξουσίου τῆς νήσου μας νὰ ἐνεργήσῃ τὰ δέοντα.

Τῇ ἐγκρίσει τοῦ Συμβουλίου ἀπευθύνομεν συγχρόνως ἔκθεσιν τῶν λαβόντων χώραν πρὸς τὸν Καϊμακάμην Κῶ. Διατελοῦμεν μετὰ σεβασμοῦ τῆς Ὑμ. Ἐξοχότητος ὀλοπρόθυμοι θεράποντες.

Οἱ Δημογέροντες

Ἐν Νισύρῳ τῇ 20 Ἰουνίου 1903

Τηλεγράφημα

Πρὸς τὸ Ὑψηλὸν ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Ὑπουργεῖον

Λυπηρὰ κατάστασις τοῦ τόπου μας ἐξακολουθεῖ, Ζαπτιέδες μεθυσκόμενοι ἐπιτίθενται κατὰ πολιτῶν τῇ ἀνοχῇ δημοσίῳ ἀρχῶν. Λαὸς ἀνέχεται κατάστασιν μεθ' ὑπομνήης ἐλπίζων τιμωρίαν ἐνόχων, ἱκετεύομεν εὐμενῶς δόσετε δεούσας διατάγας πρὸς σωτηρίαν μας.

Ἐν ὀνόματι τοῦ πιστοῦ λαοῦ Νισύρου

Οἱ Δημογέροντες

Νίσυρος 25 Ἰουν. 1903

Ἀξιότιμον κ. Α. Ι. Μισίρ εἰς Βαθὺν Σάμου

Ἐξακολουθοῦσης εἰσέτι ὑπὸ τῶν ἐνταῦθα ἀφικομένων ὀργάνων τῆς ἐξουσίας τῆς λυπηρᾶς καταστάσεως ἐν τῇ νήσῳ μας εἰναγκάσθημεν νὰ ἐπισυνάψωμεν καὶ δεῦτερον τηλεγράφημα, ὅπερ εὐρίσκεται ἐγκλειστον, καὶ ὅπερ παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως ἐπιδόσῃτε εἰς τὸ αὐτόθι τηλεγραφεῖον, λαμβάνοντα ἀπόδειξιν. Ὅ,τι δὲ χρῆμα ἀποτίσῃτε ἐμβάζομεν ὑμῖν ὅπως διατάξῃτε.

Εὐελπιστοῦντες ἀξιότιμε Κύριε εἰς τὰ εὐγενῆ ὑμῶν αἰσθήματα πεποιθᾶμεν ὅτι καὶ πάλιν θὰ φανῇτε πρόθυμος εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν διακαῶν πόθων ὀλοκλήρου νήσου. Ἐφ' ᾧ δέξασθε παρακαλοῦμεν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς πρὸς ὑμᾶς ἐξειδικασμένης υπολήψεως μεθ' ἧς διατελοῦμεν.

Οἱ Δημογέροντες Νισύρου

(Συνέχεια εἰς τὸ προσεχές)

ΤΟ ΠΙΑΟΥΛΙ

Ἔχεις πολλὰ νὰ πῆς καὶ σὺ
 πολλὰ νὰ μολογήσης
 ἂν στόμα σουῖδιν ὁ Θεὸς
 καὶ μπόριες νὰ μιλήσης.
 Νὰ μάθουν οἱ καινούργοι μας
 βλαστοὶ καὶ πατριῶτες
 πῶς ἦσαν κάποτε καὶ σὺ
 στὶς δόξεις σου τὶς πρῶτες.

Εἰς τὸ Μαῖστρο τοῦ νησιοῦ
 σὲ ἔχουνε χτισμένο
 καὶ μὲ τὴν Ταῦλα τοῦ Γιαλοῦ
 εἶσαι γειτονεμένο.
 Ποιὸς σ' ἔχτισε ; δὲν ξέρουμε.
 Πότε ; κανεὶς δὲν ξαίρει·
 τὸ μυστικὸ τὸ πήρανε
 μαζὺ τους, ἄλλοι γέροι.

Ἐμεῖς, ἔτσι σὲ βρήκαμε
 ἀπὸ τὰ παιδικὰ μας
 κι' ἔτσι σὲ παραδίδομε
 τώρα εἰς τὰ παιδιὰ μας.
 Κι' ἂν κάπου ἐδῶ λαθεύουμε
 ἄς μᾶς τὸ ποῦνε ἄλλοι
 ποὺ ἔχουν μνήμη πιὸ πολὺ
 καὶ πιὸ γερό κεφάλι.

Μονάκριβο σὲ εἶχαμε
 μέσ' τὸ χωριὸ πηγάδι
 κι' ἦσουν, νοικοκυρᾶς χαρὰ

καὶ κάθε νειᾶς καμάρι.
 Ἐκεῖ κοντὰ σου ἐρχόντανε
 μαζὺ μὲ τ' ἅπλυτα τους
 οἱ γρηῆς κι' οἱ νειᾶς ν' ἀσπρίσουνε
 μ' αὐτὰ καὶ τὰ φατθὰ τους.

Κι' ὅταν τὰ Θεοφάνεια
 ἔκαμνε τρικκυμιά
 ἀντὶ νὰ ρίξουν τὸ Σταυρὸ
 στὴ Ταῦλα τοῦ Γιαλοῦ
 πάνω εἰς τὸ πηγάδι σου
 ἔβαζαν μιὰ σκαφίδα
 καὶ μέσα ἐκεῖ ἡ βάπτισις
 γινόταν τοῦ Σταυροῦ.

Καὶ δίπλα σου ἐστέκετο
 μιὰ γοῦρνα μαρμαρένια
 ποὺ τὸ βραδάκι πότιζαν
 τὰ ζᾶ τὰ διψασμένα.
 Κι' ἀφ' τὸ νερὸ ποὺ χύνετο
 στὶς βάσες σου τριγύρω
 μιὰ λάντα ἐσχηματίζετο
 ποῦτο, χαρὰ τῷ χοίρῳ
 ποὺ ὅλοι, ἀλεβρόντιστοι
 τρέχαν νὰ κυλισθοῦν
 μέσα ἐκεῖ στὴ Λάντα σου
 νὰ πιοῦν νὰ δροσισθοῦν.

ΠΑΛΗΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ

Ο ΝΙΚΟΛΑΣ

Στὴν συνέχεια τῶν ἀναμνησεῶν τοῦ ὁ συνεργάτης μας «Παλῆος Νι-
 σύριος» ἀναφέρεται στὸν θάνατο τοῦ «Νικόλας». Οἱ ἀναμνήσεις τοῦ
 συνεργά τοῦ μας δίδουν σ' ὅλους μας τὴν ἴδια μ' αὐτὸν συγκίνησιν
 ξαναφέροντάς μας στὸ μυαλὸ ὅτι παλιὸ ποὺ ἀρχίζει πειὰ νὰ ξε-
 χνιέται.

Μικρὸ παιδάκι ἀκόμα ὁ Νικόλας, εἶχε τὴν κακοτυχία νὰ πάθῃ μιὰ
 φοβερὴ ἀρρώστεια, ποὺ τοῦ στέρησε τὴ λαλιά καὶ τὴν ἀκοή. Ἔτσι μεγάλω-
 νε ὁ Νικόλας χωρὶς νὰ καταλαβαίνει τί γινόταν γύρω του, χωρὶς ν' ἀκούῃ
 σὰν τ' ἄλλα παιδάκια, τὸ νανούρισμα καὶ τὰ γλυκὰ λόγια τῆς Μάννας.

Μεγάλωσε ὁ Νικόλας. Γένηκε παλληκάρι δυνατὸ καὶ ὁμορφο, μὰ ἄχ-
 ρηστος στὴν κοινωνία. Ἕνας ἀπόκληρος τῆς τύχης.

Μιὰ μέρα ἔπεσε ἀπὸ κάποια σκάλα ἐνὸς σπιτιοῦ στὴν Ταῦλα τοῦ
 Γιαλοῦ. Ἐκεῖ τὸν βρῆκαν σχεδὸν ἀναισθητο μερικοὶ συμπατριῶτες μας
 ποὺ ἄκουσαν τὰ βογγητὰ του, καὶ τὸν μετέφεραν σ' ἓνα σπιτάκι ποῦμενε
 κατὰμονος. Στὸ πρόσωπό του ἦταν ζωγραφισμένος ὁ πόνος. Μερικὲς γει-
 τόνισες ποὺ τὸν παρέστεκαν, προσπαθοῦσαν, μὲ λόγια ποὺ ὁ φτωχὸς δὲν
 καταλάβαινε καὶ μὲ περιποιήσεις, νὰ μετριάσουν τοὺς πόνους του. Κύττα-

ΑΠ' ΟΤΙ ΘΥΜΑΜΑΙ

Στις 14 Σεπτεμβρίου γιορτάζει το μοναστήρι του Σταυρού στο Άργος. Έκεί θα σάς μεταφέρω νοερά για να προσκυνήσωμε το μεγαλύτερο σύμβολο της Χριστιανοσύνης. Σας περιμένω λοιπόν στο Λαγκάδι. Έκεί θα συναντηθῇ ὅλη ἡ συντροφιά. Θὰ ἀνεβοῦμε στὸ Στενὸ καὶ τὸ Καμπὶ ἔχοντας δεξιὰ μας τὸ Παλιόκαστρο, ὅπου βασιλεύουν οἱ Νεραῖδες, καὶ ἀριστερά μας τὸ Λάρυγκα. Νὰ ἡ χαρουπιά τοῦ Κώτη καὶ ἀμέσως οἱ Κάτω Ποροί, ἀπ' ὅπου ἀντικρύζουμε τὴ θάλασσα, πού θὰ μᾶς συντροφεύει ὅλη μας τὴ διαδρομὴ, ἐκτὸς ὅταν θὰ εἰμεθα μέσα στὴν κοιλάδα τὰ Μπούκα. Μετὰ τοὺς Κάτω Πορούς, ἡ Σωτήρα, τὸ Μακρὸν Κομμάτι, οἱ Πάνω Ποροί καὶ σὲ λίγο φθάνουμε στὸν Ἀη Ζαχαριά. Ἐδῶ θὰ σταματήσωμε λίγο γιὰ νὰ δούμε τὸ κατεστραμμένο ἐκκλησάκι, καὶ νὰ πιοῦμε λίγο νερὸ ἀπὸ τὴ στέρνα του. Ξεκινᾶμε καὶ πνένομε στὰ Μπούκα. Ἀριστερά μας ἡ Σιώνες μὲ τὸ μοναστήρι τῆς Παναγίας, καὶ δεξιὰ ἡ Τραπεζίνα καὶ ὁ Ἀη- Δημήτρης. Ἡ διαδρομὴ μέσα στὰ Μπούκα δὲ διαρκεῖ πολὺ καὶ νὰ ἀμέσως ἀντικρύζουμε τὴ περιοχὴ τοῦ Ἀργους. Ἀς σταθοῦμε λίγο νὰ φέρομε στὴ φαντασία μας τόσα γνώριμά μας μέρη. Νὰ τὸ Τρούλι, ὁ Καταβρός, ὁ Μισόπυργος, ἡ Πυργιά, τὸ Κάτερος ὁ Κόρφος ἡ Ἀγία Εἰρήνη, καὶ στὸ βάθος τῶ Αὐλάκι, τὸ ἐπίνειο τῶν Νικειῶν. Ἀλλὰ καιρὸς νὰ συνεχίσωμε τὸ δρόμο μας. Ἀριστερά μας σὰ νὰ εἶναι φυτεμένο στὴ ρίζα ἐνὸς μεγάλου βράχου βρίσκεται τὸ ἐκκλησάκι τοῦ Ἀη Νικήτα, καὶ στὸ κάτω δεξιὰ ὁ Ἀρχηστράτης. Δὲ θὰ προχωρήσωμε πρὸς τὰ ἐκεῖ, ἀλλὰ θὰ στοίχουμε πρὸς τὴ Πόρτα, γιὰ νὰ φθάσωμε στὸ μοναστήρι τοῦ Σταυροῦ. Πού εἶναι καὶ ὁ προορισμὸς μας. Μιὰ εἴσοδος ἀρκετὰ εὐρύχωρη καὶ ἐρειπωμένη μᾶς φέρνει σὲ μιὰ μεγάλη αὐλή. Δεξιὰ ἕνα μεγάλο ὑπόστεγο μὲ πέτρινη τράπεζα καὶ ἀριστερά διάφορα κελιά καὶ μαγειρεῖο. στὸ βάθος μερικὰ σκαλοπάτια καὶ ἕνα πλατύσκαλο μᾶς ὀδηγοῦν σὲ δυὸ ἀκόμη κελιά καὶ στὸ ἐκκλησάκι τοῦ Σταυροῦ, πού δεσπόζει σὲ ὅλη τὴν αὐλή. Ἡ ὅλη διαρῦμιση μαρτυρεῖ πὼς γινόντανε ἐκεῖ πα-

νηγύρι ἀνάλογο μὲ τῆς Σηλιανῆς. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ πού θὰ σᾶς διηγηθῶ εἶναι ἐπίσης μιὰ ἀπόδειξη. Εἴμουν 5-6 χρόνων πού ὁ ἀδελφός μου ὁ Γιάννης ἀρώστησε πολὺ βαριά. Οἱ δυὸ καλοὶ πατέρες μας καὶ ἐξαίρετοι ἐπιστήμονες ὁ Δημόκριτος καὶ ὁ Μιλτιάδης κατέβαλαν κάθε ἀνθρώπινη προσπάθεια γιὰ νὰ τὸν σώσουν. Εἶχαν μάλιστα μοιράσει τὸ εἰκοσιτετράωρό τους σὲ βάρδιες, ὥστε νὰ βρίσκεται πάντα κάποιος κοντὰ στὸ ἐτοιμοθάνατο παιδί. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἔβλεπαν καμμιὰ καλητέρευση γιὰ νὰ προδιαθέσουν τὸν πατέρα μου τοῦ εἶπαν πὼς μόνο ἕνα θαῦμα μπορεῖ νὰ σώσῃ τὸ παιδί. Καὶ τὸ θαῦμα ἔγινε. Ἦτο ἡ 13 Σεπτεμβρίου καὶ ὥρα 10 τὸ βράδυ. Ὁ Μιλτιάδης εἶδε τὸ παιδί ἰδρωμένο γιὰ πρώτη φορὰ ὕστερα ἀπὸ πολλὰς ἡμέρας ὑψηλοῦ πυρετοῦ καὶ εἶπε στὸ πατέρα μου. «Ὁδυσσεά ἐσώθηκε τὸ παιδί». Ἐκείνοis ἔκαμε ἀμέσως τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ εἶπε: «Σταυρὲ τοῦ Χριστοῦ Σὲ προσκυνῶ, τοῦ χρόνον θὰ ξαναζωντανέψω τὸ πανηγύρι σου». Τὸ ἐρχόμενο μὲ ὅλο σχεδὸν τὸ Μανδράκι καὶ πολλοὺς ἀπὸ τὰ Νικεῖα καὶ τὸν Ἐμπορεῖο βρέθηκαν διὰ πρώτη φορὰ στὸ πανηγύρι. Μετὰ τὸν ἐσπερινὸ οἱ μεγάλοι μὲ τὰ βιολιά ἐκάθισαν στὴ τράπεζα καὶ γλεντοῦσαν, οἱ γυναῖκες σιγὰ-σιγὰ μαζεύτηκαν στὰ κελιά, καὶ τὰ παιδιὰ βρήκαμε τὴν εὐκαιρία νὰ ὀργιάσωμε στὰ παιχνίδια. Ἦτο πολὺ ἀργὰ ὅταν σκέφθηκε πὼς ἔπρεπε νὰ κοιμηθοῦμε, Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ὑπῆρχε πιά χώρος, ἀναγκαστήκαμε νὰ ξαπλώσωμε μέσα στὴν ἐκκλησία. Μὲ τὸ χάρα-μέρα ὅμως μᾶς ἐσθίκωσαν, γιὰ τὴν ἄρχιζε ὁ ὀρθρος. Τότε ἀνέβηκα πίσω ἀπὸ τὴν ἐκκλησία ἀπ' ὅπου βλέπει κανένας τὴν περιοχὴ τοῦ Λακκιοῦ μὲ τὸ Ἡφαίστειο. Ἐκεῖ συνήντησα μιὰ παρὰ ἀπὸ νέους γύρω ἀπὸ ἕνα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τοῦ Ὁρσάρη πού ἔπαιζε σουρβιάλι (αὐλόν). Ἐπέρασαν ἀπὸ τότε πολλὰ χρόνια. Μοῦ ἐδόθηκε ἡ εὐκαιρία νὰ ἀκούσω καλὰς ὀρχήστρες καὶ νὰ παρακολουθῶ παλλὰς συναυλίες, ἀλλὰ πάντα θυμᾶμαι τὸ σουρβιάλι τοῦ Ὁρσάρη.

ΝΙΚΗΤΑΣ Ο. ΣΑΚΕΛΛΑΡΙΔΗΣ

ζε τις γυναῖκες μὲ πονεμένη ἔκφραση, σὰν νᾶθελε νὰ πῇ. Πονῶ. Σῶστε με. Θέλω νὰ ζήσω.

Μὰ ἡ μοῖρα πού τόσο σκληρὴ φάνηκε στὸ Νικόλα ἀπὸ παιδάκι, θέλησε νὰ φανῇ καὶ στὸ θάνατό του, πιὸ σκληρὴ.

Δυὸ δάκρυα κύλισαν ἀπὸ τὰ μάτια του, πού ἀμέσως ἔκλεισαν γιὰ πάντα. Μὲ αὐτὰ τὰ δυὸ βουδὰ δάκρυα ἔσβησε ἡ ζωὴ τοῦ Νικόλα καὶ μαζὺ μ' αὐτὴν καὶ οἱ πόνοι του. Δὲν εἶχε ὁ ἄμοιρος Μάννα νὰ τὸν κλάψῃ καὶ νὰ τὸν μοιρολογήσῃ. Μὰ τὸν ἔκλαψε καὶ τὸν μοιρολόγησε ὅλο τὸ νησί, τὸν ἀπόκληρο τῆς τύχης, τὸ φτωχὸ Νικόλα.

ΠΑΛΗΟΣ ΝΙΣΥΡΙΟΣ

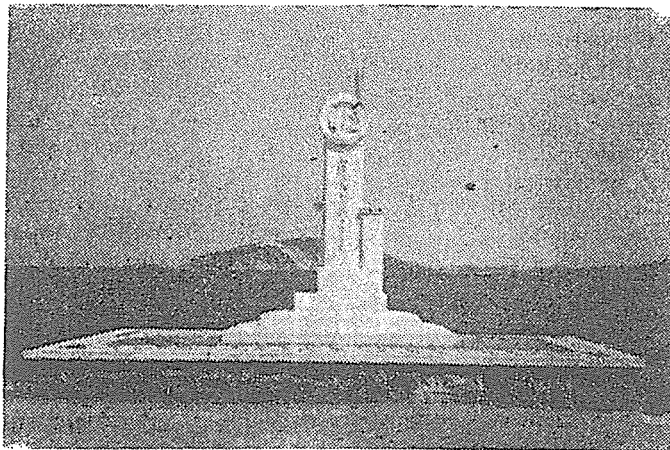
ΤΟ ΗΡΩΟΝ ΜΑΝΔΡΑΚΙΟΥ ΝΙΣΥΡΟΥ

Μετά τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Νικήτα, ἔγιναν μέ πάνδημη συμμετοχή τῶν κατοίκων, τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ Ἡρώου, ἀπὸ τὸν Ἐπαρχο Κω κ. Γεώργιον Μιχαλόπουλον. Τὴν δαπάνη διέθεσαν οἱ συμπατριῶται μας τῆς Ἀμερικῆς κ.κ. Ἑμμανουὴλ Καμπανῆς καὶ Κωνστ. Ἑμμανουήλ.

Τὸ Ἡρώον ἐπρόκειτο ἀρχικὰ νὰ στηθῇ, παραπλευρῶς τοῦ χώρου ποῦ κτίσθηκε τὸ μηχανοστάσιο τοῦ Ἠλεκτροφωτισμοῦ, στὸ Λιμάνι, ὅπου μάλιστα ἀρχίσει ἡ ἰσοπέδωση. Εὐτυχῶς, τὴν τελευταία στιγμή, ὁ Νο-

μάρχης διεπίστωσε τὸ ἀκατάλληλο τῆς θέσεως καὶ ἔτσι στήθηκε στὸ μέσο τῆς βορεινῆς πλευρᾶς τῆς πλατείας «Γνωμαγόρα».

Τὸ ἥρω εἶναι ἔργο τοῦ Καλυμνίου Γλύπτου κ. Λ. Τηλιακοῦ.



Χρονικά μέ ἰδιαίτερη εὐχαρίστησι καὶ χαρά, συγχαίρουν θερμά τοὺς εὐγενικοὺς δωρητάς. Παραθέτομεν τὴν εὐχαριστήριον ἐπιστολὴν τοῦ Δημάρχου κ. Γ. Γιαλοῦρη πρὸς αὐτούς.

Πρὸς τοὺς κ.κ. Κων]τῖνον Ἑμμανουήλ καὶ Ἑμμ. Καμπανῆν
Εἰς Η.Π.Α.

Ἀγαπητοί μου συμπατριῶται,

Ἔλαβα τὰς ἐπιστολάς καὶ τῶν δύο σας καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἀπλότης τῶν γραφομένων σας καὶ τὰ πατριωτικὰ αἰσθήματα μέ τὰ ὅποια διακρίνεσθε ἀμφοτέρωι συνεκίνησαν τὴν ψυχὴν μου μέχρι δακρύων

Σὰς ἐκφράζω τὰ θερμά μου συγχαρητήρια καὶ εὐχομαι, ὅπως τὸ περίλαμπρον τοῦτο μνημεῖον, ἔργον ἐμπνεύσεως τῶν ἀπείρων αἰσθημάτων σας πρὸς τὰ ἔθνικα ἰδεώδη, καταστή ὁμοίωμα διὰ κάθε ὁμογενῆ ἐπιθυμοῦντα νὰ συμβάλῃ, ὅπως σεῖς εἰς τὴν τιμὴν καὶ τὸ μεγαγεῖον τῆς φυλῆς μας.

Με ἀδελφικοὺς χαιρετισμοὺς

Ο Δήμαρχος
Γ. ΓΙΑΛΟΥΡΗΣ

**Ἀνακοίνωσις τῶν «Νισυριακῶν Χρονικῶν»
πρὸς τοὺς Συνεργάτας τῶν.**

Συνεργασαίαι προοριζόμεναι διὰ τὸ προσεχές τευχος θὰ πρέπει νὰ ἔχουν σταλῇ τὸ ἀργότερον μέχρι τῆς 25ης Σεπτεμβρίου.

Συνεργασίαι τῶν ὁποίων ἡ ἑκτασις ὑπερβαίνει τὰς τέσσαρας σελίδας (περίπου 16000 γράμματα) θὰ δημοσιεύονται τμηματικῶς.

ΝΙΣΥΡΙΑΚΑ ΠΕΝΘΗ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΩΝΣΤΑΣ

Με μεγάλην λύπην ἐπληροφορήθη ἡ παροικία μας τὸν θάνατον τοῦ ἐκλεκτοῦ συμπατριώτου μας Κων. Κώνστα. Ὁ μεταστάς μετὰ τὴν ἀπόπεράτωσιν τῶν στουδῶν του προσελήφθη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν Οἰκονομικῶν ὅπου καὶ διέπρεψε. Παρὰ τὸ νεαρόν τῆς ἡλικίας του προεκρίθη κατὰ τὸ 1920 καὶ ἀπεστάλη εἰς Σμύρνην ὡς οἰκονομικὸς σύμβουλος τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρμοστίας. Τὸ 1922 μετὰ τὴν Μικρασιατικὴν καταστροφὴν ἐφθάσε πρόσφυξ εἰς Πειραιᾶ, εὐθύς δέ ἀμέσως ἀνέλαβε τὴν γενικὴν γραμματεῖαν τοῦ Τελωνείου Πειραιῶς.

Τὴν θέσιν αὐτὴν κατεῖχε μέρχιν ὅτου ἀνετέθη ἡ διεύθυνσις τοῦ Τελωνείου τοῦ Ἡρακλείου Κρήτης.

Ἐν συνεχείᾳ ἀνέλαβε τὴν διεύθυνσιν τῶν Τελωνείων Θεσσαλονίκης, ὅπου καὶ παρέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου του.

Τὸ 1923 ἐξελέγη πρόεδρος τοῦ Γνωμαγόρα καὶ ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του αὐτὴν ἀντιπροσώπευσε τὸν Σύλλογον εἰς τὸ Παμπροσφυγικὸν Συνέδριον ὅπου ἐξετιμῆθη δεόντως παρὰ τῶν συνέδρων ἢ συμβολή του.

Ἡ ἐξαιρετικὸς πνευματικὴ του συγκρότησις τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ἀσχοληθῇ μὲ ἱστορικοφιλοσοφικά θέματα ἀφορῶντα τὴν Ἑλληνικὴν φυλὴν, τὰ βιβλία δὲ τὰ ὁποῖα ἐξέδωκεν καὶ τὰ ὁποῖα πραγματεύονται τὰ θέματα αὐτὰ εἶναι πράγματι ἀξιόλογα.

Τοιοῦτος ἐν συντομίᾳ ὁ ἀείμνηστος συμπολίτης μας ὁ ὁποῖος κατάρθωσε διὰ τῆς ἐντιμότητος καὶ ἐργατικότητός του νὰ ἐξαντλήσῃ τὴν δημοσιοῦπαλληλικὴν ἱεραρχίαν καὶ νὰ ἀποκτήσῃ τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἐκτίμησιν ὧσιν τὸν ἐγνώρησαν.

Εἰς τοὺς συγγενεῖς του καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν σύζυγόν του τὰ Νισυριακά Χρονικά διαβιβάζουν τὰ θερμὰ συλλυπητήριά των.

ΜΙΧΑΗΛ ΡΟΥΣΣΕΤΟΣ

Ὁ αἰφνίδιος θάνατος τοῦ Μιχάλη Ρουσσέτου, πέρα ἀπὸ τὴ Ὀλῖψη ποῦ προκαλεῖ σ' ὅλους ποῦ γνωρίζαμε τὸν ἀξιαγάπητον αὐτὸν συμπατριώτη μας ἀποτελεῖ μιὰ σημαντικὴ ἀπώλεια γιὰ τὸ νησί μας. Γιατὶ στ' ἀλήθεια τὰ τελευταῖα χρόνια ἡ Νίσυρος δύσκολα μπόρεσε νὰ κρατήσῃ κοντὰ τῆς παιδιὰ τῆς τόσο ἄξια ὅσο ὁ Μιχάλης Ρουσσέτος. Ἐφυγε νέος στὴν Ἀμερική! Ὅμως γύρισε νέος στὸ νησί γιὰ νὰ τοῦ χαρίσῃ ὅλη του τὴ ζωηρότητα, δραστηριότητα καὶ σιὰθήκε ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δημιουργοῦσαν διαρκῶς προσπάθειες γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν ὀργάνωσιν τῆς ζωῆς στὸ νησί. Ὅλη του ἡ ζωὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὶς προσπάθειες αὐτές. Τὰ Νισυριακά Χρονικά ποῦ ἔχουν σκοπὸ τοὺς τὴν βοήθεια διὰ τὴν πρόοδο τοῦ νησιοῦ μας, ποῦ γνωρίζουν καλὰ πὼς στιλοβάτες σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια εἶναι οἱ ἄξιοι συμπατριῶτες ποῦ μένουν σιὰ νησί, αἰσθάνονται τὸ μεγάλο κενὸ ποῦ ἀφήνει φεύγοντας ὁ ἀκούραστος δραστήριος καὶ ἀγαπητὸς ἀπ' ὅλους Μηχάλης Ρουσσέτος. Εἰς τὴν σύγγυγον, τὰ παιδιὰ, καὶ τοὺς κυγγενεῖς του, ἐκφράζουμε τὰ θερμὰ μας συλλυπητήρια.

ΑΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Ἐμμανουὴλ Κροῦσκον: Εὐχαριστοῦμε διὰ τὴν περιγραφὴν τῶν ἐγκαίνων τοῦ ναοῦ Ἁγίου Νικήτα ἡ ὁποία δυστυχῶς ἔφτασε μετὰ τὴν ἐκτύπωσιν τοῦ περιοδικοῦ μας. Καθὼς ὅμως βλέπετε τὰ Νισυριακά Χρονικά ἀφιερώνουν ἐχωριστὴ θέσιν καὶ ἐκτενὴ περιγραφή γιὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ Ναοῦ καὶ γιὰ τὸ ἀξιοθαύμαστο ἔργο τοῦ συλλόγου Ἁγίου Νικήτας. Περιμένουμε πάντοτε τὴν τακτικὴν συνεργασίαν σας πάνω στὰ διάφορα θέματα. Γιὰ τὸ ἐπόμενο τεῦχος μας θὰ πρέπη νὰ ἔχουμε ὁτὰ χέρια μας κάθε συνεργασίαν τὸ ἀργότερον μέχρι τὰς 25 Σεπτεμβρίου.

Μιχαήλ Φωτιάδην: Τὸ γράμμα σας δυστυχῶς ἔφτασε πολὺ ἄργα ὅταν πλέον εἶχε συμπληρωθεῖ ἡ ἐκτύπωσις τοῦ περιοδικοῦ. Σὰς εὐχαριστοῦμε θερμὰ καὶ πειομένουμε τὴν συνεργασίαν σας.

